Vasile Timur Chiş

Monumente închinate eroilor și martirilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Țara Maramureșului

2021

Lucrare finanțată din bugetul Consiliului Județean Maramureș
în cadrul programelor, proiectelor și acțiunilor culturale pe anul 2021

Consiliul Județean Maramureş
County Council of Maramures

Asociaţia Centrul de Ecologie şi
Turism Maramureş (C.E.T.M.)
The Ecology and Tourism Center
Association Maramures (C.E.T.M.)

Colaborator, traducere: Ferțadi Marian

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a
Consiliului Judeţean Maramureş

ISBN 978-973-0-23126-7

Vasile Timur Chiş

Monumente închinate eroilor și martirilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Țara Maramureșului

Editura Huțulii, Repedea, 2021

Fotografii: ***Vasile Timur Chiş*** (365 fotografii)
Arhiva ***Muzeul Maramureșan*** (14 fotografii)
Arhiva ***Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare****, fișa analitică de evidență nr. 704*, 1977 (o fotografie, Traian Ursu)
Albumul ***Der Waldfriedhof des Jäger=Regiments 3 in den Karpathen nabe Macarlau bei Maramoros Sziget, Munchen, Germania, 1918*** (29 fotografii)
Cartea ***Istorie și tradiție pe Valea Râului (Vaser)*** (o fotografie)
Monografia ***Comuna Poienile de sub Munte, Maramureș***
(o fotografie din colecția prof. Pecora Dumitru - Bisaniuc)
(o fotografie din colecția prof. Songott Bela)

Tipar: ASKA GRAFIKA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
CHIŞ, VASILE TIMUR
Monumente închinate eroilor şi martirilor din Primul şi al Doilea Război Mondial din Ţara Maramureşului / Vasile Timur Chiş. - Repedea : Editura Huţulii, 2021
Conţine bibliografie
ISBN 978-606-94701-2-1

72

Cine-o făcut drumu-n munte,
Dumnezău să nu-i ajute,
S-o dus buni, s-o dus șî răi
S-o dus șî feciorii mnei!
Că nu mni i-o pus la masă
Ci-n tranșăia-ntunecoasă.
O pticat on plumb de brand,
În pădure supt on brad,
Eu i-aștept să zie acasă,
Două rădăcini nu-i lasă.
Ei departe îs de mine,
Îngropați cine ști unde?
Cui nu i-o murit fecior,
N-are jale, n-are dor,
Da' mnie doi mni-o murit,
Cu doru mărg în mormânt.
Că mni arsă inima,
Nici în lut nu i-oi uita.
C-așă 'mni zină câteodată,
Să dau moarea-n judecată,
Că mni-o luat doi feciori
Mândri ca șî două flori.

Cântec de jale cules din Vișeu de Jos
Cântec preluat de pe „*Troița Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial*” din Vișeu de Jos

Monumentul pentru cinstirea Eroilor din Primul Război Mondial

Monument istoric: cod LMI (lista monumentelor istorice) MM-IV-m-B-04836
Datare: 1920
Amplasare: strada Rodnei, lângă aleea din cimitirul Ortodox din Sighetu Marmației.
Coordonate GPS: 47°56'12.7"N; 23°53'36.7"E
Proprietate: Primăria Sighetu Marmației
Biserica Ortodoxă Română
Istoric:

Obeliscul a fost ridicat în memoria celor 5 militari români căzuți în luptele din ianuarie-martie 1919, în Hust (Хуст, oraș în Ucraina), Peri (Грушово, Hrușovo, localitate în Ucraina) și Sighetu Marmației, pentru eliberarea Maramureșului istoric.

Obeliscul a fost ridicat pe locul unde sunt înhumați militarii români.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 250 cm (postament + soclu + obelisc).

Postamentul este confecționat din beton armat și are 86X79 cm și 15 cm înălțime.

Soclul este confecționat din andezit, are 72X61 cm și 27 cm înălțime.

Obeliscul este confecționat din andezit, are forma unui trunchi de piramidă în retragere de 51X38 cm la bază și 208 cm înălțime.

Cimitirul militar are dimensunea de 670X340 cm și este înconjurat de un gard din beton și fier forjat.

Inscripția de pe monument:

Sold. JON VIZITIU
Reg.7. Roși, rănit la Huszt
mort la Sighet in 3/5 1919
Sblt. DUMITRU POPESCU
Batl. 3/14 Inf.
mort la Perii în 30/III 1919
Sold. MIHAIU ANDRUN
de 24 ani
mort la Sighet 17/II 1919
Sold. GHIRASIM POP
mort la Sighet in 19/IV 1919
Serg. JOSIF GABOR
Reg. 4. Inf.
mort la Cămară în 17/I 1919.

Pentru desrobirea neamului.

Bibliografie:

Lista Monumentelor Istorice din România

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență nr. 638*, 1977

Vasile Timur Chiș, *Sighetu Marmației și zonele învecinate*, Sighetu Marmației, 2010

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul Ostașului Român

Datare: 1972
Inaugurare: 23.08.1974
Amplasare: Strada 1 Decembrie 1918
Monumentul Ostașului Român este amplasat într-un scuar, aflat între strada 1 Decembrie 1918 și strada Bogdan Vodă din Sighetu Marmației.
Coordonate GPS: 47°55'40.3"N; 23°53'46.9"E
Proprietate: Primăria Sighetu Marmației
Istoric:

Monumentul Ostașului Român a fost ridicat în memoria tuturor eroilor căzuți pentru libertatea, independența și integritatea României.

În perioada 1972 – 2012, Monumentul Ostașului Român a fost amplasat în fața complexului comercial de pe strada Bogdan Vodă.

În anul 2012 Monumentul Ostașului Român a fost mutat pe actualul amplasament de pe strada 1 Decembrie 1918, la inițiativa primarului Nemeș Ovidiu.

Autor: sculptor D. Popovici
Descriere monument:

Monumentul Ostașului Român are o înălțime de 592 cm (postament + soclu + statuie).

Postamentul este confecționat din beton armat, placat cu plăci de travertin și este format din 2 trepte de: 565X565/16 cm; 308X314/28 cm.

Soclul are formă paralelipipedică de 125X100 cm și 163 cm înălțime.

Pe soclu sunt 4 plăci de travertin, sculptate în basorelief:

- în față, inscripția
- pe partea dreaptă, trei femei văduve cu trei copii în port maramureșean
- pe partea stângă, trei femei văduve în port maramureșean la mormântul a trei soldați
- pe spatele monumentului, trei perechi de tineri în port maramureșean

Municipiul Sighetu Marmației

Statuia este confecționată din bronz, are înălțime de 385 cm și este reprezentată de un soldat cu arma în mâna stângă și cu drapelul ridicat în mâna dreaptă.

Inscripția de pe monument:

IN MEMORIA EROILOR CĂZUȚI PENTRU LIBERTATEA, INDEPENDENȚA ȘI INTEGRITATEA PATRIEI.

Bibliografie:

Ziarul *Pentru Socialism*, nr. 6317, 27.08.1974, pag. 1.

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență nr. 638,* 1977

Vasile Timur Chiș, *Sighetu Marmației și zonele învecinate*, Sighetu Marmației, 2010

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul în perioada 1972 – 2012,
strada Bogdan Vodă

Inaugurare monumentului, 23.08.1974, strada Bogdan Vodă
Foto: arhiva Muzeului Maramureșan Sighetu Marmației

Statuia Generalului Leonard Mociulschi

Datare: 2000
Amplasare:
Statuia Generalului Leonard Mociulschi este amplasată în fața Poliției de Frontieră din Sighetu Marmației, într-un scuar la intersecția străzilor Dragoș Vodă cu strada General Leonard Mociulschi.
Coordonate GPS: 47°56'03.3"N; 23°53'52.2"E
Proprietate: Primăria Sighetu Marmației
Istoric:

În Sighetu Marmației, Leonard Mociulschi a fost comandantul garnizoanei militare între anii 1932 - 1940.

Generalul Leonard Mociulschi s-a născut în 25 martie 1889, în localitatea Siminicea, județul Suceava și a decedat în 15 aprilie 1979, în București.

A fost general român de origine poloneză, care a luptat în Primul și al Doilea Război Mondial.

În Primul Război Mondial, a fost Comandantul Companiei a 10-a din cadrul Regimentului 29 Infanterie Dorohoi. S-a remarcat în luptele de la Oituz și Soveja și a fost decorat de Regele Ferdinand și de generalul Berthelot.

În al Doilea Război Mondial a participat la asaltul asupra Crimeii condus de Mareșalul Erich von Manstein. Este numit comandant adjunct al Diviziei 4 Vânători de Munte. Din 1942 este promovat la comanda Diviziei 3 Vânători de Munte. Leonard Mociulschi a participat în calitate de comandant al trupelor române de Vânători de Munte care au luptat alături de forțele militare naziste împotriva URSS-ului. Pentru meritele sale, Mociulschi a fost decorat cu 5 decorații ale armatei germane .

În cadrul campaniei împotriva Germaniei este numit la comanda Grupului Crișuri, participând la eliberarea Țării Crișurilor. După eliberarea Ardealului au urmat luptele din Munții Bükk (Ungaria), în Slovacia și victoriile din masivul muntos Javorina unde este decorat cu Ordinul "*Mihai Viteazul*" cl. a III-a cu spade.

Decorații:

Ordinul „*Steaua României*”, în grad de ofițer (8 iunie 1940)

Ordinul Militar „*Mihai Viteazul*”, clasa III-a (17 octombrie 1941)

Ordinul „*Mihai Viteazul*”, cl. II (19.02.1944 - general de brigadă, comandantul Diviziei 3 Munte)

Ordinul „*Mihai Viteazul*” cl. III cu spade (23.03.1945 - general de divizie, comandantul Diviziei 3 Munte)

„*Crucea de Cavaler a Crucii de Fier*” - 18 decembrie 1943

„*Crucea de Fier*”, cl. I – 1942

„*Crucea de Fier*”, cl. II – 1941

Ordinul „*23 August*” clasa a III-a (1964)

Autor: sculptor Mihai Borodi

Descriere monument:

Statuia Generalului Leonard Mociulschi are o înălțime de 437 cm (postament + soclu + bust).

Postamentul este din beton armat, placat cu plăci din marmură albă, are 125X125 cm și 9 cm înălțime.

Soclul este construit din beton armat, placat cu plăci din marmură albă, are 90X90 cm și înălțimea de 278 cm.

Bustul Generalului Leonard Mociulschi este confecționat din marmură albă și are o înălțime de 150 cm.

În față sunt 2 plăci de andezit de 50X95 cm, iar pe una se află inscripția.

Inscripția de pe placă:

GENERAL
LEONARD
MOCIULSCHI
27.03.1889 – 15.04.1979

Bibliografie:

Leonard Mociulschi – Wikipedia

Vasile Timur Chiș, *Sighetu Marmației și zonele învecinate*, Sighetu Marmației, 2010

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Cimitirul Eroilor Germani și Maghiari din Primul și al Doilea Război Mondial

Datare:
1914-1918
1940-1944
Amplasare: Cimitirul eroilor este amplasat pe strada Vasile Alecsandri, în cimitirul reformat.
Coordonate GPS: 47°56'03.6"N; 24°53'27.6"E
Proprietate: Biserica Reformată Sighetu Marmației
Istoric:
În timpul Primului Război Mondial aici au fost înhumați militari germani și maghiari.
În al Doilea Război Mondial aici au fost înhumați militari germani.
Autor monumente: sculptor Ștefan Alexandru Balázs
Descriere monumente:
În cimitir se află 2 monumente și 2 cruci dedicate eroilor.
Monumentul PRO PATRIA
Monumentul este confecționat dintr-un trunchi din lemn de stejar despicat, are 21X27 cm și 270 cm înălțimea. Monumentul este flancat de patru stâlpi din lemn de stejar de 22X22 cm și 125 cm înălțimea.
Monumentul ridicat în memoria Dr. Máthé Lajos
Monumentul are forma unui obelisc și are o înălțime de 205 cm (postament + monument). Postamentul este din beton și are 51X43/10 cm. Monumentul este din lemn de stejar, are 27,5X14-15 cm și 195 cm înălțime.
Crucea pusă în memoria militarilor din Primul Război Mondial
Crucea este din lemn de molid. Are o lățime de 8,5 cm, grosime de 4 cm și 140 cm înălțime, iar brațul are 69,5 cm. Pe cruce se află o placă din tablă de 30X40 cm, inscripționată.
Crucea pusă în memoria militarilor din al Doilea Război Mondial
Crucea este din lemn de molid. Are o lățime de 8,5 cm, grosime de 4 cm și 118 cm înălțime, iar brațul are 69,5 cm. Pe cruce se află o placă din tablă de 32X27 cm, inscripționată .

Monumentu PRO PATRIA

Inscripția de pe monument:

(Monumentul PRO PATRIA)

PRO PATRIA
1914 1918
1940 1945

(Monumentul Dr. Máthé Lajos)

ITT
NYUGSZIK
BIKAFAL
DR
MÁTHÉ LAIOS
M. Ktr.
HONVED
EZREDORVOS
SZÜLETETT
1864. VII. 12 ÉN.
HÖSIHALÁLT
HALT
1917. IV 12 ÉN.

Traducere:

Aici odihnește
Bikafalvi
Dr. Máthé Lajos
medic militar
al regatului maghiar
Născut la 12 iulie 1864.
A murit eroic
la 12 aprilie 1917

(cruce, 1944)

EHER GEFALLENER
DEUTSCHER
SOLDATEN
1944

Traducere:

SOLDAȚI
GERMANI
CĂZUȚI ÎN
1944

(cruce, 1914-1918)

VILÁGHÁBORUBAN
ELESETT KATONÁK
EMLÉKÉRE

Traducere:

În amintirea
soldaților căzuți
în războiul mondial

UNVERGESSEN
DIE IM KRIEG
GEFALLENEN
SOLDATEN
1914 - 1918

Traducere:

SOLDAȚI
CĂZUȚI ÎN
RĂZBOI
1914 - 1918

Bibliografie:

Vasile Timur Chiș, *Sighetu Marmației și zonele învecinate*, Sighetu Marmației, 2010

Monumentul
Dr. Máthé Lajos

Cimitirul

Monumentul Eroilor Armatei Sovietice din al Doilea Război Mondial

Datare: 1945 – 1946
Inaugurare: 9 mai 1946
Amplasare:
Monumentul Eroilor Armatei Sovietice (Armatei Roșii) din al Doilea Război Mondial este amplasat în parcul din centrul orașului Sighetu Marmației, în Piața Libertății.
Coordonate GPS:
47°55'42.2"N; 23°53'12.8"E
Proprietate: Primăria Sighetu Marmației
Istoric:

Monumentul Eroilor Armatei Sovietice din al Doilea Război Mondial, a fost construit prin decizia nr. 4647/1945, a primarului orașului Sighetu Marmației, Iuliu Hodor.

Începerea lucrărilor de construcție a fost făcută prin ordinul nr. 3298/1945, a prefectului Maramureșului și a colonelului sovietic Tircenco, împuternicitul Comisiei Aliate de Control din județul Maramureș.

Monumentul a fost inaugurat la data de 9 mai 1946, în prezența prefectului Maramureșului Deac Andrei, primarului orașului Sighetu Marmației Iuliu Hodor, generalului rus Zaencikovski, căpitanului Antonisiac, împuternicitului Comisiei Aliate de Control din județul Maramureș, elevilor și locuitorilor din Sighetu Marmației și Maramureș.

La finalul inaugurării au defilat soldați ai armatei sovietice și române.

Pe monument au fost puse două plăci inscripționate, stema URSS cu cele 16 republici unioniste în față și o stea mare, roșie în vârful obeliscului. În spatele monumentului a fost pusă o placă inscripționată cu numele celor 12 ofițeri și subofițeri ai Armatei Sovietice morți în anul 1944 și cu numele celor 2 medici executați la Poienile de Sub Munte în luna mai, 1945.

Monumentul în anul 2021

În anul 1990 au fost înlăturate de pe monument cele trei plăci inscripționate, emblema de stat și steaua roșie.

În anul 1990 a fost pusă o nouă placă inscripționată, o crucea de marmură albă și o placă rotundă cu inscripția IC/XC/NI/KA.

În perioada 1990 - 1995 cele 4 vaze de ciment pentru flori, au dispărut de pe postament.

În anul 2010 a fost înlăturată placa de marmură cu inscripția pusă în anul 1990.

Autor: inginer Gheorghe Kárady

Descriere monument:

Monumentul are forma unui obelisc și are înălțimea de 1210 cm (postament + soclu + obelisc).

Postamentul este confecționat din beton, are forma pătrată și este format din 2 trepte de: 940X950/30 cm și 628X632/25 cm. Postamentul are în cele 4 colțuri, 4 mici socluri de 92X93/58 cm înălțime, pe care se aflau câte o vază de ciment pentru flori.

Soclul este confecționat din beton, are forma pătrată de 234X232 cm și 92 cm înălțime.

Obeliscul este confecționat din beton, are la baza 200X200 cm și se continuă piramidal 1063 cm, iar sus are circa 100X100 cm.

Pe monument se află o cruce de 310 cm înălțime, formată din 11 plăci din marmură albă de 2,5 cm grosime și o placă de marmură rotundă.

Inscripția de pe monument:
În anul 2021 inscripția se află pe o placa de marmură rotundă:

IC/XC/NI/KA

Inscripția de pe monument: în perioada1990 – 2010

ACEST VESTIGIU STĂ MĂRTURIE
PENTRU OCUPAŢIA MARAMUREŞULUI
DE CĂTRE ARMATA ROŞIE, OCTOMBRIE 1944 –
MARTIE 1945 ŞI VA SPUNE GENERAŢIILOR
VIITOARE CĂ ISTORIA ESTE JUDECĂTORUL
NEPĂRTINITOR AL FAPTELOR OMENEŞTI

Monumentul și inscripția în perioada 1990 – 2010

Municipiul Sighetu Marmației

Inscripția de pe monument: 1946 – 1990
Inscripția era scrisă doar în limba rusă.
(pe cele 2 plăci de marmură din fața monumentului)
ВЕЧНАЯ СЛАВА ГЕРОЯМ ПАВШИХ В БОЯХ ЗА СВОБОДУ И НЕЗАВИСИМОСТЬ СОВЕТСКОГО СОЮЗА
Traducere
GLORIE ETERNĂ EROILOR CARE AU MURIT ÎN LUPTELE PENTRU LIBERTATEA ȘI INDEPENDENȚA UNIUNII SOVIETICE

(pe placa din spatele monumentului)
ЗДЕСЬ ПОХОРОНЕНЫ ВОИНЫ КРАСНОЙ АРМИИ ПАВШИЕ СМЕРТЬЮ ХРАБРЫХ В БОЯХ ЗА СВОБОДУ И НЕЗАВИСИМОСТЬ СОВЕТСКОГО СОЮЗА

Жушков В.Ф.	Ровенко М.И.	Калинин В.И.
Басимбаев Р.	Рыбин М.Н.	Шевченко И.Я.
Еремичев И.Ф.	Джемесюк В.Ф.	Берко А.Я.
Босой И.Г.	Ремез Ф.Т.	Курц А.С.

Октябрь 1944 года
Врачи:
Андрианова Ю.Г. Степанова И.Г.
Май 1945 года

Traducere
AICI SUNT ÎNGROPAȚI SOLDAȚII ARMATEI ROȘII CARE AU MURIT EROIC ÎN LUPTELE PENTRU LIBERTATEA ȘI INDEPENDENȚA UNIUNII SOVIETICE

Jușcov V.F.	Rovenco V.I.	Calinin V.I.
Basimbaev R.	Rîbin M.N.	Șevcenco I.Ia.
Eremicev I.F.	Djemesiuc V.F.	Berco I.G.
Bosoi I.G.	Remez F.T.	Curț A.S.

Octombrie 1944

Medici
Andrianova Iu. G. Stepanova I. G.
Mai 1945

Monumentul și inscripția în perioada 1946 – 1990
Foto: arhiva Muzeului Maramureșan Sighetu Marmației

Monumentul și inscripția în perioada 1946 – 1990
Foto: arhiva Muzeului Maramureșan Sighetu Marmației

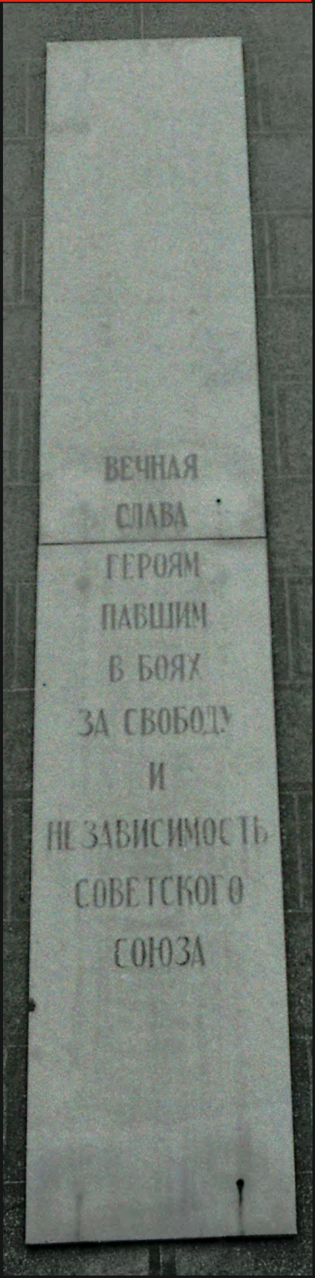

Placa din spatele monumentului

Bibliografie:

Vasile Timur Chiș, *Sighetu Marmației și zonele învecinate*, Sighetu Marmației, 2010

Gheorghe Todinca, *Maramureșul împotriva Dictatului de la Viena 1940 – 1944*, Sighetu Marmației, 2019, pag. 141-143

Cimitirul Eroilor Armatei Sovietice din al Doilea Război Mondial

Datare:
cimitiru - 1944
monumentu - 1946
Amplasare: Cimitirul Armatei Sovietice (Armatei Roșii) este amplasat pe strada Rodnei.
Coordonate GPS: 47°56'04.3"N; 23°53'43.7"E
Proprietate: Primăria Sighetu Marmației
Istoric:
În cimitir sunt înhumați 7 ofițeri și 296 soldați din care 188 sunt soldați necunoscuți.
Militari din acest cimitir au fost înhumați în perioada 1944 – 1950.
În anul 2010 monumentul și cimitirul a fost reamenajat.
Descriere monument:
Cimitirul are o suprafață de 0,17 ha.
În cimitir se află un monument sub forma unui obelisc, 2 pietre funerare dedicate ofițerilor și 296 de pietre funerare, așezate pe 7 rânduri dedicate soldaților.
Monumentul are forma unui obelisc și are o înălțime de 510 cm (postament+ monument).
Postamentul este din beton și este format din 2 trepte de: 730X448/30 cm; 193X315/20 cm.
Monumentul are 89X61 cm, 460 cm înălțime și este din beton armat, placat cu plăci de marmură albă de 89X40/2 cm și 61X40/2 cm.
Pe monument este inscripționat textul, secera cu ciocanul și steua roșie.
Pietrele funerare dedicate ofițerilor sunt amplasate pe un postament de beton de 170X75/9 cm și au 119 cm lungime, 25-15,5 cm grosime și 74 cm înălțime.
Pietrele funerare dedicate soldaților sunt amplasate pe un postament de beton de 51X25 cm și au 51 lungime, 25-8 cm grosime și 65 cm înălțime.

Inscripția de pe monument:

GLORIE ETERNĂ OSTAȘILOR
SOVIETICI CĂZUȚI ÎN LUPTĂ
PENTRU LIBERTATEA ȘI
INDEPENDENȚA UNIUNII SOVIETICE

GLORIE ETERNĂ EROILOR
SOVIETICI CĂZUȚI ÎN LUPTĂ
ÎMPOTRIVA FASCISMULUI

ВЕЧНАЯ СЛАВА СОВЕТСКИМ
ГЕРОЯМ ПАВШИМ В БОРЬБЕ
ПРОТИВ ФА ШИЗМА.

ВЕЧНАЯ СЛАВА СОВЕТСКИМ
ВОИНАМ ПАВШИМ В БОРЬБЕ
ЗА СВОБОДУ И НЕЗАВИСИ –
МОСТЬ СОВЕТСКОГ0 СОЮАЗА.

Piatră funerară, soldat

ШЕВЧЕНКО К.К.
17 V 1950

Piatră funerară, ofițieri

Piatră funerară soldat necunoscut

НЕИЗВЕСТНЫИ

Municipiul Sighetu Marmației

Monumentul în perioada 1946 - 2010

Foto: arhiva Muzeului Maramureșan Sighetu Marmației

Inscripția de pe monument: din perioada 1946 - 2010
Pe monument erau trei plăci din marmură alba inscripționate în limba rusă, română și maghiară.

(inscripția de pe monument, în față)
GLORIE VEȘNICĂ
EROILOR SOVIETICI

(placa inscripția în limba rusă)
ВЕЧНАЯ СЛАВА СОВЕТСКИМ ВОИНАМ, ПАВШИМ В БОРБЕ ЗА СВОБОДУ И НЕЗАВИСИМОСТЬ СОВЕТСКОГО СОЮЗА
СЛАВА ГЕРОИЧЕСКОЙ СОВЕТСКОЙ АРМИИ, ОСВОБО ДИВШЕЙ РУМЫНИЮ ОТ ИГА ФАШИСТСКИХ ЗАХВАТ ЧИКОВ ВЕЧНАЯ СЛАВА ВОИНАМ СОВЕТСКОЙ АРМИИ ОТДАВШИМ СВОЮ ЖИЗНЬ В БОРБЕ ЗА ОС-ВОБООЖДЕНИЕ ЧЕЛОВЕЧЕСТВА ОТ ФАШИСТ-СКОГО РАБСТВА!

(placa inscripția în limba română)
GLORIE ETERNĂ OSTAȘILOR SOVIETICI CĂZUȚI PENTRU LIBERTATEA ȘI INDEPENDENȚA UNIUNII SOVIETICE
GLORIE EROICEI ARMATE SOVIETICE CARE A ELI-BERAT ROMÂNIA DE SUB JUGUL COTROPITORILOR FASCIȘTI
GLORIE ETERNA OSTAȘILOR ARMATEI SOVIETICE CARE ȘI-AU DAT VIAȚA IN LUPTA PENTRU ELIBERA-REA OMENIRII DIN ROBIA FASCISTA

(placa inscripția în limba maghiară)
ÖRÖK DICSÖSEG A SZOVIET HARCOSOKNAK KIK ÉLETÜKET ALDOZTÁK A SZOVIET UNIO SZABAD-SÁGÁÉRT ÉS FÜGGETLENSÉGÉÉRT
DICSÖSEG A HÓS SZOVIET HADSEREGNEK KI ROMÁ-NIÁT FELSZABADITOTTA A FASISZTA IGA ALOL
ÖRÖK DICSÖSÉG A SZOVIET HADSAREG KATONÁI-NAK AKIK AZ EMBERISEG FELSZABADITÁSÁERT FOLYÓ HARCBAN ELETÜKET AD TÁK

Bibliografie:
Vasile Timur Chiș, *Sighetu Marmației și zonele învecinate*, Sighetu Marmației, 2010
Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență nr.* 642, 1976

Monumentul Partizanilor Antifasciști

Datare: 1958
Amplasare: Monumentul Partizanilor se află pe strada Mihai Viteazul, în parcul de lângă piața de alimente din centrul orașului, vizavi de școala generală „*Dr. Ioan Mihalyi de Apşa*”.
Coordonate GPS: 47°55'49.7"N; 23°53'19.7"E
Proprietate: Primăria Sighetu Marmației
Istoric:

Monumentul a fost construit în memoria eroilor partizani care au luptat pentru eliberarea poporului de sub jugul fascist.

Monumentul a fost construit în spatele pieței de alimente pe locul unde au fost legați de trei stâlpi și împușcați de militari din armata horthystă.

În anul 1990 steaua roșie din vârful monumentului a fost dată jos.

În anul 2018 monumentul a fost mutat pe actualul amplasament. Prin mutarea monumentului, cele patru mici socluri, care aveau fiecare câte o vază de ciment pentru flori, au fost distruse.

Partizanii care au fost executați sunt:

Lakata Ilie Vasile, 23 de ani, împușcat la data de 27 iunie 1944, ziler greco-catolic din localitatea Bocicoiu Mare. Părinți Lakata Ilie și Jaszupceac Maria.

Popadineț Vasile, 33 de ani, împușcat la data de 27 iunie 1944, ziler greco-catolic din localitatea Bocicoiu Mare. Părinți Popadineț Andrei și Gangur Ana. Soția Șteț Ana.

Szukici Iosif, 30 de ani, împușcat la data de 27 iunie 1944, calfă pantofar, de religie evanghelică din localitatea Szilasliget, jud. Pesta, Ungaria. Părinți Szukici Iosif și Petrovics Elisabeta.

Actele de deces au fost întocmite de Biserica Romano Catolică din Sighetu Marmației.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 225 cm (postament + obelisc).

Postamentul este confecționat din beton, are forma pătrată și este format din trei trepte de: 255X246/22 cm; 185X177/20 cm; 108X101/19 cm.

Soclul este confecționat din marmură albă, are forma pătrată de 55,5X55 cm și 20 cm înălțime.

Obeliscul este confecționat din marmură albă, are baza de 40,5X40,4 cm și 35,5 cm înălțime. Obeliscul se continuă piramidal cu un bloc care are baza 33,5X33,5 cm, sus de 24,5X24,5 cm, 103 cm înălțime și un vârf piramidal de 5,5 cm.

Pe monument este sculptată secera și ciocanul.

Bibliografie:

Vasile Timur Chiș, *Sighetu Marmației și zonele învecinate*, Sighetu Marmației, 2010

Gheorghe Todinca, *Maramureșul împotriva Dictatului de la Viena 1940 – 1944*, Sighetu Marmației, 2019, pag. 140-141

Inscripția de pe monument:

GLORIE
PARTIZANILOR
MARAMUREŞENI
CARE ŞI-AU JERTFIT
VIAŢA
PENTRU
ELIBERAREA
POPORULUI NOSTRU
DE SUB
JUGUL FASCIST

LAKATA ILIE
POPADINEŢ VASILE
SUKICI IOSIF
28 VI 1944

Monumentul
în perioada 1990 – 2018

Monumentul în perioada 1958 – 1990
Foto: arhiva Muzeului Maramureșan Sighetu Marmației

Inauguratea monumentului, 1958

Troița Eroilor ridicată în memoria soldaților Vasile și Ion Gherman din Iapa

Datare: 1918
Amplasare: Troița monument este amplasată, în cimitirul Bisericii Ortodoxe Române „*Învierea Domnului*”, din Iapa, Sighetu Marmației, lângă aleea ce duce la biserică.
Coordonate GPS: 47°55'38.7"N; 23°49'25.8"E
Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „*Învierea Domnului*” din Iapa, Sighetu Marmației.
Istoric:
Troița a fost pusă de familia Gherman Ion, în anul 1918 în amintirea celor doi fii care se aflau în război.
În anul 1933 a fost amplasată o placă din tablă pe care scrie „*Anul Jubiliar 1933*”.
Troița a fost restaurată în anul 2018, când a fost confecționat postamentul și prinsă crucea în bare de fier.
Descriere monument:
Troița monument are o înălțime de 419 cm (postament + troiță).
Postamentul este din beton și are 61X61/48 cm.
Troița este confecționată din lemn de stejar de 15,5X15,5 cm și 362 cm înălțime, brațul are 168 cm.
Pe troiță se aflǎ o tablă vopsită care reprezentată scena „*Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos*”.
Pe troiță se aflǎ o placă din marmură albă inscripționată de 55,5X44,5 cm și 2,5 cm grosime.
Pe troiță se află o placă din tablă ovală de 28X20 cm inscripționată.
Inscripția de pe placă:
ACEASTA SF. CRUCE
A FOST RIDICATA IN 1918
IN NUMELE LUI
ISUS CRISTOS
DE FAM. GHERMAN ION
IN AMINTIREA CELOR
DOI COPII VASILE SI ION
CARE SE AFLA IN RAZBOI
SA LE AJUTE D-ZEU
SA VINA ACASA

ANUL SFÎNT
jubiliar
1933

Monumentul şi cimitirul eroilor germani şi austro-ungari din Primul Război Mondial din Borşa

Datare: 1915 -1918
Amplasare: Cimitirul eroilor germani şi austro-ungari din Primul Război Mondial se află pe strada Eroilor din Borşa.
Coordonate GPS: 47°39'13.8"N; 24°36'53.3"E
Proprietate: Primăria Borşa
Istoric:
Monumentul şi cimitirul au fost amenajate de Armata 7-a (austro-ungară şi unitatea de Vânători de Munte Karpathenkorps) în perioada 1915-1918.
În cimitir sunt înhumaţi ofiţeri şi soldaţi germani şi austro-ungari care au murit în luptele din Munţii Maramureşului şi în spitalul militar de campanie din zona gării Borşa.

Orașul Borșa

Descriere monument:

Monumentul este compus din trei obeliscuri care sunt amplasate pe o fundație din beton.

Obeliscul din centru are o înălțime de 875 cm. Obeliscul este amplasat pe un postament de 476X480 cm și înălțime de 195 cm, pe care sunt 3 trepte de 410X307/46 cm, 360X357/44 cm, 308X304/50 cm. Peste trepte se află obeliscul care are baza de 258X257 cm, sus 120X120 cm și înălțimea de 540 cm. La baza obeliscului este construită o intrare simbolică.

Cele două obeliscuri laterale, sunt amplasate pe un postament de 156X158 cm și înălțime de 180 cm, pe care sunt 2 trepte de 130X130/25 cm, 114X114/12 cm. Peste trepte se află obeliscul care are baza de 100X100 cm, sus 55X57 cm și înălțimea de 220 cm.

În cimitir, la două morminte se află o piatră funerară și o cruce.

Piatra funerară are forma unui obelisc, este din beton și are baza de 37X57 cm, sus 22X17 cm și înălțimea de 170 cm.

Crucea este din beton și are 24X11 cm și înălțimea de 100 cm.

Inscripția de pe monument:
pe piatra funerară de la mormânt este scrisă data:
25.IV.1918

Piatra funerară

Cruce

Cimitirul eroilor germani şi austro-ungari din Primul Război Mondial din Muntele Hășmașul Mare, Munții Maramureşului

Datare: 1915 -1917
Amplasare:
Cimitirul eroilor se află pe o colină, în zona Muntelui Hășmașul Mare la altitudinea de 1671 m, lângă ruinele clădirilor militare din Primul Război Mondial.
Coordonate GPS:
47°38'26.9"N; 24°51'44.6"E
Proprietate:
Primăria Borșa
Istoric:
În cimitir sunt înhumați ofițeri și soldați germani şi austro-ungari din Armata 7-a (austro-ungară și unitatea de Vânători de Munte Karpathenkorps) , care au luptat în Munții Maramureșului.
Descriere monument:
Crucea monument este confecționată dintr-o țeavă din fier cu diametrul de 12 cm și înălțime de 340 cm.
Lângă cruce a fost amenajat cu piatră un mormânt, care are 160X250 cm.
Aici se poate observa conturul mai multor morminte.

Cimitirul eroilor germani şi austro-ungari din Primul Război Mondial din Pasul Prislop, Munții Rodnei

Datare: 1915 -1917
Amplasare:
Cimitirul eroilor se află la altitudinea de 1409 m, lângă Mănăstirea „*Schimbarea la Faţă*” din pasul Prislop, Munții Rodnei.
Coordonate GPS:
47°36'32.7"N; 24°51'15.1"E
Proprietate:
Primăria Borșa
Istoric:
În cimitir sunt înhumați ofițeri și soldați germani şi austro-ungari din Armata 7-a (austro-ungară şi unitatea de Vânători de Munte Karpathenkorps) , care au luptat în Munții Maramureșului.
Descriere monument:
Cimitirul are o lungime de 50 m, lățime de 25 m și o suprafață de aproximativ 0,13 ha.
În cimitir sunt amplasate 142 de cruci din fier.
Aici se poate observa conturul mormintelor.

Monumentul Eroilor Romano-Catolici din Primul și al Doilea Război Mondial din Băile Borșa

Datare: 1971
Amplasare: Monumentul eroilor este amplasat pe str. Minerului, în partea stângă a Bisericii Romano-Catolice „*Sfântul Francisc de Assisi*” din Băile Borșa (Baia Borșa).
Coordonate GPS:
47°41'08.2"N; 23°43'27.7"E
Proprietate: Biserica Romano-Catolică „*Sfântul Francisc de Assisi*” din Băile Borșa.
Istoric:
Monumentul a fost ridicat în memoria celor 9 militari romano-catolici din Băile Borșa căzuți în luptele din Primul și al Doilea Război Mondial.
Monumentul a fost ridicat în anul 1971 la inițiativa protului paroh Heinrich Ferenc prin contribuția financiară a credincioșilor romano-catolici.
Descriere monument:
Monumentul are o înălțime de 226 cm (postament + soclu + obelisc).
Postamentul este din beton și are 2 trepte de 100X119/17 cm; 80X77/29 cm.
Soclul este din andezit negru și are 59X46,5/22 cm.
Obeliscul este confecționat din andezit, are forma unui trunchi de piramidă în retragere de 158 cm înălțime și este format din 2 părți. Prima parte are 41,5X29/48 cm, iar a doua parte are la bază 37,5X24, sus 29,5X19,5 și 110 cm înălțime.
Inscripția de pe monument:

(obelisc)
HOSÖK EMLÉKÉRE
1914 – 1944

NYERUSAI IMRE 1894-1914
PÁNCS EDE 1893-1914
DÁNCS JÁNOS 1922-1944
SISZER JANOS 1920-1944
VODNÁR LAJOS 1920-1944
ROMÁN JÁNOS 1920-1944
KATOZ PÉTER 1922-1944
SPICSUK FÉLIX 1920-1944
REMETYÁN PÉTER 1910-1944

(soclu)
ALLITATTA A
BORSÁBÁNYAI ROM.KATÓLIKUS
EGYHÁZKÖZSÉG
HEINRICH FERENC
PLEBÁNOS
1971

Traducere:
În memoria eroilor
1914 – 1944.

Ridicat de comunitatea romano catolică din Baia Borșa.
Paroh
Heinrich Ferenc
1971

Bibliografie:
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul Martirilor și Luptătorilor Anticomuniști și al Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Dragomirești

Datare: 2017

Amplasare: Monumentul este amplasat pe Str. 1 Decembrie 1918, în parcul amenajat din fața Școlii Gimnaziale „*Liviu Rebreanu*”.

Coordonate GPS:
47°40'05.4"N; 24°17'38.7"E

Proprietate: Primăria orașului Dragomirești

Istoric:

Monumentul închinat Martirilor și Luptătorilor Anticomuniști a fost construit la inițiativa și cu contribuția financiară a Dl. Vlad Aurel, victimă a regimului comunist.

La inițiativa primarului Vasile Țiplea și prin contribuția financiară a primăriei a fost amplasată și o placă comemorativă cu Eroii din Primul și al Doilea Război Mondial.

Pe plăci sunt inscripționate numele a 29 militari din Primul Război Mondial, 57 militari din al Doilea Război Mondial și 45 de martiri și luptători anticomuniști.

Autor: arhitect Ana Puschilă, București

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 352 cm (soclu + monument).

Monumentul este o cruce brâncovenească, confecționată din marmură albă care are 279 cm înălțime.

Pe o fundație din beton de 335 cm lungime sunt amplasate cele 2 plăci comemorative și soclul cu crucea.

Soclul este din beton placat cu plăci de marmură albă și este format din 2 trepte de: 108X104/44 cm, 76X178/11cm.

Cele 2 plăci comemorative sunt confecționate din marmură albă și au 63X143 cm și 6 cm grosime.

Inscripția de pe monument și plăci:

Orașul Dragomirești

(palca 1) EROI ȘI VETERANI MIREȘTENI
DIN CELE DOUĂ RĂZBOAIE MONDIALE

1914 – 1918
BOGDAN ION
BRUMAR GRIGORE
CHINDRIS FILIP
CHIS IANOS
DOLOGA VASILE
DRAGOMIR GAVRILA
DUMITRU ANDRAS
DUNCA MIERUTU
DUNCA BUTAN
FITIGAU ……
FLOREA ION
ILBAN ION
ILEA GHEORGHE
ILEA VASILE
IUSCO ALEXA
JILCA ION POP ION
MARIS ION
ORZAC DOROFTEI
PETROVAN DUMITRU
TIPLEA ION
TOMOIAGA STEFAN
VLAD GRIGORE
VLAD ION
VLAD MIHAI
ZUBASCU GRIGORE
ZUBASCU ION
ZUBASCU SIMION
ZUBASCU STEFAN
ZUBASCU VASILE

1939 - 1945
ARDELEAN FILIP
BAIAS MIHAI
BIZAU STEFAN
BOHARAS GRIGORE
CHINDRIS ION
CHINDRIS ION
CHIS GHEORGHE
CHIS STIOPU
COMAN ION
DASCAL EMIL
DEAC GAVRILA
DOBOZI LUDOVIC

DRAGOMIR DERASIM
DUNCA ALEXA
DUNCA GHEORGHE
DUNCA ION
FITIGAU CORATAR
FITIGAU GHEORGHE
FITIGAU ION
FLOREA ION
FONT GHEORGHE
FONT NICOLAE
FONT VASILE
HOTICO PETRU
IUSCO VASILE
JURJ GAVRILA
LEORDEAN ION
MARIS ION
MENDELOVICI …
… MIHAI
MOSCOVICI DAVID
OFRIM GHEORGHE
ORZAC DUMITRU
PETROVAN GHEORGHE
PETROVAN ION
PLOHOD VASILE
POP DUMITRU
POP PETRE
PRAISLER IOSIF
… SOLOMON
SIMON PETRU
SITAR GHEORGHE
SIHAI NICOLAE
TICALA ILIE
VARVA ION
VLAD ILIE
VLAD IONEL
VLAD NICOLAE
VLAD STEFAN
VLAD VASILE
ZUBASCU ALEXA
ZUBASCU ILIE
ZUBASCU ION
ZUBASCU ISAILA
ZUBASCU NANASU
ZUBASCU VASILE
ZUBASCU VASILE

(palca 2) MARTIRI ȘI LUPTĂTORI
ANTICOMUNIȘTI

ARDELEAN DUMITRU
ARDELEAN GRI. ION
ARDELEAN IOAN
BOGDAN ION
CHIS V. ION
FLOREA ION
FLOREA DUMITRU
HOTICO PETRE
ILBAN St. ION
ILBAN V. ION
ILBAN ION
IONESCU MARIA
IONESCU ION
IUSCO DUMITRU
IUSCO GAVRILA
IUSCO ILIE
IUSCO SIMION
JURJ GAVRILA
MARIS FILIMON
MARIS STEFAN
MINICA STEFAN
NET ION
OFRIM VASILE

PETROVAN DUMITRU
PETROVAN ION
PETROVAN ANUȚA
PETROVAN IOANA
PITIC VASILE
PLOHOD GHEOEGHE
POP NITA
RUBEL IANOS
SIMON ION
SITAR GHEORGHE
TICALA ILIE
TICALA VASILE
TICALA VASILE
VLAD P. ION
VLAD ION
VLAD GHEORGHE
VLAD VASILE
VLAD MIHAI
VLAD AUREL FRAȚI
ZUBASCU St. ILIE
ZUBASCU I. ILIE
ZUBASCU ION FRAȚI

(inscripții pe soclu)

RECUNOȘTINȚĂ LUPTĂTORILOR ANTICOMUNIȘTI
ÎNTEMNIȚAȚI, TORTURAȚI ȘI UNII UCIȘI
PENTRU CREDINȚĂ, GLIE ȘI LIBERTATE.
EI SUNT ȘI RĂMÂN FARUL VIEȚII NOASTRE.

DONATOR
AUREL VLAD

Bibliografie:
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

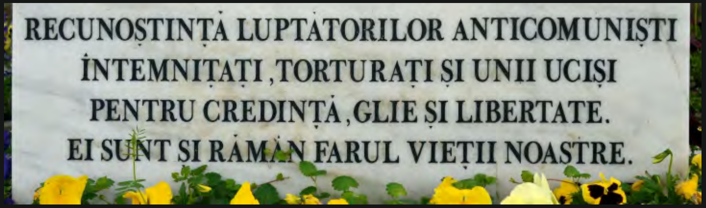

Troița Monument a Eroilor Sălișteni din Primul și al Doilea Război Mondial

Datare: 2013
Amplasare: Troița monument este amplasată în cimitirul de la biserica de lemn „*Sfântul Nicolae*” , din față (a Nistoreștilor). Biserica este monument istoric și a fost construită în anul 1680.
Coordonate GPS: 47°39'46.6"N; 24°21'18.5"E
Proprietate: Biserica Ortodoxă Română din Săliștea de Sus.
Istoric:

Troița monument a fost amplasată în anul 2013 la inițiativa preotului paroh Vancea Gavriș.

Postamentul a fost finanțat de viceprimarul Vlad Gheorghe, iar troița a fost donată de familia Pop Vasile.

Meșter: Toader Bârsan din Bârsana.
Descriere monument:
Troița monument are o înălțime de 514 cm (postament + troiță).
Troița este confecționată din lemn de stejar de 35X35 cm, 490 cm înălțime și este acoperită cu șindrilă. La bază se află 2 plăci din lemn din stejar de 41X63/3 cm, inscripționate.
Pe troiță este sculptată scena „*Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos*” și „*Sfântul Nicolaie*„.
Postamentul este din beton placat cu plăci de andezit și are 175X184/14 cm.
În fața postamentului sunt 7 trepte cu înălțimea totală de 125 cm (29/14/18/17/17/16/14) din beton, placate cu plăci de andezit.
Inscripția de pe troița monument:

(placa 1)
S-A RIDICAT
ACEASTĂ
TROIȚA ÎN
CINSTEA EROILOR
SĂLIȘTENI DIN
CELE DOUĂ
RĂZBOAIE
MONDIALE

(placa 2)
ÎN ACEST CIMITIR ODIHNESC
VALD VASILE - PALERU
N. 1881 D. 1969
VLAD NIȚA - A GRĂDUȚULUI
N 1881 D. 1927
POP VASILE
N. 1943 D 1943
POP ILEANA
N 1941 D. 1949
DĂRUITĂ DE FAMILIA POP

Bibliografie:
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul „FLACĂRA” a Eroilor Vișeuani căzuți pentru Neam și Țară

Datare: 1998

Amplasare: Monumentul este amplasat în centrul orașului, într-un mic parc de pe strada 22 Decembrie, vizavi de Biserica Greco – Catolică „*Maica Îndurerată*”.

Coordonate GPS: 47°42'28.0"N; 24°25'41.1"E

Proprietate: Primăria Vișeu de Sus

Istoric:

Monumentul a fost sculptat în anul 1998 de un grup de studenți de la Facultatea de Arhitectură și Urbanism, Universitatea Tehnică Cluj Napoca.

Monumentul a fost finanțat de Consiliul local și Primăria orașului Vișeu de Sus, la inițiativa primarului Grad Toderaș.

În anul 2003 monumentul a fost restaurat, primar Vasile Ciolpan.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 437 cm (postament + soclu + monument).

Postamentul este din beton armat placat cu plăci de marmură albă și este format din 5 trepte a câte 16 cm, de diferite lungimi încadrate în 300X500 cm cu înălțimea totală de 80 cm.

Soclul este din beton armat placat cu plăci de marmură albă și are 120X80/37 cm.

Monumentul este un bloc de marmură albă de 110X62/320 cm, care se termină în vârf cu o flacără.

Placa inscripționată este din marmură albă și are 115X35 cm.

În partea stângă este un portdrapel confecționat din marmură albă.

Inscripția de pe monument:

IN MEMORIA EROILOR VISEUANI
CAZUTI PENTRU NEAM SI TARA

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență nr. 4990*.

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Troița Martirilor Bisericii Române Unite cu Roma și a Eroilor Neamului

Datare: 1995

Amplasare: Troița monument este amplasată, pe str. 22 Decembrie 1989, în fața Bisericii Greco-Catolică „*Maica Îndurerată*” din Vișeu de Sus.

Coordonate GPS: 47°24'26.2"N; 24°25'42.8"E

Proprietate: Biserica Greco-Catolică „*Maica Îndurerată*” din Vișeu de Sus.

Istoric:

Troița a fost finanțată de credincioșii greco-catolici din Vișeu de Sus și amplasată la inițiativa protopopului Gavril Gorzo.

În data de 7 mai 1995 troița a fost sfințită, cu ocazia sărbători „*Apariția Sfintei Cruci pe cerul Ierusalimului*”.

Meşter: Gavrilă Hotico - Herenta din Ieud

Descrierea troiței monument:

Troița monument are o înălțime de 473 cm (postament + troiță).

Postamentul este din beton și are trei trepte de: 190X180/20 cm, 140X129/19 cm, 91X79,5/14 cm.

Troița este confecționată din lemn de stejar de 34X17 cm, 420 cm înălțime și este acoperită cu șindrilă.

Pe troiță este reprezentată scena „*Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos*”, soarele, luna, potirul și torsada.

Inscripția de pe monument:

RIDICATU-S-A
ACEASTA SFÎNTA
CRUCE IN ANUL
DOMNULUI 1995
DE CREDINCIOȘII
GRECO-CATOLICI
DIN
VISEU DE SUS
IN MEMORIA
MARTIRILOR
BISERICII
ROMANE
UNITA CU ROMA
SI EROILOR
NEAMULUI

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr. 4935*

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Placă Comemorativă a Eroilor Romano-Catolici din Primul Război Mondial din Vișeu de Sus

Amplasare: placa este amplasată, în Biserica Romano-Catolică „*Sfânta Ana*", str. 22 Decembrie 1989, nr. 32, pe peretele din partea dreaptă.
Biserica este monument istoric și a fost construită în anul 1812.
Coordonate GPS: 47°42'26.9"N; 24°25'51.5"E
Proprietate: Biserica Romano-Catolică „*Sfânta Ana*"
Istoric:
Placa comemorativă a fost amplasată de comunitatea romano-catolică în memoria Eroilor Romano-Catolici din Primul Război Mondial din Vișeu de Sus.
Pe placă sunt inscripționate numele a 28 de militari din Primul Război Mondial.
Descriere placă:
Placa este confecționată din marmură albă, are forma dreptunghiulară de 88X57 cm și o ramă de lemn de 3 cm.
Inscripția de pe placă:

AZ 1914-18 ÉVES
VILÁGHÁBORUBAN ELESETT FELSÖVISÓI RÓM. KAT.
HŐSÖKNEK EMLÉKÉRE

BABUCZKI JÁNOS	OLEÁR GUSZTÁV
BALOGH GYÖRGY	LEITNER JÓZSEF
BELDOVITS FERENC	SÜSZER JÓZSEF DEZSŐ
BIGUSZ JÓZSEF	NAGY ISTVÁN
DONÁTH JÓZȘEF	RISKOVITS KÁROLY
EIBEN REZSŐ	STADLER DEZSŐ
FEIFER REZSŐ	STADLER JÁNOS
HRENCSUK MIHÁLY	SZEDLÁK JOZSEF
JAKABOVITS LAJOS	SZEDLÁK DEZSŐ
JOOB JÓZSEF	SZEDLÁK RUDOLF
KILIMAN GUSZTÁV	TRAXLER LIPÓT
KRAFCSIK IGNÁC	VRÁBL DEZSŐ
KRAFCSIK LIPÓT	VRÁBL ALBERT
LANGTHALER LIPÓT	ZAVACZKI IGNÁC

Traducere:
IN MEMORIA EROILOR ROMANO-CATOLICI CAZUȚI ÎN RĂZBOIUL MONDIAL DINTRE ANII 1914-18

Bibliografie:
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Soldații români din Primul Război Mondial înhumați în cimitirul Osoi, Biserica Ortodoxă Română „*Buna Vestire*”, Vișeu de Sus

Datare: 1915, 1916
Amplasare: în cimitirul Osoi de lângă biserica „Bătrână” din Vișeu de Sus.
Nu se știe locul unde sunt mormintele, probabil peste aceste morminte au fost înmormântate alte persoane.
Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „*Buna Vestire*” din Vișeu de Sus
Istoric:

Ștefan Andreica menționează din registrul de decese al Bisericii Ortodoxe Române „*Buna Vestire*” din Vișeu de Sus „*astfel, în data de 01. ian. 1915 a fost înmormântat în Vișeu de Sus, în cimitirul Osoi de la Biserica Bătrână, soldatul Ioan Marginean, despre care s-a menționat că este născut în „Nasoi”. Acesta a decedat la spital „mort de intestine”. În data de 14 sept. 1916 a fost îngropat în Osoi soldatul Ștefan Duda. Despre locul nașterii, părinți, vârstă și cauza decesului nu sunt specificații*”.

Soldații înhumați în cimitir au făcut parte din armata austro-ungară.

Bibliografie:

Ștefan Andreica, *Istorie și tradiție pe Valea Râului (Vaser)*, Editura Grinta, Cluj-Napoca, 2015, pag. 112.

Cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial din Vișeu de Sus

Datare: 1915-1917
Amplasare: Cimitirul eroilor germani şi austro-ungari din Primul Război Mondial se află pe strada Cimitirului la intrare în Cimitirul Romano-Catolic.
Coordonate GPS: 47°42'59.7"N; 24°25'46.0"E
Proprietate: Biserica Romano-Catolică

Cimitirul militar în anul 2021

Istoric:

În cimitir sunt înhumați ofițeri și soldați germani și austro-ungari din Armata 7-a, Corpul IV Vânători de Munte Karpathenkorps, care au fost sub comanda generalului locotenent Richard Heinrich Karl von Conta. Militarii au luptat în Munții Maramureșului și au murit în spitalul militar de campanie din Vișeu de Sus și în luptele din Munții Maramureșului.

Prin anul 1922 osemintele a10 militari italieni au fost deshumate și duse în Italia. În cimitir au rămas 86 de morminte, după deshumarea militarilor italieni.

În anul 2005 sau 2006 au fost puse de către germani 15 cruci din beton care au fost grupate câte 3.

Pe crucea monument amplasată în cimitir sunt inscripționate numele a 96 militari germani, italieni și austro-ungari.

În anul 2010 a fost ridicat un monument sub forma unui obelisc de comunitatea germanilor din Vișeu de Sus și de comunitatea șvabilor din Satu Mare, pe care sunt inscripționate numele a 149 militari germani și austro-ungari. Obeliscul a fost proiectat de HELMUT BERNER și MARIANNE RÖHRIG.

Descriere monument:

Cimitirul unde sunt amplate monumentele și crucile are o lungime de 22 m, lățime de 15 m, o suprafață de 137 m^2, iar pe trei părți este înconjurat de un gard viu.

În cimitir se află un soclu pe care se află o placă din marmură, o cruce monument, un obelisc și 15 cruci grupate câte 3.

Soclul este amplasat la intrarea în cimitir, este din beton, are 40,5X15 cm și 128 cm înălțime iar pe el se află o placă din marmură de 35X80/2 cm inscripționată.

Monumentul amplasat în anul 2010, are o înălțime de 280,5 cm (postament + monument). Postamentul este din beton placat cu piatră de andezit, are forma pătrată și este format din două trepte de: 132,5X132,5/18 cm; 80,5X79,5/13 cm. Monumentul are forma unui obelisc și este format din 4 blocuri de andezit de: 55,5X55,5/21 cm; 49,5X49,5/50 cm; 45,5X45,5/78,5 cm; 39,5X39,5/100 cm. Pe monument sunt inscripționate numele eroilor.

Crucea monument are o înălțime de 395 cm (postament + monument). Postamentul este din beton și este format din două trepte de: 320X320/10 cm; 168X170/13 cm. Soclul este din beton, are 90X76 cm, 77 cm înălțime și este acoperit de o placă de beton de 5 cm grosime.

Pe soclu se află o placă de marmură albă de 39,5X29,5 cm și 2 plăci de andezit de 80X65 cm și 3 cm grosime, care sunt inscripționate. Crucea de pe soclu este din fier de 12,5X4 cm și 290 cm înălțime, pe care se află 2 tăblițe ovale din fier, inscripționate.

Cele 15 cruci sunt din beton de 24X8 cm și 84 cm înălțime. Pe fiecare cruce este sculptată o cruce germană de 8,5X8,5 cm.

Soclul de la intrarea în cimitir

Orașul Vișeu de Sus

Inscripția de pe monumentul din 2010:

Traducere: ***(placa1)***
VOM CERE ATOTPUTERNICULUI
SĂ NE PĂZEASCĂ COPII ȘI TOATE
POPOARELE DE ACEEAȘI SOARTĂ

BINECUVÂNTAT DE RUSALII 2010

(placa2)
DOAMNE ÎMPACĂ
TOȚI OAMENII ȘI LASĂ
PACEA ÎN LUME

CONCEPȚIE (DESIGN)
ȘI IMPLEMENTARE
HELMUT BERNER
&
MARIANNE RÖHRIG

(placa1)
ALEXANDER HENNER
ADALBERT HENNER
ALEXANDER HORTOLANY
IGNATZ LADISLAU
EMERICH INEZBERGER
LIBORI INEZBERGER
TOBIAS JACHMANOVSKI
LUDWIG JACHMANOVSKI
BERNHARD JACHMANOVSKI
DESIDER JOBB
GEORG JODI
GEORG KELLERMANN

WIR WOLLEN BITTEN
ALLMÄCHTIGER,
BEWAHRE UNSERE KINDER
UND ALLE VÖLKER
VOR DEN GLEICHEN SCHICKSAL!

JOSEF KELLERMANN
VIKTOR KRAFTSCHIK
KAROL KRAFTSIK
GEORG KREITER
JOSEF KREITER
JOHANN KREITER
MATHIAS KREITER
VIKTOR KREITER
LEOPOLD KRISANITSCH
FELIX MASELKA
LUDOVIC MASELKA
LADISLAUS MASELKA
EMERICH MASZELKA
DESIDER MELEGA
GUSTI MISCHALKE
MATHIAS MILZ
JOHANN MOTTEL
JOHANN MOTTEL
MATHIAS OLEAR
GEORG OLEAR
JULIUS OLEAR
GESA OLEAR
ADALBERT OLEAR
LEOPOLD OLEAR
ALEXANDER OLEAR

GESEGNET ZU PFINGSTEN 2010

(placa2)
LEOPOLD OLEAR
REINHOLD OLEAR
JOSEF OLEAR
JULIUS OLEAR
GEORG PAPP
GEORG PAPP
JOSEF PAULINER
MATHIAS PETRUS
GEORG PFEIFER
STEFAN PFEIFER
WENZEL PFEIFE
ADALBERT PICH

HERR, VERSÖHNE
ALLE MENSCHEN
UND LASS FRIEDEN
IN DER WELT SEIN!

ADOLF PICH
ALEXANDER PICH
TOBIAS PICH
MARTIN ROMAN
ERNÖ RÖSSLER
STEFAN SAKAY
GEORG SANDOR
ALEXANDER SAWATZKI
AUGUSTIN SAWATZKI
EDUARD SAWATZK
GEORG SAWATZKI
GESA SAWATZKI
JOHANN SAWATZKI
JOHANN SAWATZKI
JOHANN SAWATZKI
JOHANN SAWATZKI
JOHANN SAWATZKI
JOSEF SAWATZKI
JOSEF SAWATZKI
JOSEF SAWATZKI
MARTIN SAWATZKI
MARTIN SAWATZKI
MARTIN SCHATWANY
EMMERICH SCHIEßER
LEOPOLD SCHLESSER
FRANZ SCHNEIDER

KONZEPTION UND UMSETZUNG:
HELMUT BERNER
&
MARIANNE RÖHRIG

(placa3)
GUSTAV SCHWED
JAKOB SEDLAK
KARL SEDLAK
MATHIAS SEDLAK
FRANZ SKURKA
JOHANN SKURKA
JULIUS SMERECIUK
MATHIAS SZMERECSUK
JOSEF SPITZER
GEORG STADLER
JOHANN STADLER
JOHANN STADLER

HIMMLISCHER VATER,
UNS LEG MRINNERI SEELEN
IN DEINI GNÄDIGEN HÄND!
GIB IHNEN DIE EWIGE RUH!

RUDOLF STADLER
SOLTAN STARK
WINZENZ STEINER
JOHANN SUHAY
ANTON SZEDLAK
RUDOLF SZEDLAK
JOSEF SZEDÖ
KAROL SZITKOVICS
LIBORI SZITKOVICS
ALEXANDER TODORI
DESIDER TRAXLER
JOHANN TRAXLER
JOSEF TRAXIER
REINHOLD TRAXLER
VICSOCSAN GYULA
STEFAN WERESCH
JOHANN WRABEL
JOSEF WRABEL
LEOPOLD WRABEL
ERNÖ ZAWATZKI
EMIL ZEPPELZAUER
LOPRENZ ZEPPELZAUER
ROBERT ZEPPELZAUER
DESIDER ZIRBUS
EMERICH ZIRBUS

(placa4)
JOHANN ANDREKA
FELIX BABUTZKI
EMMERICH BABUTZKI
JOSEF BALOG
JOSEF BANG
DESIDER BELDOVITSCH
JOSEF BENDIG
JOSIF BESKID
STEFAN BRENDYA
ANTON DECKER
JOSEF DECKER
JOSEF DECKER

ZUM GEDENKEN
DER OBERWISCHAUER
OPFER DES
2. WELTKRIEGES

PAUL DECKER
REINHOLD DECKER
ANA DEKKER
LUDWIG DENK
RUDOLF DONATH
DESIDER FALTIN
FRANZ FALTIN
LORENZ FALTIN
EMERIC FALTIN
TOBIAS FALTIN
MATHIAS FALTITSCHKA
EMERICH FALTITSCHKA
LUDWIG FALTITSCHKA
PAUL FALTITSCHKA
GABRIEL FEHER
MICHEL FUNER
GEORG FUNER
GUSTAV FUNER
LUDWIG GOTSCH
JOSEF GRIGER
JOSEF GRIGER
EMERICH GRIGER
FERI GULACSI
JOSEF HAGEL
STEFAN HEGYI

ERSTELLT VON DER
HEIMATORTSGEMEINSCHAFT
OBERWISCHAU IN DER
LANDSMANNSCHAFT DER
SATHMARER SCHWABEN

(placa3)
TATA CERESC,
PUNE SUFLETELE
NOASTRE ÎN MÂINILE
TALE PLINE DE HAR !
DĂ-LE LOR ODIHNĂ VEȘNICĂ !
(placa4)
IN MEMORIA VICTEMELOR
CELUI DE-AL 2 - LEA
RĂZBOI MONDIAL

CREAT DE COMUNITATEA
DIN VIȘEU ÎN COLABORARE
CU ȘVABII SĂTMĂRENI

Orașul Vișeu de Sus

Crucea Monument

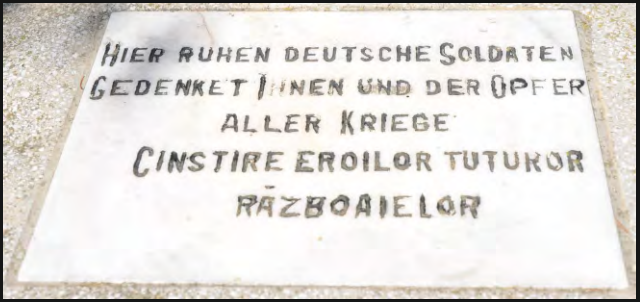

(placa de marmură de pe Crucea Monument))

HIR RUHEN DEUTSCHE SOLDATEN
GEDENKET IHNEN UND DER OPFER
ALLER KRIEGE
CINSTIRE EROILOR TUTUROR
RĂZBOAIELOR

Traducere:

AICI ODIHNESC SOLDAȚI GERMANI
AMINTIȚI-VĂ DE EI ȘI DE VICTIMILE
RĂZBOAIELOR

(plăci de metal pe cruce)

Bárány Tivadar
és neje szúl.
Engeszer Mária
adománya.
1891

AZ 1914 – 1918 AS
HÁBORUBAN
ELHUNYT HÖSÖK
EMLÉKÉRE

Traducere:

Donația lui
Bárány Tivadar
și soția, născută
Engeszer Maria
1891

În memoria
eroilor căzuți
în războiul din
1914-1918

HIER RUHEN AICI ODIHNESC *(placa 1 de pe Crucea Monument)*

ARTMANN MICHAEL INF. † 19.10.1916 BAUM PAUL GREN. † 16.12.1916 BINDER FRANZ MUSK. † 19.12.1916 BOCK JOHANN GEFR. † 28.10.1916 BUDDE LEOPOLD LDSTM. † 31.3.1917 DUSSER JOHANN JÄG. † 8.12.1916 FILBERT JOSEF LDSTM † 10.12.1916 HATZEN STEFAN INF. † 3.4.1917 HEIRER MILO † 2.11.1016 HERMANN FRIEDRICH LDSTM † 26.12.1916 HUBER ERNST JÄG. † 2.11.1916 HUBERT THOMAS JÄG. † 6.4.1917 HUFSCHNIND JOHANN JÄG † 8.4.1917 HUG ANDREAS LDSTM † 10.11.1916 KAUF VÖGELER JÄG 6.4.1917 KERN JOHANN JÄG. †6.4.1917 KESEL JAKOB JÄG. †13.11.1916 KLAMANN FRIEDRICH GREN. †6.12.1916 KOLEGER ALOIS KAN. †20.12.1916 KRÖNMÜLLER JOHANN INF. †29.11.1916 KUCK FRIEDRICH LDSTM. †11.3.1917 LAUE FRIEDRICH LDSTM. †2.4.1917 MAASS HEINRICH LDSTM. †8.10/1916 MAUZ CHRISTIAN TRAINFAHR. †20.11.1916 MAYR XAVER JÄG. †25.3.1917 MEIERHOF DIEDRICH LDSTM. † 8.11.1916 MEYER ANTON FELDW.LT. † 2.11.1916 MÜLLER LEONHARD LDSTM. †4.2.1917 MULLER MICHAEL ZG.F. †14.12.1916 NÖLLE PETER LDSTM. †12.10.1916 PROV HANZ INF. †20.11.1916 REHMKE JOHANN UFFZ. †2.11.1916 REITERSBERGER JOHANN JÄG. †28.5.1917 ROMANO HANZ INF. †30.10.1916 SAUTER HANS JÄG. †7.1.1917 SAXLER JOSEF LDSTM. †29.12.1916 SCHNEITI JOHANN INF. †16.11.1916 SCHUSSLER ALOIS LDSTM. †6.2.1917 SCHULTZ KARL KAN. †21.1.1917 SCHWEIGER ALOIS LDSTM †27.1.1917 SMIEJA EMIL FÜS. †29.10.1916 SOCHNER MARTIN JÄG. †6.4.1917 SÖLDNER EDUARD JÄG. †8.12.1916 SONNENHOLZNER HEINRICH GEFR. †8.6.1917 TOLLE ALBERT LDSTM. †12.7.1917 UNTER BERNHARD INF. †4.2.1917 VOIGT PETER LDSTM. †24.1.1917 WEENAAS GERHARD LDSTM. †2.1.1917 WINDL WOLF. JÄG. †3.9.1917 WILDT HANS TELEGR. †2,5,1917 ZAPOROVSKY JOSEF LDSTM. †3.9.1017 ZORCESIA URLURA INF †17.8.1917

Cruci din cimitir

Crucea germană

Cimitirul, 2021

Orașul Vișeu de Sus

(placa 2 de pe Crucea Monument)

BARNA WASYL UL. †16.12.1916 BARTUMEK VINCENS INF. †29.5.1917 BERCKI ANDRAS KAN. †7.7.1917 HLAVAC WENZEL SAP. †2.2.1917 HUSA FRIEDRICH TRAINS. †13.3.1917 JEDRZEJCZYK JOSEF KAN. †29.3.1917 KOLETSCHEK FRANZ KAN. †6.3.1917 MAJCZEN STEFAN †23.3.1917 PERSALIA JOSEF SAP. †16.2.1917 SZASZ SANDOR INF. †23.12.1916 WOLSAK PETER TRAINS. †1.4.1917

KALANYOS JOHANN †2.2.1917 MEZAROS EMERICH KAN. 8.5.1917 PANCZEL GYÖRGY †9.11.1916 PITIKA KONSTÄTIN TRAINS. †9.5.1917 WYSPIANSKI DOMINIK TRAGT. FUHRER † 19.4.1917

ARTEMIS BERNARDI † 5.11.1916 CRIVILARI DOMENICO INF. † 19.3.1917 FABBRI LUIGI INF. † 13.12.1916 FRICERIO ARTURO † 17.2.1917 GALLUCEI ANTONIO † 4.4.1917 LIZI SALVATORE † 30.4.1917 MANRO ROMANO INF. † 30.10.1916 PERICOTTI GELINDO INF. † 24.11.1916 PULLER GIOROBATTISTA † 18.1.1917 TULLIANI ERNESTO † 20.11.1916

ANTIPIN JAKOB † 2.5.1917 DROBOTOW WASILI INF. 6.5.1917 FEMENKO TEODOR † 28.7.1917 FLEORDINSKI DIMITRI † 8.3.1917 GEBAUER REINHOLD † 1.7.1917 KRUSCHKOW JERMIL † 19.4.1917 KUTSCHIN JOACKIM † 20.3.1917 LAZARENKO TIMOSEY KORP. † 16.3.1917 PAWLOW ALEXEY † 24.5.1917 PERMEKOW ANDRE † 25.6.1917 PLESOWSKICH PAVEL † 13.4.1917 RESNITSCHENKO SERGEJEV † 24.4.1917 SIDUREW GREGOR † 20.5.1917 TATSCHUK IGNATI † 18.4.1917 WASILSCHENKO PAWEL † 14.7.1917 WOLLOM NIKOLAI † 14.1.1917

LECZYNSKY ANTON LEG. † 23.2.1915 WILINSKI STANISLAUS IT. † 10.3.1915

(placa 1)

(placa 2)

Cimitirul eroilor germani din Primul Război Mondial de pe Muntele Lutoasa, Munții Maramureșului

Datare: 1915-1917
Amplasare: cimitirul este amplasat pe Muntele Lutoasa din Munții Maramureșului, pe teritoriul administrativ al localității Vișeu de Sus.
Istoric:
În cimitirul de pe Muntele Lutoasa sunt înhumați ofițeri și soldați germani din Armata 7-a, Corpul IV Vânători de Munte Karpathenkorps, aflați sub comanda generalului locotenent Richard Heinrich Karl von Conta, morți pe câmpul de luptă din Munții Maramureșului.
Despre cimitir I. Dremer, în articolul „*Aspecte maramureșene*", publicat în Astra, în anul 1933, spunea „*Coborând de la lăptărie înspre drumul care duce din Vișeu de Sus la Făina și Macârlău, treceai pe lângă un cimitir militar în care erau îngropați câțva bavarezi. În fiecare an, de Sf. Maria, fetele de la Lutoasa au făcut un pelerinaj la aceste morminte părăsite și uitate, împodobindu-le cu flori. Boceau pe acei soldați germani pe care nu i-au văzut niciodată și care au murit pentru o cauză neînțeleasă de ele*".
Bibliografie:

Ștefan Andreica, *Istorie și tradiție pe Valea Râului (Vaser)*, Editura Grinta, Cluj- Napoca, 2015, pag. 255
I. Dremer, *Aspecte maramureșene*, Astra, 20 ian. 1933

Muntele Lutoasa

Locul unde este cimitirul și unde au fost clădirile unității militare construite de Generalul Leonard Mociulschi

Cimitirul eroilor germani din Primul Război Mondial de la Făina, Valea Vaser, Vișeu de Sus

Datare: 1916-1917
Amplasare: cimitirul eroilor germani din Primul Război Mondial se află la Făina, pe partea dreaptă a Văii Vaser, lângă Capela Romano-Catolică „*Sfânta Elisabeta*”.
Capela a fost construită în anul 1906.
Coordonate GPS:
GPS 47°47'21.2"N; 24°41'41.0"E
Proprietate: Biserica Romano-Catolică din Vișeu de Sus
Istoric:
În cimitirul împrejmuit cu un gard din fier sunt înhumați 4 militari germani din Armata 7, Corpul IV Vânători de Munte Karpathenkorps, care au luptat în Munții Maramureșului.
Monumentul din cimitir este un obelisc care a fost făcut de Joszovits L. din Sighetu Marmației.
În capela Romano-Catolică „*Sfânta Elisabeta*” era o tablă din fier pusă în memoria eroilor.
I. Bârlea scria în anul 1930 „*pe o tablă se află inscripția: Hier ruhen in Gott Landsturm Maurenschat Johan 3-1 1. R. 35 † 7-VI. 1917; Ldstrm. Schurg Fridrich 11-I. 1 R. 35 † 4-VI.1917; Ldstrm. Fortcamp Dietrich 9-I 1. R. 35. † 6-IV.1917; Jäger Kandlhuber Peter 3 Jäg. Reg. 3 † 17-IX.1916.*”.
Descriere monument:
Monumentul eroilor de la Făina, are forma unui obelisc.
Inscripția de pe monument:

Hier ruhen in Gott

Traducere:
Aici odihnesc

Ldftm. Thaurefchat, Johann
^{3}/L.J.R. 35 † 7. 6. 17
”Schurg, Friedrich
^{11}/” ” † 4. 4. 17
”Fortkamp, Dietrich
^{9}/” ” † 6. 4. 17
Jäger Kandlhuber, Peter
^{3}/Jäg. Reg. 3 † 17. 9. 16

Joszovits L.
M. Sziget

Bibliografie:

Note de călătorie. Sighet – Macârlău: 14 – 16 Iunie 1930, I. Bârlea, Gazeta Maramurășană, 19. Iun. 1930

Ștefan Andreica, *Istorie și tradiție pe Valea Râului (Vaser)*, Editura Grinta, Cluj-Napoca, 2015, pag. 270

Cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial de la Miraj, Valea Vaser, Vișeu de Sus

Datare: 4 februarie – 25 iulie 1917
Amplasare: cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial se află în locul Miraj, pe partea stângă a Văii Vaser, Vișeu de Sus.
Coordonate GPS:
47°46'42.60"N; 24°44'2.50"E
Proprietate:
Ocolul Silvic Vișeu
Primăria Vișeu de Sus
Istoric:

În data de 4 februarie 1917 comandantul regimentului 3, mr. Ralf von Rango demarează căutările pentru identificarea militarilor care ar putea contribui la lucrările de amenajare a cimitirului de la Miraj. A fost identificat arhitectul proiectului, în persoana comandantului Coloanei 4 de Mitraliere ltn. Rez. Biehler, arhitect de meserie, care a fost ajutat de sculptorul Wilhelm Math din Oberstdorf și pictorul cap. Hermann Grosselfinger din Hindenlang, precum și alți militari.

Fotograful Karl Ruebartsch și pictorii vice-cap. Otto Bauriedel, ltn. rez. Walther Schwarz au imortalizat principalele evenimente din timpul construirii cimitirului.

În data de 25 iulie 1917 a fost inaugurat cimitirul, în prezența generalului locotenent Richard Heinrich Karl von Conta, comandantul unității Vânători de Munte Karpathenkorps, iar preoții militari Meder și Vogelmann au sfințit mormintele și cimitirul.

Mittlerer Friedhofteil

Ein Begräbnis

Fotografiile sunt preluate din albumul *„Der Waldfriedhof des Jäger=Regiments 3 in den Karpathen nabe Macarlau bei Maramoros Sziget, Munchen, Germania, 1918”*

În cimitir sunt înhumați „*2 ofițeri, 3 oberjaeger, 75 vânători ai Reg. 3, 4 subofițeri, 6 infanteriști ai Reg. 6 Inf. Rez. bavarez, 1 ulan de la 2/Ulani 1; 1 subofițer, 1 trăgător de la Det. de Mitraliere 239, 3 canonieri de la Det. 4 Tunuri Montane, 1 ofițer de la Comp. 10 Aruncători de Mine, 1 milițian/landsturmmann de la Bat. 8 de Inf. Landsturm, 4 camarazi din armata austro-ungară și 4 ruși, în total 105 militari au fost îngropați aici de către mâini credincioase de camarazi, pentru ultima lor odihnă*". General – maior Ralf von Rango consemnează 105 militari, dar mai sus sunt menționați 106 militari.

În albumul „*Der Waldfriedhof des Jäger=Regiments 3 in den Karpathen nabe Macarlau bei Maramoros Sziget*" se menționează că în cimitir sunt înhumați 107 militari.

În vara anului 1929, o viitură a râului Vaser, distruge podul de lemn și o parte din cimitir. Osemintele descoperite după viitură sunt adunate și îngropate în Cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial din Vișeu de Sus.

Despre cimitirul german I. Bârlea scria în anul 1930 „*Cemeterul german. Este îngrădit frumos. În față un fel de capelă cu un clopot. În lontru o statuie din lemn reprezentând un soldat german îmbrăcat de răsboi. Doi îngeri la intrare și cruci la capul fiecărui mormânt. Pe niște table zugrăvite numele celor decedați. La o parte mai ridicată niște morminte mai bine îngrijite și pe o cruce o tablă de metal emailată cu inscripția: Hier ruhen The Theebald Boelum stud. Med. u. 3 jägr. Reg. 2 comp. ged. Am. 1 Mai 1895 u. Braunstein gest. U. 18 martie 1917. La o parte: 2 Batalion jäger Regiment 3. Ar fi dorit să se îngrijească mai bine aceste morminte, căci cel decedat nu mai contează ca dușman.*"

În perioada 2009-2011 angajați de la Ocolul Silvic Vișeu au curățat și scos la iveală ruinele cimitirului militar de la Miraj.

În anul 2011 au fost amplasate 4 panouri despre istoria cimitirul de la Miraj și o troiță în memoria eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial. Troița a fost sfințită în data de 25 iulie 2011 în prezența preoților romano-catolici și ortodocși.

În anul 2017 Primăria și Consiliul Local Vișeu de Sus, amplasează un monument de andezit în memoria eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial, primar Vasile Coman.

Hirsch am Eingang

Blick auf die Kapelle

Denkmal des 1. Bataillons

Das Bildwerk wird zu Tal gebracht

Beim Schnitzen

Oberste Friedhofstufe

Vaserbrücke

Aufgang zum Friedhof

Denkmal des 2. Bataillons

Letzter Dienst den Kameraden

Rechter unterer Friedhofteil

Jäger auf der Brücke

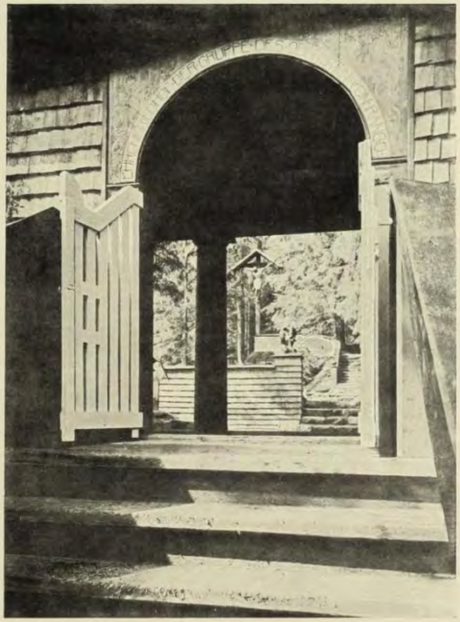

Eingang

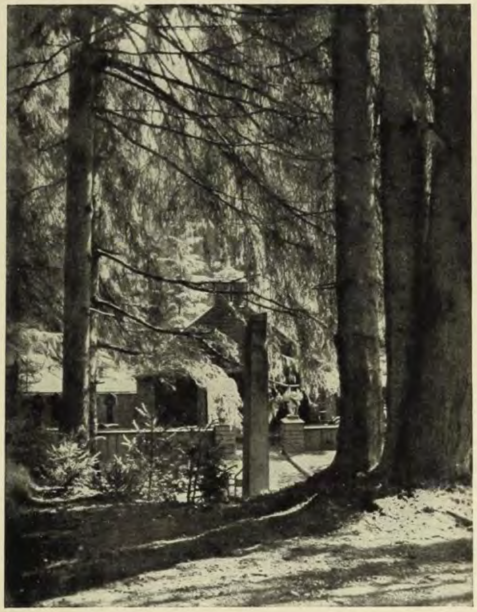

Bäume des Friedhofs

Friedhof-Inneres

Rückblick durch den Eingang

Blick von der Aussegnungskapelle in den Friedhof

Friedhof im Abendlicht

3. Bataillon

Doppelgrab

2. Bataillon

4. Bataillon

1. Bataillon

Zum mittleren Friedhofteil

Orașul Vișeu de Sus

În anul 2017 este amplasată o cruce pe care se află sculptat „*Isus Hristos*”. Crucea a fost donată de cetățeanul german Karl Heinz Dietrich. Acestă cruce este o reproducere și înlocuiește vechea cruce care a fost amplasată în anul 1917.

Monumentul și crucea au fost sfințite în data de 25 iulie 2017, de către preoți ortodocși și catolici.

Pe monumentul construit în anul 2017 sunt inscripționate numele a 108 militari.

Descrierea troiței din anul 2011:

Troița monument are o înălțime de 470 cm (postament + troiță + acoperiș).

Postamentul este din beton placat cu piatră de râu și are două trepte de: 150X145/35 cm și110X100/19 cm.

Troița este confecționată din lemn de stejar de 24,5X24,5 cm și are 383 cm înălțime.

Acoperișul este din șindrilă și are 33 cm înălțime.

Pe troiță este reprezentată scena răstignirii „*Domnului Nostru Isus Hristos*” și potirul.

Pe troiță este scris anul 2011 și numele meșterului.

Meșter troiță: Teodor Bârsan din Bârsana

Descrierea cruceii din anul 2017:

Crucea are o înălțime de 523 cm (postament + cruce).

Postamentul este din beton placat cu piatră de râu și are 78X74/91 cm.

Crucea este confecționată din lemn de stejar de 36X24,5 cm și are 590 cm înălțime.

Pe troiță este amplasată statuia din lemn a „*Domnului Nostru Isus Hristos*”.

Sculptor: Petru Leahu din Cluj

Descriere monument:

Cimitirul este înconjurat de un gard din lemn de molid.

Monumentul are o înălțime totală de 280,5 cm (postament + obelisc).

Postamentul este din beton, are 77X71/101 cm și este placat cu piatră de andezit de 2 cm grosime pe care sunt inscripționate numele miliarilor.

Monumentul are forma unui obelisc și este format din 3 blocuri de andezit de: 62X43,5/24 cm; 46,5X28/51,5 cm, iar unul are 39,5X21,5 cm la bază, 32,5X16,5 cm sus și 118 cm înălțime. Pe monument sunt inscripționate numele militarilor, anul, emblema regimentului și inscripția „Hier ruhen in Gott”.

Troița din anul 2011

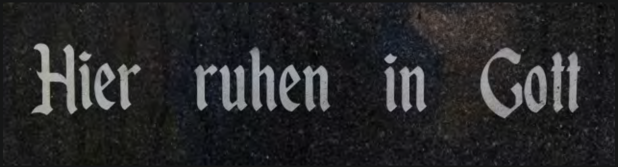

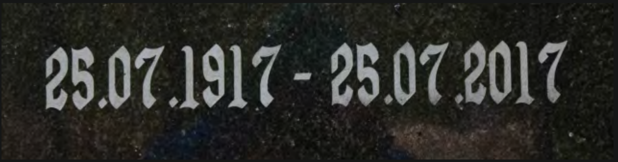

Inscripții de pe monumentul din 2017

Inscripția de pe monumentul din 2017:

(obelisc)

Hier ruhen in Gott
25.07.1917 – 25.07.2017

Traducere:
Aici odihnesc
25.07.1917 – 25.07.2017

A,M.
D. M.

(obelisc)

Ldstm. Heinrich Maass, 3.Komp.I.R.35, †08.10.1916
Ldstm. Peter Volle, 11.Komp.I.R.35, †12.10.1916
Infant. Michael Ortmann, 2.Komp.R.I.R.6, †19.10.1916
Gefr. Joch Bock 1.Komp.bayr.R.I.R.6, †28.10.1916
Fus. Emil Smieja, 10.Gren. Reg.1, †29.10.1916
Ital. Inf Romano Mauro, 9.Komp.I.R.30, †30.10.1916
Unteroffz. Johann Rehmke, 12.Komp.Ldst.I.R.35, †02.11.1916

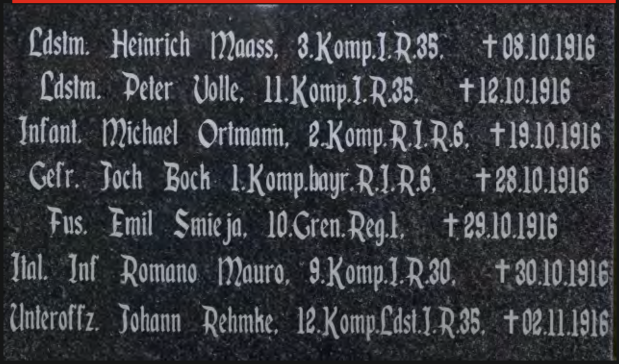

(placa 1)

Jäger Juli Otto, 13.Kompl., †27.01.1917
Gefr. Zange Ludwig, 13.Komp., †27.01.1917
Jäger Schwaller Andreas, 1.Komp., †29.01.1917
Jäger Duscher Josef, 1.Komp., †31.01.1917
Jäger Rowotzki Adolf, 8.Komp., †03.02.1917
Jäger Seidle Josef, 3.Komp., †06.02.1917
Jäger Germund Peter, 8.Komp., †08.02.1917
Jäger Doring Ernst, 9.Komp., †20.02.1917
Schütze Kiesling Wilhelm, G.M.G.A.206, †25.02.1917
Schütze Pfaffinger Josef, M.G.A.206, †05.03.1917
Ltnt. Schnellrieder Hans, 13.Komp., †11.03.1917
Jäger Reitmeier Johann, 2.Komp., †14.03.1917
Jäger Brinkmoller Josef, 9.Komp. †16.03.1917
Jäger Hupfauer Josef, 13.Komp., †16.03.1917
Jäger Fendt Alois, 2.Komp., †17.03.1917
Ltnt. Bohm Theobald, 2.Komp., †18.03.1917
Vizefeldw. Rottenbacher Karl. 5.Komp., †29.03.1917
Gefr. Hanft Peter, 13.Komp., †22.03.1917
Jäger Mair Xaver, 13.Komp., †25.03.1917
Jäger Ottinger Richard, 14. Komp., †25.03.1917
Jäger Schapp Hermann, 14.Komp., †25.03.1917
Oberj. Hufenhauser Ernst, 5.Komp., †26.03.1917
Jäger Bohm Karl, 5.Komp., †26.03.1917
Jäger Hoffmann Karl, 5.Komp., †26.03.1917
Jäger Arndt Georg, G.M.G.A.209, †04.04.1917

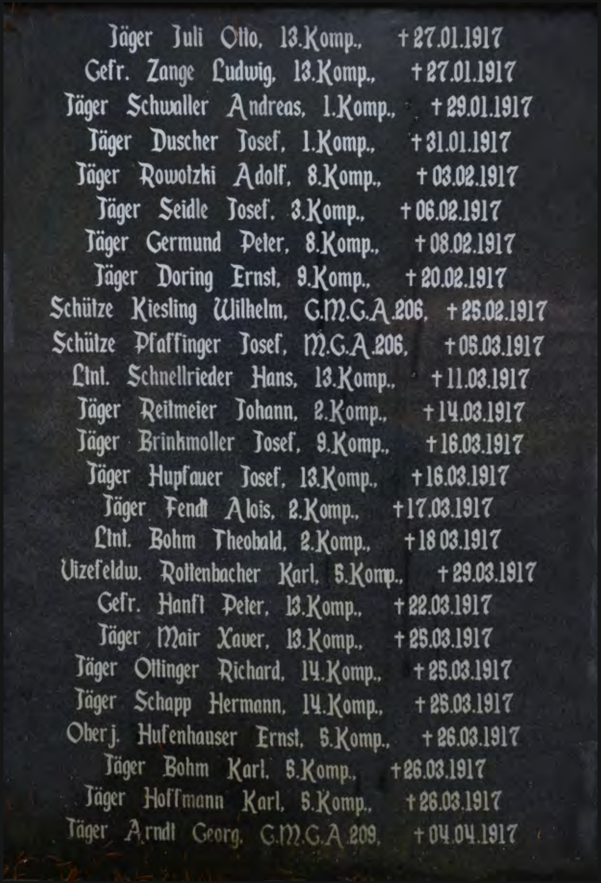

Orașul Vișeu de Sus

(placa 2)

Jäger Zinsler Max, 2.Komp., †30.03.1917
Jäger Buchel Heinrich 7.Komp., †01.04.1917
Jäger Huber Thomas, 1.Komp., †06.04.1917
Jäger Hufschmied Johann, 1.Komp., †08.04.1917
Jäger Kern Johann, 1.Komp., †06.04.1917
Gefr. Lechner Marlin, 1.Komp., †06.04.1917
Jäger Rihs Xaver, 1.Komp., +06.04.1917
Oberj. Vogele Karl, 1.Komp., +07.04.1917
Jäger Schmid Karl. 3.Komp., †08.04.1917
Jäger Karl Jakob, G.M.G.A.209, †12.04.1917
Jäger Moser Anton, 5. Komp., †04.05.1917
Jäger Weindl Otto, 14.Komp., †14.04.1917
Jäger Peters Johann, 7.Komp., †22.04.1917
Jäger Hansch Alfred, 3.M.G.K., †26.04.1917
Traglf. Hafner Alois, 4.M.G.K., †04.05.1917
Jäger Eggersdorfer Max, 2.Komp., †06.05.1917
Jäger Humbold Markus, 2.Komp., †09.05.1917
Jäger Ottenthaler Andréas, 15.Komp., †23.05.1917
Jäger Reiterberger Johann, 15.Komp., †28.05.1917
Jäger Koch Otto, 7.Komp., †02.06.1917
Gefr. Sonnenholzner Heinrich, 2.Komp., †08.06.1917
Gefr. Rosch Ignaz, M.W.Z., †08.06.1917
Jäger Lehmann Otto, 9.Komp., †30.06.1917
Jäger Reischt Alois, 2.Komp., †07.07.1917
Gefr. Brod Emil, 6.Komp., †10.07.1917
Jäger Pralle Ernst, 10.Komp., †20.10.1917

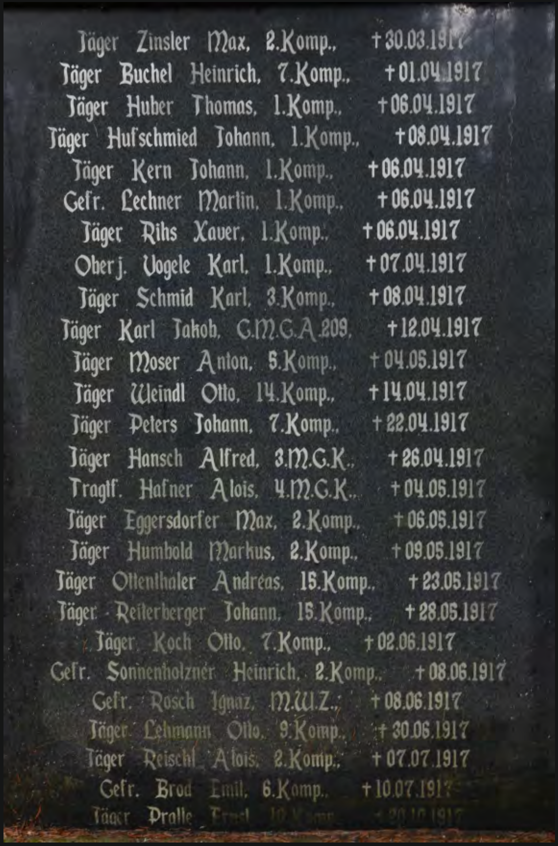

Emblema regimentului 3 Vânători de Munte

(placa 3)

Jäger Söldner Eduard, 2.Komp., †28.11.1916
Schütze Haase Robert, G.M.G.A.209, †30.11.1916
Schütze Hägele Kaspar, G.M.G.A.209, †01.12.1916
Jger Pogrceba Anton, 8.Komp., †02.12.1916
Jäger Schweiger Alois, 15.Komp., †27.01.1917
Jäger Paul Georg, 16.Komp., †10.12.1916
Jäger Schicklhuber Josef, 16.Komp., †19.12.1916
Jäger Burkhard Johann, 6.Komp., †13.12.1916
Gefr. Steininger Max, 14.Komp., †14.12.1916
Jäger Strobel Anton, 2.Komp., †17.12.1916
Jäger Fleisch Max, 1.Komp., †24.12.1916
Jäger Laule Hermann, 7.Komp., †25.12.1916
Jäger Sagner August, 1.Komp., †06.01.1917
Jäger Sauter Hans, 7.Komp., †07.01.1917
Jäger Stiefenhofer Michael, 14.Komp., †11.01.1917
Gefr. Jahn Ernst, 15.Komp., †10.01.1917
Jäger Reiß Hermann, 6.Komp., †11.01.1917
Jäger Endruschat Franz, 10.Komp., †12.01.1917
Jäger Schumacher Johann, 7.Komp., †17.01.1917
Vizefeldw. Feustel Franz, 13.Komp., †17.01.1917
Jäger Westermeier Josef, 13.Komp., †17.01.1917
Jäger Winter Georg, 13.Komp., †17.01.1917
Ltnt.d.Res. Röder Bernhard, F.L.A.216, †23.01.1917
Gefr. Boos Oskar, 13.Komp., †27.01.1917
Jäger Gobler Johann, 13.Komp., †27.01.1917

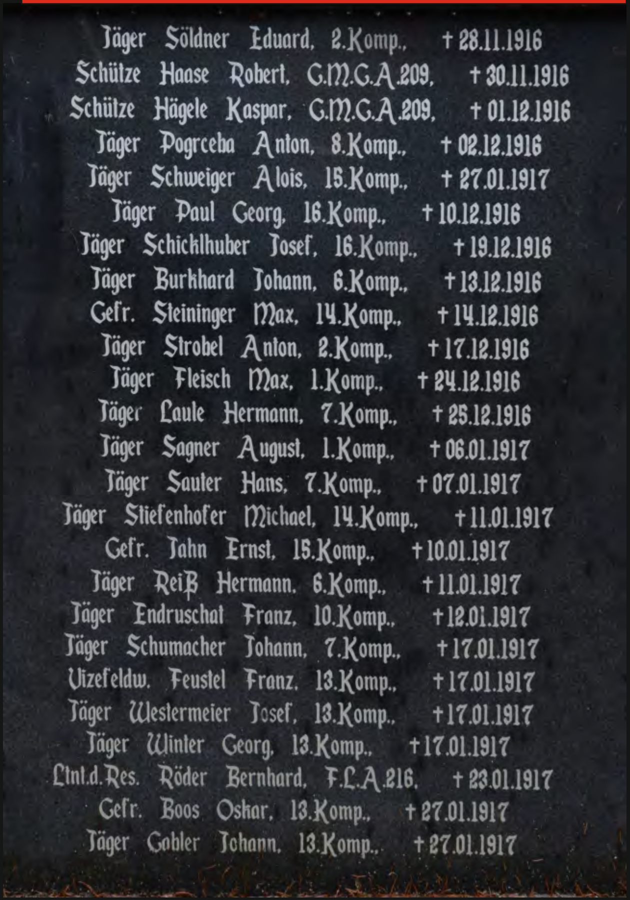

Troița din anul 2017

Orașul Vișeu de Sus

(placa 4)

Oberj. Blumenthal Theodor, 1.Komp., †01.10.1916
Jäger Fleidl Vinzenz, 2.Komp., †09.10.1916
Jäger Bohnert Emil, 7.Komp., †19.10.1916
Jäger Schockel Heinrich, 11 Komp., †09.10.1916
Jäger Hellenschmidt Johann Friedrich, 2.Komp., †15.10.1916
Jäger Zollbrecht Georg, 3.Komp., †20.10.1916
Jäger Leitner Josef, 3.Komp., †21.10.1916
Jäger Stahuber Josef, 3.Komp., †21.10.1916
Jäger Meister Mathias, 3.Komp., †22.10.1916
Jäger Voggenreiter Johann, 1.M.G.K., †24.10.1916
Jäger Holl Markus, 1.Komp., †27.10.1916
Jäger Huber Ernst, 2.Komp., †02.11.1916
Jäger Bachert Heinrich, 6.Komp., †27.10.1916
Jäger Mangler Jakop, 6.Komp., †27.10.1916
Jäger Barth Georg, 1.Komp., †29.11.1916
Jäger Kesel Jakop, 14.Komp., †13.11.1916
Jäger Groß Johann, 6.Komp., †29.11.1916
Jäger Meier Albert, 5.Komp., †03.11.1916
Oberj. Albert Ferdinand, 3.Komp., †05.11.1916
Jäger Biehler August, 3.Komp., †05.11.1916
Jäger Dufter Johann, 2.Komp., †08.12.1916
Jäger Klaus August, 6.Komp., †18.11.1916
Jäger Weber Hubert, 5.Komp., †20.11.1916
Jäger Baderhuber Johann, 2.Komp., †22.11.1916
Jäger Fischer Ludwig, 3.Komp., †22.11.1916

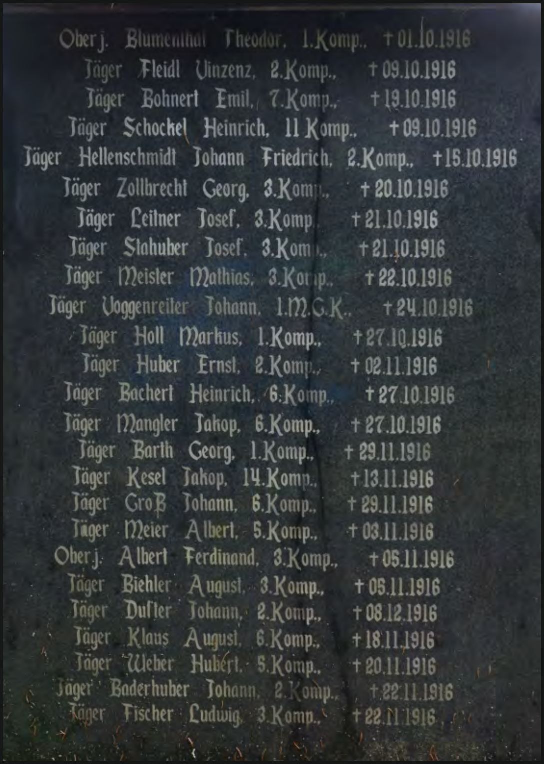

Panouri cu informații despre istoria cimitirul de la Miraj

Monumentul din anul 2017

Cimitirul de la Miraj, 2021

Bibliografie:

https://archive.org/details/derwaldfriedhofd00germ/mode/2up; Albumul *Der Waldfriedhof des Jäger=Regiments 3 in den Karpathen nabe Macarlau bei Maramoros Sziget, Munchen, Germania, 1918*

Note de călătorie. Sighet – Macârlău: 14 – 16 Iunie 1930, I. Bârlea, Gazeta Maramurășană, 19. Iun. 1930

Ștefan Andreica, *Istorie și tradiție pe Valea Râului (Vaser)*, Editura Grinta, Cluj- Napoca, 2015, pag. 221-230

Ralf von Rango, General –maior, *Das Jager Regiment nr. 3*, Berlin, 1929

Cimitirul militarilor ruși din Primul Război Mondial de la Hemei, Valea Vaser, Vișeu de Sus

Datare: 1914-1917
Amplasare: din informațiile culese, tradiția orală menționează că cimitirul s-ar afla pe partea dreaptă a Văii Vaser, în zona Hemei.
Coordonate GPS: 47°46'23.60"N; 24°35'16.90"E
Istoric:

Ștefan Andreica menționează dintr-un document tradus, care i-a fost pus la dispoziție de Iosif Skurka „*În punctul Hemei, la 18 km. În spatele unei case singuratice, sub un mărăciniș, pe o colină, se află 12 morminte cu cruci modeste. De o cruce atârnă o scândură pe care erau scrijelite în limba rusă - aici se odihnesc osemintele soldatului rus … Daniel, decedat la 8 aprilie 1917. Dedesupt se află numele localității sale natale din districtul Poltawa*”.

Soldații care au fost înhumați aici au făcut parte din Armata Imperială Rusă, Armata 8-a, aflată sub comanda mareșalului Alexei Alexeevici Brusilov, care au luptat în Munții Maramureșului.

Soldatul Daniel, era ucrainean din raionul Poltava, Ucraina.

Bibliografie:

Ștefan Andreica, *Istorie și tradiție pe Valea Râului (Vaser)*, Editura Grinta, Cluj-Napoca, 2015, pag. 233

Locul unde ar putea fi cimitirul

Cimitirul militarilor ruși din Primul Război Mondial de la Bardău, Valea Vaser, Vișeu de Sus

Datare: 1915-1917
Amplasare: cimitirul eroilor ruși din Primul Război Mondial se află la confluența văii Bardău cu valea Vaser.
Coordonate GPS troiță și cruce: 47°47'31.80"N; 24°37'39.10"E
Proprietate: Ocolul Silvic Vișeu
Istoric:

Ștefan Andreica menționează dintr-un document tradus, care i-a fost pus la dispoziție de Iosif Skurka „*la casa pădurarului din Bardău se observă 3 morminte rusești, înconjurate de un gărduleț și acoperite cu flori*”.

Pe partea dreaptă a râului Vaser în spatele Cantonului Silvic Bardău, peste apă, în pădure, sunt vizibile două morminte. Ștefan Andreica menționează, din informațiile culese de inginerul silvic Bârsan Ștefan, de la pădurarii care au fost aici, că erau mai multe morminte ale soldaților ruși.

Ștefan Andreica din informațiile primite de la muncitorul forestier Vlașin Ioan, menționează că muncitorul a identificat în anul 1970, pe valea Bardău, în pădure cca. 40 de morminte.

Soldații care au fost înhumați aici au făcut parte din Armata Imperială Rusă, Armata 8-a, aflată sub comanda mareșalului Alexei Alexeevici Brusilov, care au luptat în Munții Maramureșului.

În anul 2011 în această zonă lângă o cruce din fier a fost amplasată o troiță.

Descriere troiță și cruce:
Troița monument are o înălțime de 360 cm (troiță + acoperiș).
Troița este confecționată din lemn de stejar de 24,5X14 cm și are 340 cm înălțime.
Pe troiță este sculptată scena răstignirii „*Domnului Nostru Isus Hristos*”.
Pe troiță este scris anul 2011.
Crucea este din fier are 128 cm înălțime.

Bibliografie:

Ștefan Andreica, *Istorie și tradiție pe Valea Râului (Vaser)*, Editura Grinta, Cluj- Napoca, 2015, pag. 233-234

Cimitirul militarilor maghiari din al Doilea Război Mondial din Vișeu de Sus

Datare: 1944
Amplasare: cimitirul militarilor maghiari se află pe strada Cimitirului, în cimitirul Romano-Catolic.
Coordonate GPS:
47°42'59.2"N; 24°25'45.3"E
Proprietate: Biserica Romano-Catolică din Vișeu de Sus
Istoric:
În anul 1944 în cimitir au fost înhumați 13 militari maghiari din al Doilea Război Mondial din Vișeu de Sus.
În anul 2004, Asociația Culturală ”REMÉNYIK SÁNDOR” din Vișeu de Sus a pus plăcuțele cu numele militarilor înhumați în cimitir.
Descriere monument:
Parcela unde sunt înmormântați militarii are lungimea de 16,5 m și lățimea între 4,5 – 2,5 m.
În cimitir sunt amplasate 13 cruci din fier. Crucile sunt din țeavă cu diametrul de 2,5 cm și înălțimea de 95 cm. Pe fiecare cruce se află o placă din metal de 17X3 cm inscripționată cu numele militarului.
În centrul cimitirului se află o cruce monument amplasată pe un soclu format din 2 trepte de 122X111/14 cm și 50X50/21 cm. Pe soclu se află o cruce din metal de 167 cm pe care se află o placă ovală, inscripționată.

Inscripția de pe cruci:
(inscripțiile de pe cele 13 cruci)

N.N.
†1944
Emlékül a ”REMÉNYIK SÁNDOR” Kult. Egys. Felsöviso 2004

ADORJÁN IMRE
†1944
Emlékül a ”REMÉNYIK SÁNDOR” Kult. Egys. Felsöviso 2004

GÖRBE ILLÉS
†1944
Emlékül a ”REMÉNYIK SÁNDOR” Kult. Egys. Felsöviso 2004

SIMON IMRE
†1944
Emlékül a ”REMÉNYIK SÁNDOR” Kult. Egys. Felsöviso 2004

GYÖRGY LÁZÁR
†1944
Emlékül a ”REMÉNYIK SÁNDOR” Kult. Egys. Felsöviso 2004

ANDRÁS LAJOS
†1944
Emlékül a ”REMÉNYIK SÁNDOR” Kult. Egys. Felsöviso 2004

SZEMES VAZUL
†1944
Emlékül a ”REMÉNYIK SÁNDOR” Kult. Egys. Felsöviso 2004

MÁTÉ JÁNOS
†1944
Emlékül a ”REMÉNYIK SÁNDOR” Kult. Egys. Felsöviso 2004

N.N.
†1944
Emlékül a ”REMÉNYIK SÁNDOR” Kult. Egys. Felsöviso 2004

TÓTH VILMOS
†1944
Emlékül a ”REMÉNYIK SÁNDOR” Kult. Egys. Felsöviso 2004

UJLAKI JÁNOS
†1944
Emlékül a ”REMÉNYIK SÁNDOR” Kult. Egys. Felsöviso 2004

VITÉZ GÁL ISTVÁN
†1944
Emlékül a ”REMÉNYIK SÁNDOR” Kult. Egys. Felsöviso 2004

HALLANDA MIHÁLY
†1944
Emlékül a ”REMÉNYIK SÁNDOR” Kult. Egys. Felsöviso 2004

Traducere:
Ridicată de Asociația Culturală „REMÉNYIK SÁNDOR” din Vișeu de Sus, 2004

(inscripția de pe crucea monument)
AZ 1941 – 1944 ES
HÁBORUBAH
ELMUNYT HÖSÖK
EMLÉKÉRE

Traducere:
În memoria
eroilor căzuți
în războiul
din 1941-1944

Crucea și cimitirul martirilor din Preluca Martirilor, Dosul Tăului, Vișeu de Sus

Datare: 1944
Amplasare: crucea și cimitirul martirilor se află la NV de Vârful Dosul Tăului (1201 m) din Vișeu de Sus, la altitudinea de 870 m. Accesul se face pe Str. Tăului și pe un drum forestier până în Preluca Martirilor din Dosul Tăului.
Coordonate GPS: 47°44'08.4''N; 24°30'42.6''E, alt. 870
Istoric:
În Preluca Martirilor, din Dosul Tăului în data de 13 octombrie 1944, au fost împușcați de către militari din armata horthistă, 10 români din Transilvania care munceau la fortificațiile de apărare „Linea Árpád”.
Localnicii din Vișeu de Jos de pe strada Tăului au numit locul „*La Morminte*” și au pus o cruce din lemn și o placă, care după deteriorare a fost înlocuită cu o cruce din fier. Pe placa de tablă de pe cruce, era trecută greșit data de 13 septembrie, masacrul a avut loc pe data de „*13 octombrie 1944*”[1], în timpul retrageri trupelor horthiste.
Descriere monument:
Crucea este confecționată dintr-o țeavă din fier și are 145 cm înălțime, iar brațul crucii are 92 cm.
Inscripția de pe cruce: în anul 2021 nu există nici o inscripție.
Inscripție de pe crucea veche:

ÎN ACEST LOC
AU FOST ÎMPU-
ȘCAȚI FĂRĂ
VINĂ
10 ROMÂNI
DE HORTIȘTI
13 SEPT. 1944.

Bibliografie:
[1]Ștefan Andreica, Istorie și tradiție pe Valea Râului (Vaser), Editura Grinta, Cluj-Napoca, 2015, pag. 358

Fotografie preluată din cartea
„Istorie și tradiție pe Valea Râului (Vaser)”

Troița Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Bârsana

Datare:
1992 – 2018, prima troiță monument.
2018 – a doua troiță monument.
Amplasare: Troița monument este amplasată în parcul din centrul localității Bârsana.
Coordonate GPS: 47°49'00.9"N; 24°03'14.2"E
Proprietate: Primăria Bârsana
Istoric:

Prima troița monument a fost amplasată în anul 1992 de Primăria și Consiliul local Bârsana, la inițiativa primarului Petru Cudrici. Troița monument a fost ridicată în memoria militarilor din Primul și al Doilea Război Mondial, a eroilor evrei și a soldaților morți în timp de pace din localitatea Bârsana.

Comuna Bârsana

În anul 2018 la inițiativa primarului Teodor Ştefanca, se ridică o nouă troiță monument dedicată militarilor din Primul și al Doilea Război Mondial, o poarta maramureșeană și se amenajează parcul din centrul localității. Lucrările au fost finanțate de Consiliul local și Primăria Bârsana.

Placa de marmură de pe postament a fost donată de Alexandru Tivadar.

Pe plăci sunt inscripționate numele a 169 de eroi din Primul și al Doilea Război Mondial.

Meşter troiță: Toader Bârsan din Bârsana

Descriere troiță monument:

Troița monument are o înălțime de 571 cm (postament + troiță).

Postamentul este din beton, placat cu plăci de andezit și este format din 3 trepte de: 390X230/16 cm; 291X86/15 cm; 235X31/10 cm.

Troița este confecționată din lemn de stejar și are înălțimea de 530 cm.

Pe troiță sunt amplasate 4 plăci de lemn de 28X103 cm pe care se află inscripționate numele eroilor.

În fața troiței monument pe postament se află o placă de marmură inscripționată de 100X80/2 cm.

Inscripția de pe placa din marmură:

Nu numai că eroismul nu se poate porunci,
dar e cu neputință să-l răsplătești”
N. Iorga

Pentru cinstirea și recunoaștință veșnică în
amintirea celor care au căzut în cele două
războaie mondiale – eroii comunei Bîrsana

Alexandru Tivadar

Inscripția de pe troița monument:

(placa de lemn, în față)

REDNIC GHEORGHE	ŞTIOPEI PETRU
BÂRSAN MIHAI	VERDEȘ ALEXANDRU
BÂRSAN PETRU	MÂRZA VASILE
BÂRSAN VASILE	VANCEA IOAN
VERDEȘ IOAN	POP MIHAI
VERDEȘ MIHAI	ROȘCA MIHAI
POP MIHAI	BÂRSAN ION
POP ION	DUȘINSCHI PETRU
POP TOADER	BÂRSAN ION
POP TOADER	ILIEȘ VASILE
POP DUMITRU	POP TOADER
BLEDEA TOADER	BÂRSAN MIHAI
PETROVAI TOADER	MÂRZA IACOB
PETROVAI VASILE	HUSAR VASILE
BORCA GHEORGHE	OFRIM IOAN
BORCA PETRU	ŞTIOPEI VASILE
OFRIM PETRU	IEPAN TOADER
ULICI MIHAI	

(placa de lemn, în față)

BLEDEA PETRU
POP GHEORGHE
CUDRICI IOAN
BOTIȘ VASILE
LENGHEL VASILE
LENGHEL TOADER
MAN GHEORGHE
HĂBĂGĂU IOAN
POP ȘANDOR
ROMAN VASILE
POP GHEORGHE
ROȘCA IOAN
SG. DUDAȘ PETRU
DUNCA VASILE
IVANCIUC ȘTEFAN
COVACI ION
BORIS MIHAI
BLEDEA IOAN

REDNIC IOAN
REDNIC VASILE
REDNIC PETRU
PETROVAI IOAN
PETROVAI PETRU
PETROVAI TOADER
GAVRICI TOADER
GAVRICI VASILE
HODOR TOADER
HODOR IOAN
BORODI VASILE
BORODI IOAN
REDNIC GHEORGHE
REDNIC PETRU
ILIEȘ TOADER
ILIEȘ MIHAI
ROMAN MIHAI
ROMAN GHEORGHE

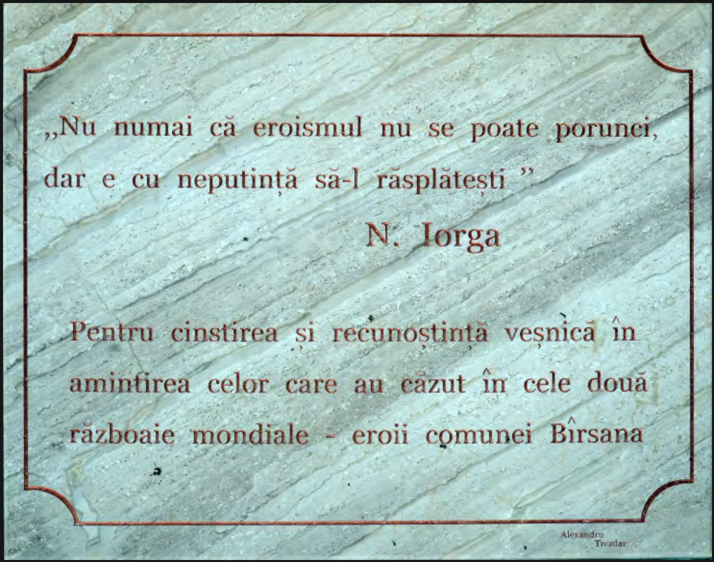

(placa de lemn, pe spate)

BORODI IOAN
BORODI VASALIE
HODOR NICOLAE
OROS PETRU
PAȘCU MIHAI
POP ȘANDOR
ILNISCHI ȘTEFAN
ROMAN VASILE
BOLOGA IOAN VASALIE
ȘTIOPEI GHEORGHE
MARCHIȘ IOAN
PETRICIAN LUPU
APAN PETRU
ARDELEAN GHEORGHE
ȘTIOPEI PETRU
ROMAN VASILE
BOTA IOAN
FAUR PETRU
OFRIM ȘANDOR
BAIAS PETRU
CORA PETRU
CODREA GHEORGHE
MOLDOVAN GHEORGHE
BOILĂ PETRU
OANCEA ȘTEFAN

GAVRICI PETRU
IURA IOAN
POP MIHAI
FEDENIUC IOAN
OFRIM PETRU
CLEJA EMIL
MÂRZA PETRU
MÂRZA VASILE
BORCA PETRU
CORA ȘANDOR
BORIS VASILE
BODNAR VASILE
SĂLĂTEAN PETRU
NEMEȘ GHEORGHE
NEMEȘ PETRU
POP IOAN
BÂRSAN IOAN
ALB MIHAI
GODJA ȘANDOR
BOLOGA IOAN
BOLOGA VASILE
PETROVAI MIHAI
ILIEȘ IOAN

Comuna Bârsana

(placa de lemn, pe spate)

MÂRZA GHEORGHE
URDA IOAN
L-ent RADU VASILE
ŞTIOPEI PETRU
HUSAR PETRU
ŞTIOPEI GHEORGHE
FINK VASILE
GODJA GHEORGHE
BERCEA ŞANDOR
ŞTIOPEI GHEORGHE
BÂRSAN NUŢU
CORA IOAN
POP IOAN
HODOR VASILE
HUSAR IOAN
ŞTIOPEI TOADER
BUTEAN ALEXANDRU
VODĂ GAVRICI PETRU
BORODI IOAN
BLEDEA TOADER
OFRIM GRIGORE
PÂRJA MIHAI
HUSAR MIHAI
ROMAN IOAN
COALMAR IOSIF
BÂRSAN ŞANDOR
ŢIPLEA GHEORGHE
ŞTEFANCA GHEORGHE
PETROVAI VASILE
HODOR VASILE
HUSAR PETRU
ROMAN TOADER
BÂRSAN ŞANDOR
ORĂS VĂSALIE
VANCEA PETRU
BERCEA IOAN
MĂRAN TOADER
ILIEŞ PETRU
BUD PETRU
GHERHEŞ TOADER
CORNEŞTEAN VASALIE
CORNEŞTEAN IOAN
DUNCA VASALIE
GODJA PETRU
ŞTEFANCA VASALIE
CHIŞ DUMITRU
IURA PETRU
POP MIHAI
OLARI GHEORGHE
BOILĂ VASILE

Inscripţia de pe troiţa monument din perioada 1992 – 2018

GLORIE ETERNĂ ŞI RECUNOŞTINŢĂ
SE CUVINE CELOR CE SE JERTFESC
PENTRU CREDINŢĂ, NEAM ŞI PATRIE

Troiţa monument din perioada 1992 – 2018

(placa de lemn, în faţă)

Eroii din 1916-1918

REDNIC GHEORGHE
REDNIC IOAN
REDNIC VASILE
REDNIC PETRU
PETROVAI IOAN
PETROVAI PETRU
PETROVAI TOADER
GAVRICI TOADER
GAVRICI VASILE
HODOR TOADER
HODOR IOAN
BORODI VASILE
BORODI IOAN
REDNIC GRIGORE
REDNIC PETRU
ILIEŞ TOADER
ILIEŞ MIHAI
ROMAN GHEORGHE
ROMAN MIHAI
BÂRSAN MIHAI
BÂRSAN PETRU
BÂRSAN VASILE
VERDEŞ IOAN
VERDEŞ MIHAI
POP MIHAI
POP TOADER
POP TOADER
POP DUMITRU
BLEDEA TOADER
PETROVAI VASILE
BORCA GHEORGHE
BORCA PETRU

(placa de lemn, în față)
ȘTIOPEI PETRU
VERDEȘ ALEXANDRU
MÂRZA VASILE
VANCEA IOAN
POP MIHAI
ROȘCA MIHAI
BÂRSAN ION
DUȘINSCHI PETRU
BÂRSAN ION
ILIEȘ VASILE
POP TOADER
BÂRSAN MIHAI
MÂRZA IACOB
HUSAR VASILE
OFRIM IOAN
ȘTIOPEI VASILE
IEPAN TOADER
BLEDEA PETRU
POP GHEORGHE
CUDRICI IOAN
LENGHEL VASILE
LENGHEL TOADER
MAN GHEORGHE
POP ȘANDOR
ROMAN VASILE
POP GHEORGHE
ROȘCA IOAN
SERGENT DUDAȘ PETRU
DUNCA VASILE
IVANCIUC ȘTEFAN
COVACI ION
BORIS MIHAI
BLEDEA IOAN

(placa de lemn, pe spate)
EROII DIN 1916-1918
OFRIM PETRU
ULICI MIHAI
BÂRSAN ȘANDOR
ȚIPLEA GHEORGHE
ȘTEFANCA GHEORGHE
PETROVAI VASILE
HODOR VASILE
HUSAR PETRU
ROMAN TOADER
BÂRSAN ȘANDOR
ORÂS VASALIE
VARGA PETRU
BERCEA IOAN
MĂRAN TOADER
ILIEȘ PETRU
BUD PETRU
GHERHEȘ TOADER
CORNEȘTEAN VASALIE
CORNEȘTEAN IOAN
DUNCA VASILE
GODJA PETRU
ȘTEFANCA VASILE
CHIȘ DUMITRU
IURA PETRU
POP MIHAI
OLARI GHEORGHE
BOILĂ VASILE
BORODI IOAN
BORODI VASALIE
HODOR NICOLAE
OROS PETRU
PAȘCU MIHAI
POP ȘANDOR
ILNISCHI ȘTEFAN
ROMAN VASILE
BOLOGA IOAN VASALIE
ȘTIOPEI GHEORGHE
MARCHIȘ IOAN
PETRICEAN LUPU
APAN PETRU
ARDELEAN GHEORGHE
ȘTIOPEI PETRU
ROMAN VASILE
BOTA ION
FAUR PETRU
OFRIM ȘANDOR
BAIAS PETRU
CORA PETRU
CODREA GHEORGHE
MOLDOVAN GHEORGHE
BOILĂ PETRU
OANCEA ȘTEFAN
MÂRZA GHEORGHE

EROII EVREI
DRIMER AZIC
LEBOVICS MAJER
LANDISEMAN CHAYM
AIHORN IOASIF
DRIMER SOLOMON
WISEL SEREL

(placa de lemn, în spate)
EROII DIN 1940-1945
L-ent. RADU VASILE
ȘTIOPEI PETRU
HUSAR PETRU
ȘTIOPEI GHEORGHE
FRÎNC VASILE
GODJA GHEORGHE
BERCEA ȘANDOR
ȘTIOPEI GHEORGHE
BÂRSAN NUȚU
CORA IOAN
POP IOAN
HODOR VASILE
HUSAR IOAN
ȘTIOPEI TOADER
BUTEAN ALEXANDRU
VODĂ GAVRICI PETRU
BORODI IOAN
BLEDEA TOADER
OFRIM GHEORGHE
PÂRJA MIHAI
HUSAR MIHAI
ROMAN IOAN
COLMAR IOSIF
GAVRICI PETRU
IURA IOAN
POP MIHAI
FEDENIUC IOAN
OFRIM PETRU
CLEJA EMIL
MÂRZA PETRU
MÂRZA VASILE
BORCA PETRU
CORA ȘANDOR
BORIS VASILE
BODNAR VASILE
SLĂTEAN PETRU
NEMES GHEORGHE
NEMEȘ PETRU
POP IOAN
BÂRSAN IOAN
ALB MIHAI
GODJA ȘANDOR
BOLOGA IOAN
BOLOGA VASILE
PETROVAI MIHAI
ILIEȘ IOAN
NAN PETRU
MĂRAN TOADER
ROMAN DUMITRU
CUDRICI PETRU
DUNCA MIHAI
BORIS VASILE
MUNTEAN GHEORGHE

SOLDAȚII MORȚI ÎN TIMP DE PACE
ROMAN ALEXANDRU
BÂRSAN VASILE DESCULȚU
CORA VASILE
ȘTIOPEI IOAN
MUNTEAN ION

Bibliografie:

Mihai Hotea, Vasile Timur Chiș, Maria Hotea, *Bârsana din Țara Maramureșului*, Bârsana, 2012, pag. 79-80
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul Eroilor din Bistra

Datare: 2011
Amplasare: Monumentul Eroilor din Bistra este amplasat în centrul localității, în fața căminului cultural, vizavi de primărie.
Coordonate GPS: 47°51'51.8"N; 23°11'26.9"E
Proprietate: Primăria Bistra
Istoric:

Monumentul din Bistra este închinat Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial și tuturor eroilor din aceast localitate.

Monumentul a fost ridicat la inițiativa primarului Bumbar Vasile cu sprijinul financiar al Consiliului local și al Primăriei Bistra.

Monumentul a fost inaugurat cu ocazia sărbătoririi a 600 de ani de la atestarea documentară a localității.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 254 cm (postament + soclu + monument).
Postamentul este din beton și are 100X100/30 cm.
Soclul este din beton și are 50X50/24 cm.
Monumentul are forma unui obelisc de 200 cm înălțime și este confecționat din andezit.
Pe monument este amplasată o placă de marmură albă, sub forma unei file de carte de 60X50 cm.

Inscripția de pe monument:

GLORIE ETERNĂ CELOR CARE
PRIN FAPTA LOR ZIDITOARE
NE-AU NETEZIT CALEA

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

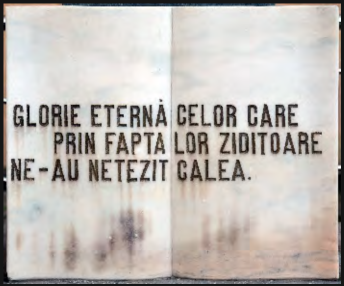

Monumentul Eroilor din Crasna Vișeului

Datare: 2011

Amplasare: Monumentul Eroilor, este amplasat în centrul localității Crasna Vișeului, în parcul amenajat pe partea dreaptă a drumului.

Coordonate GPS: 47°49'50.0"N; 23°13'44.4"E

Proprietate: Primăria Bistra

Istoric:

Monumentul din Crasna Vișeului este închinat Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial și tuturor eroilor din această localitate.

Monumentul din Crasna Vișeului a fost ridicat la inițiativa primarului Bumbar Vasile cu sprijinul financiar al Consiliului local și al Primăriei Bistra.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 210 cm (postament + monument).

Postamentul este din beton și este format din două trepte de: 200X160/25 cm și 140X100/25 cm.

Monumentul Eroilor din Crasna Vișeului este reprezentat de o stâncă din calcar de 105X80 cm și160 cm înălțime.

Pe monument sunt 2 plăci din marmură albă de 90X75 cm și 62X43 cm. Placa mare este sub forma unei file de carte.

Calea de acces și platoul din jurul postamentului este placat cu dale din beton.

Inscripția de pe monument:

SLAVĂ ȘI RECUNOȘTINȚĂ
VEȘNICĂ ÎNAINTAȘILOR
NOȘTRI

PREȚUIRE VEȘNICĂ
CELOR CE NU
MAI SUNT

DAR URCĂ PRIN
NOI LUMINÂNDU-NE
CALEA

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Troița Eroilor căzuți în al Doilea Război Mondial din Botiza

Datare: 1992

Amplasare: troița este amplasată în centrul localității, în curtea Casei Berbecaru, lângă Biserica Ortodoxă Română „*Duminica Tuturor Sfinților*”.

Coordonate GPS: 47°59'18.5"N; 24°46'12.2"E

Proprietate: Primăria Botiza, Biserica Ortodoxă Română „*Duminica Tuturor Sfinților*” și familia Berbecaru

Istoric:

Troița Eroilor din al Doilea Război Mondial a fost amplasată de comunitatea ortodoxă, preot Isodor Berbecaru, în memoria eroilor din Botiza. Troița a fost donată de Pop Ioan și Dunca Gabor. Pe plăci sunt inscripționate numele a 9 eroi din al Doilea Război Mondial.

Meșter troiță: Toader Bârsan din Bârsana

Inscripția de pe placă:

(placa din lemn)

EROI DIN BOTIZA CARE
AU CAZUT IN AL DOILEA
RĂZBOI MONDIAL
HOZA ION
LAPUSAN VASILE
PETREUS ION
MANTA VASILE
ROSCA VASILE
MOS ION
BOBOCIA TOADER
CORAU VASILE

(placa din lemn)

POIENAR
ION

(pe troiță)

1992

Bibliografie:

Chiș V. T., – *Localitatea Botiza/Botiza village, date monografice, ghid turistic*, Sighetu Marmației, 2020, ISBN 978-973-0-3715-2

Crucea Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Budești

Datare: 2008
Amplasare: crucea monument este amplasată în fața Bisericii Ortodoxe Română „*Sfânta Treime*” din Budești.
Coordonate GPS:
47°43'45.9"N; 23°56'46.2"E
Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „*Sfânta Treime*” din Budești.
Istoric:

Crucea monument a fost ridicată la inițiativa preotului Năneștean Ioan, cu aprobarea Consiliului Parohial și prin contribuția financiară a comunității ortodoxe din localitate.

Pe placă sunt inscripționate numele a 28 de eroi din Primul și al Doilea Război Mondial.

Meșter:
Moiș Silviu, localitatea Moișeni, Satu Mare
Descriere monument:

Crucea monument are o înălțime totală de 458 cm (postament + soclu + cruce).

Postamentul este din beton placat cu plăci de andezit și este format din 2 trepte de: 172X143/21 cm și 141X114/21 cm.

Soclul este din beton placat cu plăci de andezit și are la bază 105X77 cm, sus 89X65 cm și 106 cm înălțime.

Crucea este din andezit negru și are 310 cm.

Pe cruce este reprezentată scena „*Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos*”.

Pe placa din marmură albă de 73X87 cm, amplasată pe soclu se află inscripționat numele eroilor din localitatea Budești.

Comuna Budești

Inscripția de pe monument:

Eroii Comunei BUDEȘTI
Din primul și cel de-al doilea război mondial

BERINDEA GHEORGHE
BERINDEA VASILE
BERINDEA IOAN
BERINDEA MIHAI
CUPCEA PETRU
DUNCA NICOLAIE
MORAR GHEORGHE
MARINCA MIHAI
MARINCA VASILE
MOLDOVAN ȘTEFAN
MARINCA GHEORGHE
TIBIL VASILE
TĂMAȘ IOAN
TĂMAȘ COSMA
POP VASILE
BERINDE AMIHAI
BORODI VASILE
BUD GHEORGHE
CICEU MIHAI
CICEU GRIGORE
CUPCEA IOAN
GIURGI ION
HORDOBAN STEFAN
MIHALI ION
MOLDOVAN ION
MORAR GHEORGHE
TĂMAȘ ION
UNGUREAN GHEORGHE

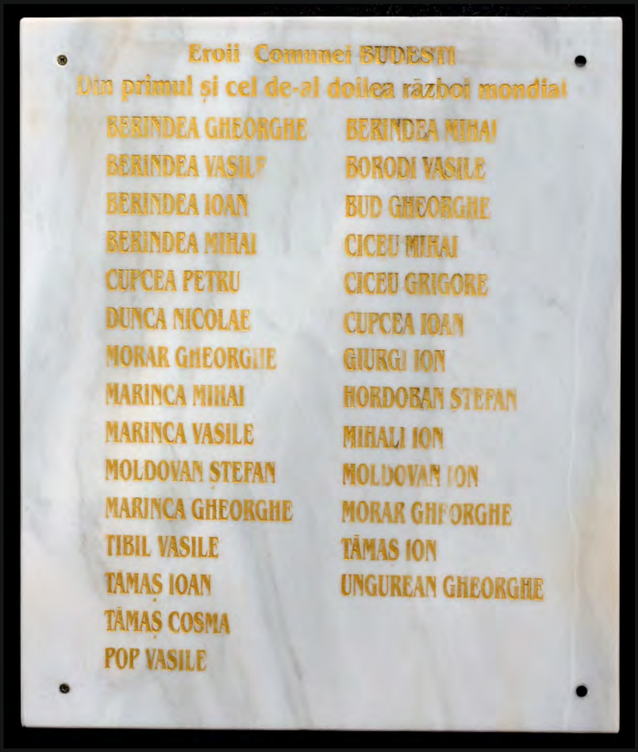

Bibliografie:

Chiș V. T., – *Budești, Sârbi*, Sighetu Marmației, 2013, ISBN 978-973-0-15740-6

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Călinești

Datare: 1934
Amplasare: placa este amplasată pe peretele sudic al bisericii de lemn „*Nașterea Maicii Domnului*” din Susani. Biserica este monument istoric și a fost construită în anul 1784.
Coordonate GPS: 47°47'03.6"N; 23°57'54.4"E
Proprietate: Biserica Greco-Catolică „*Nașterea Maicii Domnului*” din Călinești, Susani
Istoric:

Placa a fost amplasată de Asociația „ASTRA” (*Asociațiunea pentru Cultura Poporului Român din Maramureș),* învățătorul Ioan Cupcea și preotul greco-catolic Patrițiu Bârlea.

Pe placă sunt inscripționate numele a 66 eroi din Primul Război Mondial.

Descriere placă:

Placa este confecționată din marmură albă, are o formă dreptunghiulară de 87X125 cm și 2,3 cm grosime.

Inscripția de pe placă:

CINSTIȚI AMINTIREA CELOR MORȚI ÎN
MARELE RĂZBOI:

Petru Oancea.	Vasile Berciu.	Nicoara Opriș.
Ioan Opriș.	Ioan Berciu.	Ioan Nemeș.
Petru Fonta.	Vasile Berciu I.	Petru Ilea.
Ioan Ilea.	Gheorghe Șerbu.	Petru Buftea.
Petru Nemeș.	Vasile Roman.	Petru Bălin.
Ioan Buftea.	Gheorghe Ilea.	Gheorghe Indreica.
Petru Nemeș T.	Ioan Ardelean.	Ioan Șerbu.
Vasile Nemeș.	Vasile Bălin.	Vasile Nemeș.
Gheorghe Nemeș.	Petru Gavriș.	Grigore Nemeș.
Petru Coaciu.	Gavrilă Opriș.	Petru Rogojan.
Șerban Berciu.	Morar Ioan.	Ioan Nemeș.
Ioan Dunca.	Petru Dunca.	Opriș Gheorghe.
Gheorghe Nemeș.	Petru Mihnea.	Ștefan Berciu.
Mihai Dunca.	Petru Șteț.	Ioan Berciu.
Vasile Mihalca.	Mihai Utan.	Ioan Indreica.
Gheorghe Sandor.	Petre Șerbu.	Ioan Bud.
Ștefan Berciu.	Gheorghe Nemeș.	Gheorghe Oancia.
Petru Vraja.	Petru Dunca.	Vasile Tămas.
Petru Berciu.	Vasile Nemeș.	Petru Iurca.
Vasile Iurca	Ioan Șerbu.	Mihai Mihalca.
Vasile Berciu.	Ștefan Codrea.	Petru Codrea.
Petru Tămaș.	Petru Jiurj.	Gheorghe Berciu.

ASTRA

Biserica Greco-Catolică „*Nașterea Maicii Domnului*" din Călinești, Susani

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr. 693*, 1977

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul Închinat Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Văleni

Datare: octombrie 2004 – iunie 2005
Amplasare: monumentul se află la marginea grădinii parohiale, lângă drumul județean DJ 185, vizavi de Biserica Ortodoxă Română din Văleni.
Coordonate GPS: 47°47'04.2"N; 24°00'58.8"E
Proprietate:
Asociația Culturală „*Tiberiu Utan*”, Văleni.
Biserica Ortodoxă Română „*Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil*”, din Văleni.
Istoric:

Monumentul a fost ridicat la inițiativa generalului în rezervă Godja Ilie din Văleni.

Asociația Culturală „*Tiberiu Utan*” din Văleni, a aprobat o hotărâre în cadrul manifestărilor organizate în anul 2005 cu ocazia sărbătoririi a 600 de ani de la atestarea documentară a localității, de a ridica „*Monumentul Închinat Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial*”.

Comuna Călinești, sat Văleni

Terenul pe care este amplasat monumentul a fost pus la dispoziție de Parohia Ortodoxă Văleni, în perimetrul grădinii parohiale, peste drum de Biserica Ortodoxă Română.

Lucrările la monument au fost supravegheate de președintele asociației prof. Nemeș Ioan și de trezorierul asociației preot Ioan Bologa.

Monumentul a fost dezvelit în data de 20 iunie 2005, în prezența gărzii și a drapelului de luptă a unității militare UM 01354 Infanterie Baia Mare și a fost sfințit de I.P.S. Iustin Sigheteanul, Episcop al Maramureșului și Sătmarului, în prezența a peste 2000 de participanți.

Pe plăci sunt inscripționate numele a 38 de eroi din Primul Război Mondial și 11 eroi din al Doilea Război Mondial.

În anul 2018 cu ocazia centenarului, Asociația Culturală „*Tiberiu Utan*” amplasează o poartă maramureșeană la monument, în memoria participanților la Marea Unire de la Alba Iulia.

Autorul porții maramureșene: meşter Godja Ioan din Văleni.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 218 cm (soclu + monument) și lungimea de 225 cm.

Soclu este din beton, placat cu plăci de andezit și are 260X87/40 cm.

Monumentul este din beton, placat cu plăci de gresie și are dimensiunea de 225X178/31 cm.

Pe monument sunt 4 plăci de andezit și o cruce. O placă are dimensiunea de: 97,5X12 cm lungime, iar trei plăci au 48X86 cm.

Monumentul este încadrat de o poartă maramureșeană sculptată, de 320X310 cm, pe care se află două plăci din dibond și o placă din fontă dedicată Centenarului Marii Uniri.

În fața monumentului este un lanț de lemn montat pe patru stâlpi din lemn sculptați.

Inscripția de pe monument:

AU CĂZUT PENTRU PATRIE

1914 – 1917
CIURCIAN IOAN
DAMIAN PAVEL
DUNCA PETRU
FRĂȚILĂ IOAN
GODJA GHEORGHE
GOGJA G. IOAN
GODJA G. PETRU
GODJA PETRU - IRIM.
GULIN PETRU
HOTEA GRIGORE
HOTEA VASILE
MĂRGINEAN GHEORGHE
MIHNEA IOAN
MIHNEA P. IOAN
MIHNEA PETRU
MIHNEA VASILE
MOLDOVAN GHEORGHE
MOLDOVAN PETRU
MUNTEAN VASILE
NEMEȘ IOAN
NEMEȘ G. ILIE
NEMEȘ P. ILIE
NEMEȘ PETRU
NEMEȘ T. ILIE
NEMEȘ TEODOR
NEMEȘ TOADER
OANCEA GHEORGHE
PETREUȘ ILIE
POP GHEORGHE
POP PETRU
POP VASILE – CIORA
POP VASILE – JUJA
POP VASILE – OTICĂU
PRALEA MIHAI
PRALEA PETRU
PRALEA SIMION
RAC PETRU
UTAN VASILE

1941 – 1945
GODJA IOAN
GODJA GHEORGHE
GODJA PETRU
MĂRGINEAN PETRU
MIHNEA PETRU
NEMEȘ IOAN
NEMEȘ ST. GHEORGHE
NEMEȘ T. GHEORGHE
POP M. VASILE
POP ST. VASILE
UTAN PETRU

Inscripții pe poartă din anul 2018 (placa din fontă)

PENTRU NEMURIREA
ZILEI DE 1 DECEMBRIE 1918
ÎNFĂPTUIREA VISULUI DE AUR
AL TUTUROR ROMÂNILOR!
1918 100 2018
ROMANIA

(placa dibond, stânga)

IULIU ARDELEAN
n.1888 d. 1952
PREOT

SE URCĂ-N CĂRUȚA
CE-L DUCE LA BAIA
DE UNDE CU TRENU
SE-NDREAPTĂ SPRE ALBA

AJUNS PE CÂMPUL LUI HOREA
SEMNEAZĂ UNIREA
ACTUL PRIN CARE
SE NAȘTE ROMANIA

APOI DREPT RĂSPLATĂ
COMUNIȘTII-L CONDAMNĂ
LA-NCHISOARE
ȘI-N FELUL ACESTA
MARTIR IULIU MOARE

placa dibond, dreapta

TEODOR UTAN
n. 1903 d. 1952
ÎNVĂȚĂTOR

ÎNVĂȚĂTOR TEODOR UTAN
PATRIOT ȘI VĂLENAR
CU UNGURII O LUPTAT
LA UNIRE O PARTICIPAT

ALUNGAT SI PRIGONIT
LA VINEREA (ALBA) S-O STABILIT
DE VĂLENI NU O UITAT
TIBERIU NE-A CONFIRMAT

IAR ACUM DE CENTENAR
VĂLENAR CU VĂLENAR
CU DRAG SĂ ÎI POMENIM
MEMORIA SĂ LE-O SĂRBĂTORIM

Bibliografie:

Ioan Godja – *Văleni, Maramureș – tradiții și actualitate*, Editura Societății Culturale Pro Maramureș „Dragoș Vodă" Cluj Napoca, 2007, pag. 281 – 296

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Placă Comemorativă a Eroilor Maghiari din al Doilea Război Mondial din Câmpulung la Tisa

Amplasare: în Biserica Reformată, la intrare pe partea dreaptă.
Biserica este monument istoric.
Coordonate GPS: 47°59'18.5"N; 24°46'12.2"E
Proprietate: Biserica Reformată
Istoric:

Placa Comemorativă a Eroilor din al Doilea Război Mondial a fost amplasată de comunitatea reformată în memoria eroilor maghiari din Câmpulung la Tisa.

Pe placă sunt inscripționate numele a 27 eroi maghiari din al Doilea Război Mondial.

Descriere placă:
Placa este confecționată din marmură albă și are forma dreptunghiulară.

Inscripția de pe placă:

A II. VILÁGHÁBORÚ HOSSZÚMEZŐI
HŐSI HALOTTAI 1941 - 1944

BALÁZS ENDRE	KÓSA BÁLINT
BALÁZS MIHÁLY	KÓSA DEZSÖ
BARI KÁLMÁN	MÜLBAUER BÉLA
BENEDEK GYULA	NYISZTOR BÉLA
CSURKA ALBERT	NAGY GÁSPÁR
CSURKA SÁMUEL	PÉNZES MIHÁLY
DOBÁNICS MIHÁLY	OROSZ IMRE
FEKETE PÁL	RUSZNYÁK GYULA
GÓBI JOZSEF	SZABÓ GYULA
HÁVRICS MIHÁLY	TAR GÉZA
HIRICS JÁNOS	TORJAI DEZSÖ
KENYERES MIHÁLY	TORJAI KÁLMÁM
KOVÁCS KÁLMÁN	VITÉZ LÁSÓ
KÓSA ARPÁD	

HAZÁDNAK RENDÜLETLENÜL LÉGY HIVE
ÓH MAGYAR

Traducere:
Eroii celui de-al doilea război mondial din Câmpulung la Tisa 1941-1944.
Fii adeptul patriei tale pe veci maghiare.

Bibliografie:
Chiș V. T., *Câmpulung la Tisa*, Sighetu Marmației, 2015,
ISBN 978-973-0-20454-4

Troița Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Desești

Datare:
1937 – 2019, prima troiță
2019 – a doua troiță
Amplasare: troița se află în cimitirul Bisericii Ortodoxe Române „*Cuvioasa Parascheva*” din Desești.
Coordonate GPS: 47°46'26.3"N; 23°51'16.5"E
Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „*Cuvioasa Parascheva*” din Desești.
Istoric:

Prima troiță monument a fost ridicată în anul 1937 în centrul satului, în fața dispensarului, la inițiativa învățătorului Vasile Fodoruț, prin contribuția locuitorilor din sat.

În anul 1952, această troița a fost mutată în cimitirul bisericii.

Troița actuală a fost ridicată în anul 2019, la inițiativa preotului Ardelean Ioan și a Consiliului Parohial al Bisericii Ortodoxe Române „*Cuvioasa Parascheva*” din Desești, pe locul vechii troițe.

Pe cele două plăci sunt inscripționate numele a 73 de eroi din Primul Război Mondial și a 14 eroi din al Doilea Război Mondial.

Autor: meșteru local Pop Petru (Petrea lui Petri)
Descriere monument:

Troița monument are o înălțime de 443 cm (postament + troiță+ acoperiș).

Postamentul este din beton și este format din două trepte de: 160X160/18 cm, 60X160/20 cm.

Troița este confecționată din lemn de stejar de 39X30 cm și 375 cm înălțime. Troița este acoperită cu șindrilă.

În lateral sunt două cruci din lemn de 15/15X155 cm înălțime.

Lângă troiță sunt două plăci din lemn de 35,5X115/4 cm, inscripționate.

Inscripția de pe troița monument:

Comuna Desești

(placa nr. 1)
PRIMUL RĂZBOI MONDIAL
Ardelean Ioan
Ardelean Vasile
Barna Gheorghe lui Simion
Barna Vasile lui Simion
Bledea Gheorghe
Barna Vasile lui Dumitru
Bohotici Vasile lui Miron
Chira Ioan
Costin Vasile lui Ioan
Cosmuța Gheorghe
Covaci Ștefan
Dragoș Ioan a Iliesi
Marinca Vasile
Pop Alexa Domniții
Pop Mihai lui Alexa
Pop Ioan lui Ștefanuc
Pop Ioan Tudor Stefan
Pop Ioan lui Vasile Lita
Pop Ioan Marincaș
Pop Ioan Stirbu
Pop Gheorghe lui Ion Axenii
Pop Gheorghe lui Ghe. Andrăș
Pop Gheorghe lui Grigore Onuc
Pop Gheorghe a Domnitii
Pop Gheorghe Morar
Pop Petru lui Ioan Tămaș
Pop Petru lui Gheorghe Filip
Pop Petru Sironii
Pop Todor Alexi
Pop Todor Ștefanuc
Pop Todor Știopu
Pop Todor Ion Șofron
Pop Vasile Ion Ciotu
Pop Vasile Ion Ruști
Pop Vasile Vasile Timocan
Pop Vasile Ion Bujor
Pop Vasile Ion Baltă
Pop Vasile Ion Breban
Pop Vasile lui Alexa Gh. Gasi
Pop Vasile Costean
Pop Vasile Miron
Pop Ștefan Rusan
Pop Ștefan Stefănuc

(placa nr. 2)
Roman Gheorghe Ion Ovesan
Roman Ghe. lui Alexa Nicoară
Roman Ghe. lui Vasalie Grigoruț
Roman Ion lui Gheorghe Ovesan
Roman Ion Craciun
Roman Mihai Gânju
Roman Petru a Moașii
Roman Vasile lui Vasile Găvrilă
Roman Vasile Mihalencii
Roman Vasile lui Ion Onuc
Roman Vasile lui Ion Belti
Roman Vasile Simion Varvarii
Roman Vasile lui Mihai Dumitru
Roman Vasile Drongău
Roman Vasile Stefan Morar
Roman Vasile Smeu
Roman Todor Alexa Ioani
Spirac Mihai
Tupiță Ghe. lui Vasile Diran
Tiodor Vasile
Tânțas Gheorghe lui Gheorghe
Tânțas Gheorghe lui Tudor
Tânțaș Petru lui Tudor
Tura Ioan
Tura Ioan lui Ioan
Verdeș Ioan lui Vasile Petru
Verdeș Todor lui Vasile Petru
Verdeș Vasile lui Vasile
Verdeș Petru lui Ioan
Boloha Nicoară
Al-II-LEA RĂZBOI MONDIAL
Pop Gheorghe Tămas
Pop Gheorghe lui Gh. Varvarii
Pop Teodor
Mănăilă Gheorghe
Breban Vasile
Roman Gheorghe a Dochi
Roman Vasile
Tepei Ioan
Pop Dumitru
Roman Ioan
Tepei Gheorghe
Pop Gheorghe lui Mihai Leca
Pop Vasile lui Dolhai
Vișovan Ioan

Descriere troiță monument veche:
Troița monument avea o înălțime de 333 cm (postament + troiță).
Postamentul era din beton și era format din trei trepte de: 120X85/10 cm, 80X57/15 cm, 45X35/13 cm.
Troița era din lemn de stejar și avea 260 cm înălțime.
Placa era din andezit negru, de 58X63/3 cm, și era amplasată pe cruce.
Autorii troiței vechi: meșterii Vasile Roman zis Crăciun și Petru Baias
Inscripția de pe troița veche:
EROILOR
din
COMUNA DESEȘTI
CĂZUȚI ÎN RĂZBOIUL MONDIAL
1914 – 1918
VEȘNCĂ POMENIRE!
Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr. 691*
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Troița din perioada 1937 – 2019

Troița Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Desești

Datare: 2019
Amplasare: Troița se află în centrul localității lângă primăria din localitatea Desești.
Coordonate GPS:
47°46'17.6"N; 23°51'24.5"E
Proprietate: Primăria Desești
Istoric:

Troița a fost amplasată la inițiativa Primăriei și al Consiliului Local Desești, primar Bohotici Gheorghe.

Troița a fost sculptată în atelierul „Moș Pupăză” din Valea Stejarului.

Autor:
meșter Codrea Petru din Valea Stejarului.
Descriere monument:
Troița monument are o înălțime de 405 cm (postament + troiță + acoperiș).
Postamentul este din beton, placat cu bucăți de piatră de andezit și este format dintr-o treaptă de: 165X285/13 cm.
Troița are 370 cm înălțime, este confecționată din lemn de stejar și este acoperită cu șindrilă.
În lateral sunt două cruci din lemn de 152 cm înălțime.
Lângă troiță sunt două plăci din lemn, inscripționate de 38X120/4 cm.
Inscripția de pe monument:

Comuna Desești

(placa nr. 1)
PRIMUL RĂZBOI MONDIAL
Pop Gheorghe Tamas
Pop Gheorghe lui Gh. Varvarii
Pop Teodor
Mănăilă Gheorghe
Breban Vasile
Roman Gheorghe a Dochi
Roman Vasile
Tepei Ioan
Pop Dumitru
Roman Ioan
Tepei Gheorghe
Pop Gheorghe lui Mihai Leca
Pop Vasile lui Dolhai
Vișovan Ioan
AL-II-LEA RĂZBOI MONDIAL
Ardelean Ioan
Ardelean Vasile
Barna Gheorghe lui Simion
Barna Vasile lui Simion
Barna Vasile lui Dumitru
Bledea Gheorghe
Bohotici Vasile lui Miron
Chira Ioan
Costin Vasile lui Ioan
Cosmuța Gheorghe
Covaci Ștefan
Dragoș Ioan a Iliesi
Marinca Vasile
Pop Alexa Domniții
Pop Mihai lui Alexa
Pop Ioan lui Ștefanuc
Pop Ioan Tudor Stefan
Pop Ioan lui Vasile Lita
Pop Ioan Marincas
Pop Ioan Stirbu
Pop Gheorghe lui Ioan Axeni
Pop Gheorghe lui Ghe. Andrasuc
Pop Gheorghe lui Grigore Onuc
Pop Gheorghe a Domniții
Pop Gheorghe Morar
Pop Petru lui Ioan Tămaș
Pop Petru lui Gheorghe Filip
Pop Petru Sironi

(placa nr. 2)
Pop Todor Alexi
Pop Todor Stefanuc
Pop Todor Stiopu
Pop Todor Ion Sofron
Pop Vasile Ion Ciotu
Pop Vasile Ion Rusti
Pop Vasile Vasile Timocan
Pop Vasile Ion Bujor
Pop Vasile Ion Baltă
Pop Vasile Ion Breban
Pop Vasile lui Alexa Gh. Gasi
Pop Vasile Costean
Pop Vasile Miron
Pop Ștefan Rusan
Pop Ștefan Stefanuc
Roman Gheorghe Ion Ovesan
Roman Gheorghe lui Alexa Nicoara
Roman Gheorghe lui Vasile Grigoruț
Roman Ion lui Gheorghe Ovesan
Roman Ion Craciun
Roman Mihai Gânju
Roman Petru a Moași
Roman Vasile lui Vasile Găvrilă
Roman Vasile Mihalenci
Roman Vasile lui Ion Onuc
Roman Vasile lui Ion Belti
Roman Vasile Simion Varvarii
Roman Vasile lui Mihai Dumitru
Roman Vasile Drongău
Roman Vasile Stefan Morar
Roman Vasile Smeu
Roman Todor Alexa Ioani
Spivac Mihai
Tupiță Gheorghe lui Vasile Diran
Tivar Vasile
Tânțas Gheorghe lui Gheorghe
Tânțas Gheorghe lui Tudor
Tânțaș Petru lui Tudor
Tura Ioan
Tura Ioan lui Ioan
Verdeș Ioan lui Vasile Petru
Verdeș Todor lui Vasile Petru
Verdeș Vasile lui Vasile
Verdeș Petru lui Ioan
Boloha Nicoară

(pe cruce)
2019
CIOPLITĂ DE ATELIER
MOȘ PUPĂZĂ

Crucea Monument a Eroului Jon și a Berbeștenilor căzuți în Primul Război Mondial

Datare: 1916

Amplasare: în cimitirul Bisericii Ortodoxe „*Nașterea Maicii Domnului*” din Berbești, în fața bisericii.

Coordonate GPS: 47°50'55.8"N; 23°55'29.4"E

Proprietate:

Biserica Ortodoxă Română „*Nașterea Maicii Domnului*” din Berbești

Familia Bîrlea

Istoric:

Soldatul Jon din localitatea Berbești a fost rănit în zona localității Lublin din Polonia și a murit în spitalul din Székesfehérvár din Ungaria, unde a fost înmormântat.

În luna mai 1916, soldatul Jon a fost deshumat de familie și adus în localitatea Berbești, unde a fost înmormântat în cimitir.

Crucea Monument a fost pusă de familie, și este dedicată eroului Jon și tuturor eroilor din satul Berbești morți în Primul Război Mondial.

Descriere monument:

Crucea monument are o înălțime de 300 cm (soclu + cruce).

Soclul este compus din 3 bucăți: o bucată din piatră de 70X44/100 cm și trei bucăți din andezit de 69X44/16 cm, 56X29/14, 50X23/40.

Crucea este din andezit și are o înălțime de 130 cm.

Mormântul este din beton și are următoarele dimensiuni 270X192/30 cm.

Inscripția de pe crucea monument:

Aceasta sfântă Cruce,
s'o rădicat,
întru pomenirea eroului Jon,
feciorul lui Vasalie Bîrlea și Mărie Codrea.
Vulnerat la Lublin, și mort în spitalul
din Székesfehérvár desgropat,
și adus aici în Mai 1916.
Și ca monument,
întru amintirea tuturor eroilor,
din satul Berbești, căzuți în războiul lumii.
Vecinica lor pomenire

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Berbești

Datare: 1933 - 1937
Amplasare: Placa este amplasată în biserica de piatră „*Nașterea Maicii Domnului*” din Berbești.
Biserica a fost construită în anul 1898.
Coordonate GPS: 47°50'55.8"N; 23°55'29.4"E
Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „*Nașterea Maicii Domnului*” din Berbești
Istoric:
Placa a fost amplasată de Asociația „ASTRA” (*Asociațiunea pentru Cultura Poporului Român din Maramureș*).
Pe placă sunt inscripționate numele a 20 de eroi din Primul Război Mondial.
Descriere placă:
Placa este confecționată din marmură albă și are formă dreptunghiulară de 70X91 cm și 2,3 cm grosime.

Inscripția de pe placă:
CINSTIȚI AMINTIREA CELOR MORȚI ÎN
MARELE RĂZBOI:

Codrea Gheorghe	Pop Mihai
Negrea Iuon	Codrea Iuon
Hotea Paul	Codrea Iuon Șt.
Moiș Ștefan	Bozai Vasile
Codrea Mihai	Moiș Vasalie
Chibel Iuon	Moiș Ștefan I.
Moiș Gheorghe	Sacalaș Vasalie
Steţiu Vasalie	Peter Iuon
Barr Petru	Codrea Iuon V.
Borody Ștefan	Codrea Iuon Gh.

ASTRA

Bibliografie:
Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr. 4834*
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Mormântul și Troița Eroilor Legionari Polonezi și a Berbeştenilor care s-au jertfit în Primul Război Mondial pentru întregirea neamului Românesc

Datare: 2013
Amplasare: troița este amplasată în cimitirul vechi, pe locul unde au fost înmormântați cei 6 eroi polonezi.
Coordonate GPS: 47°50'57.1"N; 23°55'17.7"E
Proprietate: Primăria Giulești
Istoric: Troița a fost ridicată în anul 2013 la inițiativa și pe cheltuiala primarului Laurențiu Batin, pe locul unde au fost înmormântați 6 polonezi care au participat la eliberarea satelor din Maramureș în perioada 3-6 octombrie 1914, în timpul invaziei rușilor, și a Berbeştenilor care s-au jertfit în Primul Război Mondial pentru întregirea neamului românesc.

În anul 2021 a fost amenajat cimitirul eroilor polonezi, fiind pusă o placă din dibond inscripționată și a fost îngrădit cu un gard din lemn. Amenajarea s-a făcut cu finanțarea Consiliul local și al Primăriei Giulești, primar Laurențiu Batin.

Meşter: Codrea Petru, ginerele lui Pupăză, Valea Stejarului
Descriere troiță monument:

Troița monumentul are o înălțime de 343 (mormânt + troița)

Troița este confecționată din lemn de stejar, are 300 cm și este amplasată la capătul unui mormânt. Pe troiță este reprezentată scena „*Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos*”.

La baza troiței se află o placă din lemn de 93X45 cm, care este inscripționată în limba română și poloneză.

Lângă troiță se află o bornă de frontieră de pe vechea graniță a României cu Polonia. Borna este din fontă. Pe bornă este trecut anul 1927, R (România) și P (Polonia).

În anul 2021 troița și mormântul au fost îngrădite cu un gard din lemn, care are o fundație de beton de 710X770/29,5 cm, și înălțimea între 83-5 cm.

Pe gard a fost pus un panou din lemn, care are o placă din dibond, inscripționată în limba română, engleză și poloneză.

Mormântul are fundația din beton, este placat cu bucăți de andezit, are 250X195/43 cm, și în față sunt 2 trepte de 254X31/20 cm; 254X31/7 cm.

Comuna Giulești, sat Berbești

Inscripția de pe troița monument:
(pe placa din lemn și pe troiță, amplasate în anul 2013)

IN MEMORIA OSTASILOR POLONEZI CAZUTI IN SATUL NOSTRU IN PRIMUL RAZBOI MONDIAL SI A TUTUROR BERBESTENILOR CAZUTI PENTRU INTREGIREA NEAMULUI ROMANESC
PANIECI POLSKICH ZOLNIERZY W NASZEJ WSI PODCZAS I WOGNY SWATOWEJ A TAKZE WSZSTKICH KT ORZY OD DALI ZYCIE ZA JEDN OSC NARODU RUMUNSKIE GO

Această troiță a fost făcută pe cheltuiala lui Laurențiu Batin și familia în cinstea Berbeştenilor.

Valea Stejarului
Făcută de ginerele lui Pupăză

(pe placa de dibond, pusă în anul 2021)
MORMÂNTUL LEGIONARILOR POLONEZI
Din documentele arhivistice studiate și din tradiția orală locală a rezultat, cu certitudine, faptul că în data de 6 octombrie 1914, pe raza localității Berbești a avut loc o ciocnire armată între cazacii ruși care au invadat satele maramureșene în perioada 3-6 octombrie 1914 și un grup armat format din legionarii polonezi ai Brigăzii a 2-a care au venit dinspre Baia Sprie în marș forțat peste pasul Gutâi situat în vestul Munților Gutâi. În urma conflictului care a avut loc în seara acelei zile, între orele 19.00 – 20.00, șase tineri polonezi au fost împușcați și înmormântați într-o groapă comună din cimitirul bătrânesc al satului, în ziua de 7 octombrie 1914, între orele 13.00 – 14.00. Dintre cei șase legionari înmormântați aici au fost identificați trei, respectiv sergentul Zygmunt Karol Lagiewski, soldații Jan Bojorek și Josef Bojorek. Legionarii polonezi au fost aceia care în dimineața zilei de 7 octombrie 1914 i-au alungat pe ruși din capitala Maramureșului, Sighetu Marmației, și din toate satele maramureșene aflate în dreapta și stânga râului Tisa. În amintirea acestor eroi, a fost amenajat acest mormânt și a fost ridicată această troiță maramureșeană din lemn.

THE TOMB OF THE POLISH LEGIONARIES
From the studied archived documents and also from the local oral tradition it resulted with certainty that on the 6 th of October 1914, within the village of Berbești, there was an armed clash between the Russian Cossacks who invaded the villages of Maramures between 3-6 October 1914 and an armed group, formed from the Polish legionnaires of the 2nd Brigade who arrived from Baia Sprie in a forced march over the Gutâi Pass located west of the Gutâi Mountains. Following the conflict that took place in that evening between 19.00 and 20.00 hours, six young Polish men were shot and buried in mass grave from the village's old cemetery on October 7 th 1914, between 13.00-14.00 hours. Out of the six legionaries buried here, three were identified. Respectively Sergeant Zygmunt Karol Lagiewski and soldiers Jan Bojarek and Jozef Bojarek. The Polish legionaries were the ones who in the morning of the 7th October 1914 drove the Russians away from Sighetu Marmatiei, the capital of Maramureş County and also from all the villages of Maramures who are located on the right and left sides of Tisza River. In the memory of these heroes, this tomb was laid out and this wooden crucifix from Maramureş was erected.

MOGIŁA POLSKICH LEGIONISTÓW
W oparciu o archiwalne dokumenty oraz miejsowy przekaz ustny wiadomo z całą pewnością, że w dniu 6 października 1914 roku w miejscowości Berbeşti doszło do zbrojnego starcia pomiędzy rosyjskimi kozakami - którzy w dniach 3-6 października najechali wsie w Marmaroszu - a oddziałem polskich legionistów z II Brygady Legionów Polskich, którzy przybyli z Baia Sprie w forsownym marszu przez przełęcz Gutâi, leżącej na zachód od góry Gutâi. W potyczce, która odbyła się wieczorem tego dnia pomiędzy godz. 19 a 20, poległo 6 młodych Polaków. Zostali oni pochowani 7 października w godz. 13-14 w zbiorowej mogile na starym cmentarzu we wsi. Z sześciu pochowanych legionistów zidentyfikowano trzech - sierżanta Zygmunta Karola Łagiewskiego oraz żołnierzy Jana Bojarka i Józefa Bojarka. Polscy legioniści to ci, którzy rankiem 7 października 1914 r. wyparli Rosjan ze stolicy Marmaroszu, Sighetu Marmației, oraz wszystkich marmaroskich wiosek po obu stronach rzeki Cisy. Dla upamiętnienia tych bohaterów urządzono im grób wznosząc na nim drewnianą marmaroską „trojcę".

Bibliografie:
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Grupul statuar al celor patru delegați cu Credențional: Dr. Ilie Lazăr, Protopop Petru Bîrlea, Gheorghe Moiș și Dr. Gheorghe Bîrlea, participanți la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918

Datare: 2019
Amplasare: Grupul statuar este amplasat în centrul localității Berbești în curtea Căminul Cultural.
Coordonate GPS: 47°50'51.4"N; 23°55'56.4"E
Proprietate: Primăria Giulești
Istoric:

Grupul statuar al celor patru delegați cu Credențional: Dr. Ilie Lazăr, protopop Petru Bîrlea, Gheorghe Moiș și Dr. Gheorghe Bîrlea, participanți la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918, a fost ridicat la inițiativa primarului Batin Laurențiu.

Grupul statuar a fost finanțat de Ministerul Culturii, în cadrul programului „Centenarului României (1918-2018) și al Primului Război Mondial”.

În data de 28.11.2019, Primăria și Consiliul Local al comunei Giulești în parteneriat cu Academia Română, Centrul de Cercetări Istorico -Teologice ale Credințelor și Cultelor din Maramureș, Asociația Bogdan - Dragoș a Urmașilor Nobilimii Maramureșene și Consiliul Județean Maramureș, inaugurează grupul statuar.

Dr. Ilie Lazăr s-a născut în 12 decembrie 1895 în localitatea Giulești, Maramureș și a decedat în 6 noiembrie 1976 în Cluj Napoca. În Primului Război Mondial, Ilie Lazăr a avut gradul de locotenent. A fost delegat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918.

Preot Petre Bîrlea, 1853 – 1927, protopop. A fost delegat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918.

Gheorghe Moiș, 1884 – 1940, proprietar. A fost delegat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918.

Dr. Gheorghe Bîrlea, 1885 – 1936, medic. A fost delegat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918.

Autor: sculptor Ioan Pop Vereta

Descriere monument:

Postamentul este din beton armat, placat cu plăci de andezit și este în formă de semicerc cu lungimea de 1100/870 cm, lățimea de 192 cm și înălțimea de 30 cm.

Soclul statuilor este construit din beton armat, este placat cu plăci de marmură și andezit și este format din trei bucăți: 100X100/20,5 cm; 61X41/170 cm; 71X51/13,5.

Pe soclu este amplasat bustul din bronz a lui Ilie Lazăr, Petre Bîrlea, Gheorghe Moiș, Gheorghe Bîrlea și 4 plăci de marmură albă de 45X25/3 cm inscripționate.

În fața grupului statuar se află o placă inscripționată, de marmură 155X70/10/13 cm, amplasată pe un soclu de marmură 81/76X85/15 cm.

Inscripția de pe monument: ***(pe socluri)***

Dr. ILIE LAZĂR
universitar
1895 – 1976

PETRE BÎRLEA
protopop
1853 – 1927

GHEORGHE MOIȘ
proprietar
1884 – 1940

Dr. GHEORGHE BÎRLEA
medic
1885 – 1936

Comuna Giulești, sat Berbești

(pe placa din marmură)

LISTA DELEGAȚILOR OFICIALI CARI AU LUAT PARTE LA MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ
DIN 1 DECEMBRIE 1918, LA ALBA IULIA, CA TRIMIȘI AI MARAMUREȘULUI, CU CREDENȚIONAL

MEMBRII MARELUI SFAT
NAȚIONAL ROMÂN
ALEȘI DINTRE MARAMUREȘENI
DR. VASILE CHINDRIȘ
AVOCAT SIGHET
IOAN DOROȘ PROTOPOP
SAT-SLATINA
DR. SALVATOR IURCA
AVOCAT SIGHET
SIMION BALEA PROTOPOP
SĂPÂNȚA
DR. VASILE FILIPCIUC CAND.
DE AVOCAT PETROVA

MEMBRII DE DREPT
PETRU BÎRLEA PROTOPOP BERBEȘTI
PT. PREOȚIME
ION BILȚIU DĂNCUȘ
DIN SAT-SLATINA
GRIGORE ȚIPLEA
CAP. DR. SABO AUREL
VIȘEUL DE SUS
SERG. ION IVANCIUC IAPA
SUB. LCT. FLORENȚIU BILȚIU
DĂNCUȘ
SAT-SLATINA

PLASA OCNA-ȘUGATAȘ
IULIU ARDELEAN PREOT VĂLENI
DR. ILIE LAZĂR UNIVERSITAR
GIULEȘTI
EMIL FUCEC PREOT SÂRBI
GHEORGHE MOIȘ PROPRIETAR
BERBEȘTI
GHEORGHE NEMNIȘ PROPRIETAR
CĂLINEȘTI

PLASA SIGHET
DR. VASILE KINDRIȘ AVOCAT
DR. GHEORGHE BÎRLEA MEDIC
ILIE FILIP APȘA DE JOS
V. MICH IAPA
M. DAN APȘA DE MIJLOC

PLASA TECEU
SIMION BALEA
TOADER POPP I. ION
ION STAN MIHĂESCU
ION ȘTEȚ I. GHEORGHE
ION POP A TOMII
TOȚI DIN SĂPÂNȚA

PLASA VIȘEU
ION IUSCO DOLHUȚIU
VIȘEUL DE SUS
GĂVRILĂ COMAN – JUDE
VIȘEUL DE JOS
ARTEMIU ANDERCO PREOT
VASILE PLEȘ AMBII DIN IEUD
VASILE TIMIȘ FILIPAN BORȘA

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Casa Memorială Dr. Ilie Lazăr

Datare: casa a fost construită în anul 1826
Amplasare: Giulești.
Coordonate GPS: 47°49'00.3"N; 23°55'40.5"E
Proprietate: Muzeul Maramureșan Sighetu Marmației
Istoric:
În această casă s-a născut și a trăit Dr. Ilie Lazăr.
În data de 28 noiembrie 1918 Dr. Ilie Lazăr, în această casă a convocat delegații maramureșeni cu credențional pentru a pleca la Marea Unire de la 1 Decembrie de la Alba Iulia.
În Primului Război Mondial, Ilie Lazăr a avut gradul de locotenent.
Inscripția de pe placă:

ÎN ACEASTĂ CASĂ MEMORIALĂ S-A NĂSCUT ȘI A TRĂIT MARELE
PATRIOT ROMÂN DR. ILIE LAZĂR (1895 – 1976), PARTICIPANT CU
DREPT DE VOT LA MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ
DE LA ALBA IULIA DIN 1 DECEMBRIE 1918

DR. ILIE LAZĂR A AVUT UN ROL IMPORTANT ÎN ELIBERAREA
ORAȘULUI CERNĂUȚI (5 NOIEMBRIE 1918), ÎN CONSTITUIREA
GĂRZILOR NAȚIONALE ROMÂNE DIN MARAMUREȘ ȘI LA
ALUNGAREA TRUPELOR BOLȘEVICE DIN SIGHETU MARMAȚIEI ȘI
MARAMUREȘ, ÎN IANUARIE – APRILIE 1919

Bibliografie:
Gheorghe Todinca, 2017 – *Marea Unire a Românilor. Oameni, locuri, documente din Maramureș*, Sighetu Marmației
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Statuia Dr. Ilie Lazăr din Giulești

Datare: 1999
Amplasare: statuia lui Dr. Ilie Lazăr este amplasată în parcul amenajat în fața Primăriei Giulești.
Coordonate GPS: 47°49'17.0"N; 23°55'46.5"E
Proprietate: Primăria Giulești
Istoric:

Bustul a fost finanțat și amplasat de PNȚCD filiala Maramureș, și a fost dezvelit în data de 28.11.1999 în prezența a peste 40 de parlamentari din România.

Dr. Ilie Lazăr s-a născut în 12 decembrie 1895 în Giulești, Maramureș și a decedat în 6 noiembrie 1976 în Cluj Napoca. Ilie Lazăr a fost jurist și om politic, fruntaș al Partidului Național Țărănesc și deputat în Parlamentul României. A fost delegat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918. În Primului Război Mondial, Ilie Lazăr a fost înrolat în armata austro-maghiară și a participat la luptele de pe frontul din Galiția. A dezertat împreună cu soldații săi și a participat la eliberarea orașului Cernăuți. Ilie Lazăr a arborat drapelul României pe clădirea primăriei din Cernăuți la data de 5 noiembrie 1918. Întors în Maramureș organizează Gărzile Naționale Române în satele maramureșene. A fost implicat în acțiunile de eliberare a Maramureșului și a orașului Sighetu Marmației, participând ca voluntar în luptele de la Vad și Cămara din 3-4 ianuarie 1919.

În Primului Război Mondial, Ilie Lazăr a avut gradul de locotenent.

Autor: sculptor Moldovan Traian
Descriere monument:

Monumentul lui Ilie Lazăr are o înălțime de 362 cm (postament + soclu + bust).

Postamentul este din beton armat, placat cu plăci de andezit și este format din 6 trepte de: 81X205/8 cm, 85X205/16 cm; 37X205/13 cm; 41X127/14 cm; 50X205/11 cm; 220X205/11 cm.

Soclul este construit din beton armat placat cu plăci de granit și are 150,5X101 cm și174 cm înălțime.

Bustul lui Ilie Lazăr este din bronz și are înălțimea de 115 cm.

Pe soclu sunt amplasate 2 plăci din marmură albă de 30X58/2 cm și 30X652 cm, inscripționate.

Inscripția de pe monument:

ILIE LAZĂR
1895 – 1976

Îți mulțumesc ILIE
că nu m-ai trădat
și mi-ai rămas fidel
până la capăt
IULIU MANIU

Bibliografie:

Gheorghe Todinca, 2017 – *Marea Unire a Românilor. Oameni, locuri, documente din Maramureș*, Sighetu Marmației

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Giulești

Datare: 1931 sau 1937
Amplasare: placa este amplasată în biserica Greco-Catolică „*Adormirea Maicii Domnului*” din Giulești.
Biserica de piatră a fost construită în perioada 1884 -1888.
Coordonate GPS: 47°50'55.8"N; 23°55'29.4"E
Proprietate: Biserica Greco-Catolică „*Adormirea Maicii Domnului*”.
Istoric:
Placa a fost amplasată de Asociația „ASTRA” (*Asociațiunea pentru Cultura Poporului Român din Maramureș)*.
Pe placă sunt inscripționate numele a 61 de eroi din Primul Război Mondial.
Descriere placă:
Placa este confecționată din marmură albă, are forma dreptunghiulară de 87X122 cm și 2,5 cm grosime.
Inscripția de pe placă:

CINSTIȚI AMINTIREA CELOR MORȚI ÎN
MARELE RĂZBOI:

Bledea Vasile	Birlea Petru	Obița Iuon
Bercea Gheorghe	Barr Vasalie	Bacinschi Mihai
Bart Iuon	Covaci Gheorghe	Dunca Petru
Grad Iuon	Godja Petru	Hotea Petru
Hotea Gheorghe	Hotea Gheorghe S.	Manaila Iuon
Muntean Petru	Manaila Gheorghe	Pop Gheorghe
Pop Iuon	Pop Vasalie N.	Pop Vasalie P.
Rednic Petru	Rednic Mihai	Rednic Vasalie
Stețiu Ștefan	Oros Petru	Rednic Gheorghe
Nedesca Ilie	Rednic Iuon	Burnar Petru
Sas Vasalie	Rednic Iuon Gh.	Tivadar Iuon
Rednic Vasalie	Feier Ștefan	Covaci Gheorghe Gh.
Borca Mihai	Birlea Iuon	Danci Lupu
Rednic Ștefan	Pirja Petru	Feier Vasalie
Feier Gheorghe Albaș	Bud Vasalie	Borca Iuon
Borca Ștefan	Rednic Stefan T.	Peicaș Iuon
Beserman Iuon	Feier Petru	Rednic Gheorghe
Rednic Petru	Gogota Petru	Maroșan Gheorghe
Șaran Petru	Șaran Gheorghe	Borca Ștefan
Moiș Iuon	Boician Mihai	Boician Gheorghe
	Tibil Petru	

ASTRA

Bibliografie:
Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr. 4762*
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Placă Comemorativă a Eroilor din al Doilea Război Mondial din Giulești

Datare: 2004

Amplasare: placa este amplasată în biserica Greco-Catolică „*Adormirea Maicii Domnului*” din Giulești.
Biserica de piatră a fost construită în perioada 1884 -1888.

Coordonate GPS: 47°50'55.8"N; 23°55'29.4"E

Proprietate: Biserica Greco-Catolică „*Adormirea Maicii Domnului*”.

Istoric:

Placa a fost finanțată și amplasată în anul 2004, la inițiativa credinciosului greco-catolic Gheorghe a Diacului.
Pe placă sunt inscripționate numele a 21 de eroi din al Doilea Război Mondial.

Descriere monument:

Placa este confecționată din andezit negru, are forma dreptunghiulară de 59X119 cm și 2 cm grosime.

Inscripția de pe monument:

EROII DIN GIULEȘTI CĂZUȚI LA DATORIE
ÎN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL
1938-1945

ARDELEAN IOSIF	
ARDELEAN VASILE A LUI PETRU	
BEDEOAN GHE.	-//- ȘTEFAN
BEDEOAN PETRU	-//- GHE.
BORCA GHE.	-//- PETRU
BOICEAN GHE.	-//- IOAN
BOZAI GHE.	
BUD NUȚU	-//- MIHAI
FECHETE GHE.	-//- GHE.
FEIER VASILE	-//- GHE.
MUNTEAN PETRU	-//- PETRU
HOTEA PETRU	-//- MOAȘEI
ONIȚĂ GHE.	-//- VASILE
PAȘCU VASILE	-//- ȘTEFAN
PÂRJA IOAN	-//- IOAN
POP PETRU	-//- MIHAI MORCOV
POP IOAN	-//- ȘTEFAN
POP PETRU	-//- IONU LUI MIHAI
ȘTEȚ PETRU	-//- PETRU
SAS LAURENȚIU	-//- MIHAI
ȚIPLEA IOAN	-//- GHE.

2004 GHEORGHEA DIACULUI

Monumentul Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Ieud

Datare: 1937

Amplasare: monumentul este amplasat în fața Bisericii Ortodoxe Române „*Buna Vestire*”.

Coordonate GPS: 47°40'37.1"N; 23°13'56.9"E

Proprietate:

Primăria Ieud

Biserica Ortodoxă Română „*Buna Vestire*”, Ieud

Istoric:

Monumentul a fost finanțat de familiile eroilor căzuți în Primul Război Mondial și a fost constuit de meșterul Hotico Gavrilă Herenta.

În data de 20 iulie 1937 monumentul a fost sfințit.

După 1945 a fost amplasată o placă și în memoria eroilor din al Doilea Război Mondial.

În anul 2007 monumentul a fost restaurat cu fonduri de la Consiliu local și Primăriei Ieud, la inițiativa primarului Nicolae Traian David și a preotului paroh Alexandru Brici.

În data de 22 aprilie 2009 monumentul a fost sfințit de Înaltpreasfinția Sa Iustinian Chira, Episcopul Ortodox al Maramureșului și Sătmarului.

Pe plăci sunt inscripționate numele a 90 de eroi din Primul Război Mondial și a 35 de eroi din al Doilea Război Mondial

Meșter: Hotico Gavrilă a lui Herenta

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 437 cm (postament + obelisc+ cruce)

Postamentul este din beton placat cu plăci de andezit și este format din 2 trepte: 490X490/26 cm; 390X390/14 cm.

Monumentul are forma unui obelisc, este construit din beton placat cu piatră de calcar, are 180X180cm și 397 cm înălțime.

Pe monument sunt 4 nișe unde sunt amplasate 4 plăci din andezit negru de 103X134 cm.

Inscripția de pe monument:

Comuna Ieud

(placa 1)

GLORIE ETERNĂ BRAVILOR OSTAȘI EROI ROMÂNI DIN IEUD CĂZUȚI PE CÂMPURILE DE LUPTĂ, ÎN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL (1914-1918) ȘI AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL (1941-1945), PENTRU APĂRAREA ȚĂRII, NEATÂRNAREA NEAMULUI ROMÂESC ȘI SLAVĂ SFINTEI NOASTRE BISERICI STRĂMOȘEȘTI.

S-a înălțat acest monument în anul Domnului 2007, din fondurile Consiliului local Ieud, prin strădania primarului Nicolae Traian David și a preotului paroh Alexandru Brici.
S-a sfințit în Duminica Floriilor, din anul 2009, luna aprilie, ziua 12, de către Prea Sfinția Sa IUSTINIAN CHIRA, Episcopul ortodox al Maramureșului și Sătmarului.

(placa 2)

1914 – 1918

D. Balea l. I. Andrei
D. Balea l. I. Pojar
M. Bilțiu Dăncuș l. Petru
M. Bizău l. M. Învățător
V. Bizău l. Gh. Caba
G. Bota l. C. Dridu
D. Buftea l. Ștefan
C. Buftea l. Ion
I. Buftea l. Gh. Berdea
I. Buftea l. Ion
I. Buftea l. I. P. Berdea
G. Chindriș l. D. Musai
G. Chindriș l. I. Cantor
G. Chindriș l. I. Ciacu
G. Chindriș l. Macovei
Gr. Chindriș l. Gh. Dâmbu
I. Chindriș l. G. Ciuclă
I. Chindriș l. G. Bumbu
I. Chindriș l. Gr. Bocriță
I. Chindriș l. I. Maftei
N. Chindriș l. Gr. Dâmbu
S. Chindriș l. D. Dâmbu
S. Chindriș l. I. Mecianu
V. Chindriș l. D. Mecianu
V. Chindriș l. D. Musai
V. Chindriș l. Gh. Pătrășcău
V. Chindriș l. I. Bârlea
V. Chindriș l. I. Dâmbu
V. Chindriș l. I.Macovei
G. Ciornei l. I. Chira
Gr. Ciornei l. Gr.
G. Ciornei l. Gr. Hârpău
Gr. Ciornei l. I. Hârpău
Șt Covaci l. Șt. Bâdâna
D. Dăncuș l. Șt. Timocean
G. Dăncuș l. D.
I. Dăncuș L. G. Timocean
I. Dăncuș l. Gr.
Șt. Dăncuș
V. Dăncuș
D. Dunca
G. Dunca l. Gr. Dumitru
I. Dunca l. Gh. Domnița
I. Dunca l. Gr.
V. Dunca

(placa 3)
1914 – 1918

V. Dunca l. I. Boboiag
V. Dunca l. V. Bobuțu
D. Floria l. G. Pitiu
D. Floria l. I. Pitiu
I. Floria l. Pitiu
I. Floria l. Pitiu
I. Floria l. Gr. Cătuna
V. Giurgiu l. D. Bodran
I. Hotico l. Borșanu
G. Hotico l. Gr. Hodâșoaie
G. Hotico l. V. Vădiucanu
I. Hotico l. Andrei
G. Iusco l. G. Nuca
Gh. Iusco l.I. Botu
I. Iusco l. Gr. Grigaci
I. Iusco l. Șt. Sfâcă
V. Iusco l. G. Flițău
V. Iusco l. I. Grigaci
V. Iusco l. Șt. Hodâș
G. Ivăncuș l. Gr. Onciu
I. Ivașco a Ioanei
N. Ivașco l. Gr. Ioji
D. Joldea l. Riga
D. Joldea l. V. Murgu
I. Lăpușan l.P. Jurău
P. Meșter l. I.
G. Mariș l. I. Dan
I. Nemeș l. Vasile
I. Petrovan l. Petru
I. Perța l. Dumitru
Gh. Pleș l. D. L. Andrei
Gh. Pleș l. Gr. Săcianu
Șt. Pleș l. V. a. Dieciții
V. Pleș l. Gh. Berău
V. Pleș l. St. Gănău
D. Pop l. Gr. Roibu
G. Pop l. Gh. Roibu
G. Pop l. I. Rognianu
I. Răzmieș a Axeniei
G. Sas l. I. Nacu
G. Sas l. I. Sasu
Șt. Sas l. Șt. Borodan
V. Sas l. I. Nacu
G. Tand l. G. Cheșu
G. Chindriș l. Macovei

1941 – 1945 *(placa 4)*

Bilț Vasile
Chindriș Ion
Chindriș Gheorghe
Chindriș Găvrilă
Chindriș Vasile
Dăncuș Ion
Dunca Dumitru
Dunca Găvrilă
Dunca Ion
Dunca Ion
Florea Găvrilă
Giurgi Ioan
Giurgi Vasile
Gorzo Ion
Hotico Andrei
Hotico Dumitru
Hotico Găvrilă
Rus Ion
Hotico Ion
Ilea Ion
Ilea Ion
Mariș Găvrilă
Mariș Vasile
Moldovan Vasile
Moldovan Vasile
Pașca Găvrilă
Pașca Vasile
Pașca Vasile
Perța Ion
Perța Vasile
Pleș Ion
Pleș Găvrilă
Pop Dumitru
Pop Gheorghe
Roșca Ion

„Dormiți în pace umbre, martirii românimei,
Ce-ați îngrășat pământul cu sânge de eroi!
Bătrâni cărunți cu vază, voi floarea tinerimei,
Ce-n lupte sângeroase căzând, v-ați rupt din noi"
Andrei Mureșan

Bibliografie:

Vasile Vetișanu Mocanu, *Cartea Ieudului*, Editura Convex, Oradea, 1995, pag. 48-52

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență nr. 704.*

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul în perioada 1937-2007
Foto: Traian Ursu

Troița Martirilor și Eroilor Neamului Românesc

Datare: 1993
Amplasare: troița este amplasată în curtea școlii, vizavi de Biserica Ortodoxă Română „*Buna Vestire*".
Coordonate GPS:
47°40'37.1"N; 24°13'56.9"E
Proprietate:
Biserica Greco – Catolică Ieud
Istoric:
Monumentul a fost finanțat și ridicat în anul 1993 de comunitatea Greco – Catolică din Ieud.
Meșter: Gavrilă Hotico Herenta și Ioan Hotico Herenta
Descriere monument:
Troița are o înălțime de 405 cm (postament + troiță).
Postamentul este din beton și are 35 cm înălțime.
Troița este din lemn de brad și are o înălțime de 370 cm.
Inscripția de pe troița monument:

RIDICATU-SA
ACEASTA SFÎNTĂ
CRUCE ÎN ANUL
DOMNULUI 1993 DE
CĂTRE CREDINCIOȘII
PAROHIEI GRECO -
CATOLICE DIN IEUD
IN MEMORIA
MARTIRILOR
SI EROILOR
NEAMULUI ROMÂNESC

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență nr. 4896.*

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul familiei marelui patriot și dascăl Petru Bilțiu Dancuș din Ieud

Datare: 10.1931
Amplasare: monumentul (capela) se află în cimitirul Bisericii Greco-Catolice „*Nașterea Maicii Domnului*” din Ieud.
Coordonate GPS: 47°40'32.8"N; 24°13'50.5"E
Proprietate: Biserica Greco-Catolică „*Nașterea Maicii Domnului*” din Ieud
Istoric:
Monumentul a fost ridicat în memoria familiei Bilțiu alias Dancuș, care sunt înmormântați în Ieud sau în alte localități din România sau străinătate.
Autor: meșteru popular Hotico Herenta, după schița pictorului Traian Bilțiu Dancuș.
Autor pictură: pictoru Traian Bilțiu Dancuș
Descriere monument:
Monument are o înălțime de 440 cm (construcție + acoperiș + cruce).
Monumentul are 195X157 cm și înălțimea de 180 cm, și este construit din piatră (gresie) zidită.
În față și lateral, monumentul este prevăzut cu o șatră, prevăzută cu portiță. Șatra are doi stâlpi și chituși, care împreună cu grinda formează trei arcade. Elementele sunt din lemn de stejar, sculptate.
Acoperișul este înalt de circa 2 m, în patru ape și acoperit cu șindrilă cu cioc. Pe acoperiș se află o cruce în cerc (celtică).
În interiorul monumentului se află:

- o placă de andezit de 76X34 cm, dedicată lui PETRU BILȚIU ALIAS DANCUȘ DE IEUD
- o placă din andezit de 44X35 cm, dedicată eroului MIHAI-NICOARĂ BILȚIU A. DANCUȘ DE IEUD
- o placă din andezit de 34X76,5 cm, dedicată familiei
- portretul eroului MIHAI-NICOARĂ BILȚIU A. DANCUȘ DE IEUD, de 34X43 cm, pictat de Traian Bilțiu
- portretul lui PETRU BILȚIU ALIAS DANCUȘ DE IEUD, de 34X50 cm, pictat de Traian Bilțiu
- o poezie care a fost scrisă în anul 1924

Monumentul este pictat de Traian Bilțiu Dancuș. Pe bolta monumentului sunt pictați doi heruvimi, Maica Domnului, luna și soarele antropomorfizate și stele. Pe peretele monumentului este pictat Isus, biserica și țărani din Ieud. În interiorul monumentului se află poezia „*Ce-i Marmația*”, care a fost scrisă în anul 1904

Inscripția din monument:

Comuna Ieud

(placa nr. 1)

În memoria Eroului:
MIHAI-NICOARĂ BILȚIU A. DANCUȘ DE IEUD
fost subofiter în marina austriacă
Născut 5 Dec. 1893, mort în 10 Dec. 1917
în lupta navală dela Muggia-Trieste.
Dormi în pace Eroule, cui valurile
mării îi servesc drept mormânt!

(placa nr. 2)

Aici odihnesc:
ANA BILȚIU NĂSC. DUNCA
BUNICA
MIHAI BILȚIU A. DANCUȘ
UNCHIUL ȘI
DUILIU-ILARIU BILȚIU A. DANCUȘ
fratele nostru
Odihnească în pace!

(placa nr. 3)

Aici odihnește:
PETRU BILȚIU ALIAS DANCUȘ DE IEUD
fost învățător dirigent la școala gr. cat. din Ieud,
Născut: 16 Iulie 1863, †28 Maiu 1907
Fie-i țerina ușoară și memoria-i binecuvântată!

(inscripție pictură)

RIDICATU-SA acest monument cu ajutorul lui DUMNEZEU, intru pomenirea morților familiei BILȚIU alias DANCUȘ de IOD, îngropați în acest loc și aiurea – în viață fiind precum urmează:

Văd. I. PETRU BILȚIU născ. ROZA REIPRICH †31.XII.1950 Baia Mare

Copii:

ION – Pavel † in Satu Mare 1953
FLORENTIN - Regulos † in Oradea 1964
TRAIAN – Grigore † 1975
TITU – Vespazian † 1981
ELENA – Ana † 1977

Pictor: Traian Bilțiu
X. 1931

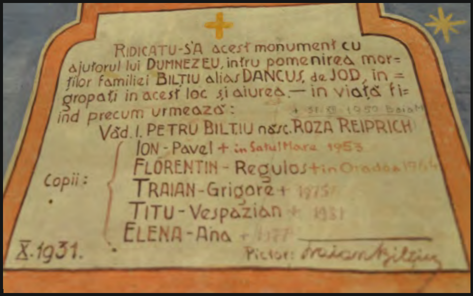

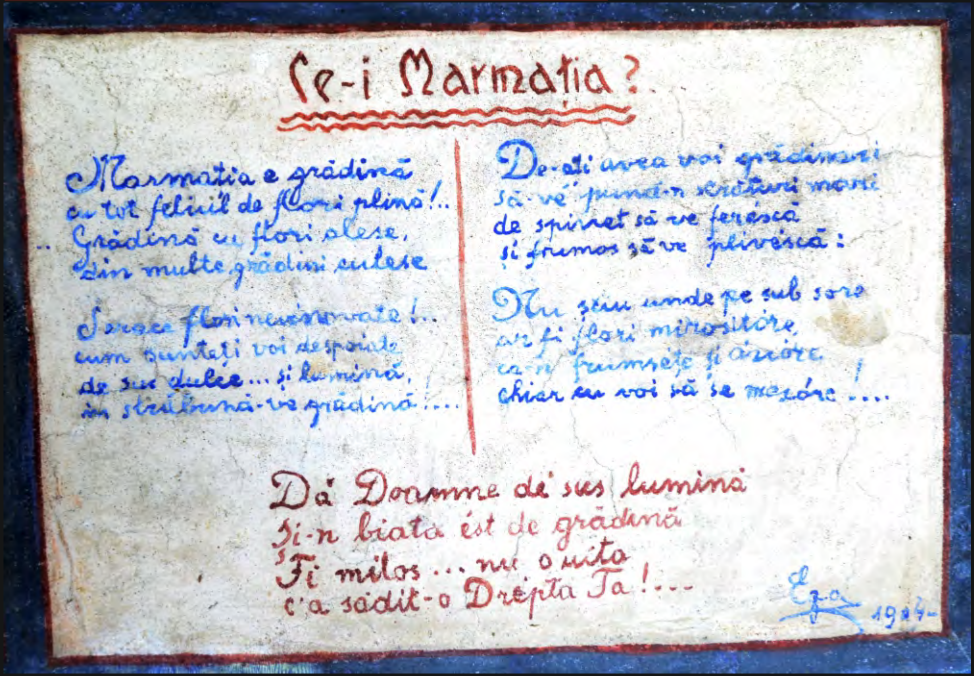

(poezia)

Ce-i Marmația?

Marmația e grădină
cu tot feliul de flori plină!..
Grădină cu flori alese,
din multe grădini culese

Sărace flori nevinovate!..
cum sunteți voi despoiate
de suc dulce … și lumină
în străbună-va grădină !…

De-ați avea voi grădinari
să ve pună-n scraturi mari
de spinet să ve ferască
și frumos să vă plivască:

Nu știu unde pe sub sore
ar fi flori mirositore
ca-n frumsețe și avere
chiar cu voi să se mesore!...

Dă Doamne de sus lumină
Și-n biata est de grădină
Fi milos … nu o uita
c a sădit-o Drepta Ta!...

1904

Monumentul Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Leordina

Datare: 1980
Amplasare: lângă drumul național DN 18, în parcul din centrul localității, lângă primărie.
Coordonate GPS: 47°47'08.7"N; 23°15'08.5"E
Proprietate: Primăria Leordina
Istoric:

Monumentul eroilor a fost ridicat la inițiativa primarului Leordean Ileana, în anul 1980, cu fonduri asigurate de Primăria Leordina.

În anul 2000 monumentul a fost renovat de Biserica Ortodoxă Română, preot Gheorghe Dumitrean și de primărie, primar Dan Ioan Dăniță.

În anul 2005 monumentul a fost renovat de Consiliul local și Primăria Leordina, primar Gavriluți Ștefan. În această perioadă a fost amenajat și parcul unde este monumentul.

Ofițerul Leordean Alexandru în anul 2005, cu ajutorul Consiliului local și a Primăriei, a adus de la Ministerul Apărării, două tunuri antiaeriene de calibru 57mm pe care le-a amplasat lângă monument. Tunurile au fost fabricate în Rusia (URSS) în anul 1949.

Inscripțiile de pe plăci sunt făcute de Ruscovan Ioan din Rona de Sus.

Pe monument sunt inscripționate numele a 36 de eroi din Primul și al Doilea Război Mondial.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 443 cm (postament + monument + cruce) și o lungimea de 394 cm.

Postamentul este din beton placat cu piatră cubică de andezit și este format din 2 trepte de: 394X149/17 cm; 394X110/21 cm.

Monumentul este construit din piatră cubică de andezit, are forma unui zid, care are 394 cm lungime și este format din 4 blocuri de: 67X78 cm, înălțime 275 cm; 145X78 cm, înălțime 204 cm; 113X43 cm, înălțime 179 cm și 68X27 cm, înălțime 145 cm.

Crucea este confecționată din andezit negru și are o înălțime de 130 cm.

Comuna Leordina

Plăcile inscripționate sunt confecționate din andezit și sunt amplasate în 3 nișe.

Plăcile au dimensiunea de: 135x115 cm; 112x76 cm și 84x53 cm.

Monumentul este agrementat de două tunuri antiaeriene de calibru 57mm, fabricate în Rusia (URSS) în anul 1949.

Inscripția de pe monument:

(placa)

EROILOR MARTIRI DIN COMUNA LEORDINA CĂZUȚI PE
CÂMPUL DE LUPTĂ ÎN CELE DOUĂ RĂZBOAIE MONDIALE

COCÂRCA GHE. a CĂPRUȚII +1916
GABOREAN ȘANDOR a ANIȘCA +1918
GABOREAN VASILE a HLEABULUI +1944
GAVRILUȚI DUMITRU a URSULUI +1944
GAVRILUȚI ION a DECIȚII +1944
LEORDEAN ILIE a OLANULUI +1941
LEORDEAN VASILE a lui VASILE +1944
NEMEȘ GHE. a COCOȘULUI +1916
NISTOR ION ai NICĂ +1916
NISTOR ION ai ȘOSE +1918
NISTOR NUȚU ai NICĂ +1916
POP VASILE BÂZAI +1944
POPAN ILIE a POPANULUI +1944
PETROVAI ȘANDOR +1918
ROȘCA ION BUTEA +1944
ROȘCA ȘANDOR a PETRI +1944
ȘOFRONICI ION a VĂTAFULUI +1916
TAUT ION CEACU +1917
TAUT ION a HÂNCEANULUI +1916
TAUT ION a PALERULUI +1944
TAUT GHE. a CĂLINII +1944
TAUT VASILE a MĂLAIERULUI +1916
TIVADAR DUMITRU +1944
ȚIPLEA ION a ȚIPLII +1944
URDA ION BONZARI +1944
URDA ION IEPURAȘU +1944
URDA ION ai IOANE DUNCHII +1916
URDA IONAȘ a lui URDA +1944
URDA SIMION IEPURAȘU +1944
URDA ȘANDOR ai ILENE L. ȘANDOR +1916
URDA VASILE IEPURAȘU +1944
VANCEA V. GHE. a lui MIHAI +1944
VANCEA ILIE a DIACULUI +1916
VANCEA GHE. ION a lui MIHAI +1944
VANCEA VASILE a DIACULUI +1916

GLORIE EROILOR NEAMULUI

(placa)

În memoriam
Biserica Ort. Rom.
Leordina

În anul
mântuirii
2000.

(placa)

„EI AU CĂZUT
CU FAȚA LA DUȘMANI
DAR NU SUNT MORȚI,
CĂCI INIMA LOR BATE
DE DINCOLO DE MOARTE
ȘI DE ANI,
DE-A PURURI PENTRU NOI
ȘI PENTRU LIBERTATE
EI AU CĂZUT LUPTÂND
PENTRU CEI MULȚI
PENTRU CEI GOI
ȘI PENTRU CEI DESCULȚI
ZID AU FĂCUT
DIN TRUPURILE LOR
PENTRU DREPTATEA NOASTRĂ
A TUTUROR"

(placa)

EROU
Subinspector (p.m.)
NISTOR GHEORGHE

Bibliografie:

Alexandru Leordean, *Leordina - un sat în fața lumii*, Editura Echim, Sighetu Marmației, 2006, pag. 64

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr. 4978*

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Cimitirul eroilor germani şi austro-ungari din Primul Război Mondial din Leordina

Datare: 1917
Amplasare: cimitirul eroilor germani şi austro-ungari din Primul Război Mondial se află la marginea cimitirului vechi al localității, numit de localnici „*temeteu*”, pe strada (ulița) Sub Codrișor.
Coordonate GPS: 47°46'58.7"N; 24°15'03.2"E
Proprietate: Biserica Ortodoxă „*Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil*” din Leordina
Istoric:
În cimitirul împrejmuit de un zid de piatră, sunt înhumați 16 ofițeri și soldați germani și austro-ungari din Armata 7, Corpul IV Vânători de Munte Karpathenkorps, care a fost sub comanda generalului locotenent Richard Heinrich Karl von Conta.
Militarii au luptat în Munții Maramureșului și au murit în spitalul militar de campanie „*feldlazaret*” din Leordina.
În anul 2005 Biserica Ortodoxă „*Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil*” din Leordina, pr. Gheorghe Dumitrean, a reparat zidul de piatră al cimitirului.
Descriere monument:
Monumentul are o înălțime de 212 cm (postament + monument).
Postamentul este din piatră (gresie) de 95X41cm și 40 cm înălțime.
Monumentul este din piatră (gresie) de 85X35 cm și 172 cm înălțime.
Pe monument este sculptată o cruce germană și un text în limba germană.
Cimitirul are o suprafață de 137 m^2 și este înconjurat de un zid de piatră de 40 cm lățime și 120 cm înălțime. În cimitir se intră pe o poartă din fier de 200 cm lățime.

Inscripția de pe monument:
Den.
für das hartbedrängte
Vaterland
gestorbenen deutschen
u.österr – ung Kameraden
gewidment

Traducere:
Monument dedicat camarazilor germani şi austro-ungari căzuţi pentru mult încercata patrie
Bibliografie:
Alexandru Leordean, *Leordina – un sat în fața lumii*, editura Echim, Sighetu Marmației, 2006, pag. 26-27

Cimitirul militarilor ruși din Primul Război Mondial din Leordina

Datare: 1915 - 1917
Amplasare: Cimitirul militarilor ruși din Primul Război Mondial se află la marginea cimitirului vechi al localității numit de localnici „*temeteu*”, pe strada (ulița) Sub Codrișor.
Coordonate GPS: GPS 47°46'58.7"N; 24°15'03.2"E
Proprietate: Biserica Ortodoxă „*Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil*” din Leordina
Istoric:
Tradiția orală locală menționează că lângă cimitirul împrejmuit al eroilor germani din Primul Război Mondial, au fost înhumați în gropi comune soldați din Armata Imperială Rusă, Armata 8-a, aflată sub comanda mareșalului Alexei Alexeevici Brusilov.

Monumentul Eroilor Moiseieni din Primul și al Doilea Război Mondial

Datare: 2002
Amplasare: monumentul este amplasat în centrul localității, în parcul din fața blocului, lângă drumul național DN 18.
Coordonate GPS: 47°39'17.4"N; 24°32'32.2"E
Proprietate: Primăria Moisei
Istoric:
Monumentul a fost ridicat la inițiativa prof. Coman Gheorghe, care a fost sprijinit de primarul Horj Alexa.
Monumentul a fost finanțat de Consiliul local, Primăria Moisei, Biserica Ortodoxă, Ocolul Silvic Vișeu, familiile Horj Dumitru Lupu, Hojda Traian Zmărăndău, Fluțar Ștefan Durlișcău, Popescu Daniel, Horj Pavel Păvăluc, Tomoiagă Vasile Răzuș, Coman Toader Boieru, Horj Emil și Pop Toader.
Crucea de pe monument a fost finanțată de preoții: Timiș Dumitru, Horea Ioan, Sandu Matei și Tomoiagă Vasile.
În anul 2017 monumentul a fost restaurat de Consiliul local și Primăria Moisei.
Pe plăci sunt inscripționate numele a 35 de eroi din Primul Război Mondial.
Autor: sculptor Ioan Marchiș
Descriere monument:
Monumentul are o înălțime de 743 cm (postament + soclu + monument + cruce).
Postamentul este din beton placat cu plăci de marmură și bucăți de andezit, și este format din 3 trepte de: 605X620/8 cm, 520X525/19 cm și 435X435/21 cm.
Soclul este din beton placat cu plăci de andezit de 2 cm grosime și are la bază 152X150 cm, sus 108X108 cm și 155 cm înălțime.
Monumentul este din beton placat cu plăci de andezit de 2 cm grosime, are 93X92 cm și 400 cm înălțime.
Pe monument este o cruce din andezit de 140 cm.
Lângă monument se află o placă de marmură de 56X100/3 cm.
Inscripția de pe monumentul din 2017:

Monumentul în amul 2021

Comuna Moisei

(pe plăcile din andezit de pe monument)

(în față)

GLORIE ETERNĂ MOISEIENILOR
CĂZUȚI PENTRU ELIBERAREA
PATRIEI ÎN CELE DOUĂ RĂZBOAIE
MONDIALE

placă, dreapta)

Bozga Niculae
Bozga Toader
Coman Ion
Coman Vasile a Luchii
Fluțar Vasile
Tomoiagă Grigore Puței
Tomoiagă Ion Căldau
Tomoiagă Ioan Răzuș
Tomoiagă Ioan Ștepuțan
Tomoiagă Ștefan Țâțână
Tomoiagă Ștefan Vasoc

**

Ciuban Grigore Simion
Coman Lupu Șușca
Coman Nistor a lui Ilie
Covaci Ștefan Gînju
Grad Vasile
Hojda Gheorghe Șofronău

(placă, stânga)

Hojda Ion Hrișcău
Hojda Vasile Nepoticu
Horj Gheorghe
Horj Ioan
Horj Ștefan
Ivașcu Gheorghe
Ivașcu Ion Topor
Ivașcu Ioan
Mâț Ioan
Mihali Ștefan
Roșca Alexa Tiboacă
Ștețcu Ioan Hăisan
Timiș Nicoară
Tomoiagă Grigore Ciotu
Tomoiagă Ion Huci
Tomoiagă Ion Steputanu
Tomoiagă Maftei Vivat
Tomoiagă Toader Steputanu

(pe placa de marmură din anul 2002 de lângă monument)

”GLORIE ETERNĂ
MOISEIENILOR
CĂZUȚI PENTRU
ELIBERAREA
PATRIEI ÎN CELE
DOUĂ RĂZBOAIE
MONDIALE,,

(placa din spate)

Restaurată cu contribuția Consiliului Local și a Primăriei comunei Moisei în anul 2017.

Bibliografie:

Gheorghe Coman, *Moisei - străveche vatră românească*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2004, pag. 120-121

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul și placa din perioada 2002- 2017

Inscripția de pe monumentul din 2002-2017: pe monument erau patru plăci din marmură albă: două cu numele eroilor, o placă cu ctitorii monumentului și o placă care este pusă lângă monument restaurat anul 2017.

Troița Martirilor și a Eroilor Moiseieni de la Izvorul lui Dragoș, căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial

Datare: 2012

Amplasare: Troița monument este amplasată în fața Bisericii Ortodoxe Române *„Înălțarea Domnului”* din Moisei, Izvorul lui Dragoș

Coordonate GPS: 47°39'19.8"N; 23°35'13.5"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română *„Înălțarea Domnului”* din Moisei, Izvorul lui Dragoș

Istoric:

Troița monument a fost amplasată în anul 2012, la inițiativa preotului paroh Matei Șandor.

Descriere monument:

Troița monument are o înălțime de 344 cm (postament + troiță).

Soclul este din beton placat cu plăci de andezit de 2 cm grosime și are forma trapezoidală de: 125X124 cm la bază, 61X61 cm, sus și 106 cm înălțime.

Troița este confecționată din andezit, are 20,5X15,5 cm și 238 cm înălțime.

Pe troiță este reprezentată scena „Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos”.

Inscripția de pe troița monument:

GLORIE ETERNA
MARTIRILOR ȘI EROILOR
MOISEIENI
DE LA
IZVORUL DRAGOȘ
CAZUȚI ÎN PRIMUL ȘI AL DOILEA RAZBOI
MONDIAL

CRUCII TALE NE ÎNCHINĂM
HRISTOASE SI SFINTA
ÎNVIERE TA O LĂUDĂM
SI O MĂRIM

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Pictura cu Monumentul Martirilor Români de la Moisei din Biserica Ortodoxă „Înălțarea Domnului” de la Izvorul lui Dragoș, Moisei

Datare: 1990 - 1991
Amplasare: pictura se află la intrare, pe partea dreaptă, în Biserica Ortodoxă Română „*Înălțarea Domnului*”, de la Izvorul lui Dragoș din localitatea Moisei.
Coordonate GPS: 47°39'20.2"N; 24°35'13.4"E
Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „*Înălțarea Domnului*”, de la Izvorul lui Dragoș din Moisei

Istoric:
În perioada 1990 – 1991, la inițiativa preotului Ioan Paul Tomoiagă a fost realizată pictura care reprezintă Monumentul Martirilor Români de la Moisei.
Autori: pictorii de biserici Teodor Ștefan din Șomcuta Mare, Victor Tistu din Buhuși și Cristian Dosa din Dej.
Descriere pictură:
Pictură cu Monumentul Martirilor Români de la Moisei și registrul cu numele martirilor, este pictată pe peretele bisericii. Pictura are dimensiunea de 164/210 cm și registrul cu numele martirilor are 70/142 cm.
Inscripția de pe perete:

ÎN MEMORIA MARTIRILOR UCIȘI
LA MOISEI – 14 OCT. 1944

ION ANDREICA	VIȘEU DE MIJLOC	MARAMUREȘ
PETRU BEJAN	FĂRĂGĂU	MUREȘ
TOADER BLAGA	FĂRĂGĂU	MUREȘ
MIHAI BOIERU	VOIVODENI	MUREȘ
LAZĂR BUIA	SÎNGIORGIU DE MUREȘ	
VASILE CURTICĂPEAN	FĂRĂGĂU	MUREȘ
VASILE CURTICĂPEAN	FĂRĂGĂU	MUREȘ
AUGUSTINI CHIBUȚIU	VOINICENI	MUREȘ
SIMION COREA	MILĂȘEL	MUREȘ
GHEORGHE GRAD	SĂCEL	MARAMUREȘ
VASILE HOSU	BĂRDEȘTI	MUREȘ
VASILE JUDECAN	NIMA	CLUJ
VASILE OLTEAN	BERGHIA	MUREȘ
ION OȘORHEAN	FIZEȘUL GHERLEI	CLUJ
IACOB PELEA	BĂRDEȘTI	MUREȘ
OLTEAN PELEA	BĂRDEȘTI	MUREȘ
IOAN POP	VOIVODENI	MUREȘ
SIMION POP	FĂRĂGĂU	MUREȘ
VASILE PUNI	SÎNTANA	MUREȘ
MIHAI M. RADU	VOIVODENI	MUREȘ
MIHAI R. RADU	VOIVODENI	MUREȘ
ALEXANDRU RAICA	HARTĂU	MUREȘ
IOAN SABĂU	FĂRĂGĂU	MUREȘ
SIMION SABĂU	FĂRĂGĂU	MUREȘ
VASILE T. SAVINA	VOIVODENI	MUREȘ
NICOLAIE SECUI	FIZEȘU GHERLEI	CLUJ
ION STRETE	SÎNMARTINU DE CÎMPIE	
GHEORGHE ȘTEFAN	ȘINCAI	MUREȘ
ȘTEFAN TOMOIAGĂ	MOISEI	MARAMUREȘ

VEȘNICĂ POMENIRE !

Casa Memorială a Martirilor de la Moisei

Monument istoric: cod LMI (lista monumentelor istorice) MM-IV-m-B-04836
Datare:
Casa a fost construită în anul 1890.
Muzeul a fost înființat în anul 1981.
Amplasare: Muzeul Casa Memorială a Martirilor de la Moisei este amplasat pe strada Eroilor, la ieșirea din Moisei spre Borșa, lângă drumul național DN 18.
Coordonate GPS: 47°39'13.2"N; 24°35'59.5"E
Proprietate: Primăria Moisei
Istoric:
În data de 14 octombrie 1944, în două case din Moisei, au fost împușcați 29 de țărani români din județul Mureș, Cluj și Maramureș, de către trupele horthyste, aflate în retragere.
Victimele au făcut parte din detașamentul de muncă forțată care lucrau la amenajarea Liniei Árpád, precum și țărani care au fost împușcați pe motivul că ar fi fost partizani și ar fi obstrucționat retragerea trupelor maghiare.
Muzeul Casa Memorială a Martirilor de la Moisei, este amenajat în casa unde au fost uciși în data de 14 octombrie 1944, de către horthyști, 15 țărani români din cei 29.
Descriere monument:

Casa este construită din lemn de molid, în anul 1890, este acoperită cu șindrilă și are două lucarne în acoperiș.

Casa are o cameră, tindă și pridvor (șatră) în față.

În cameră se află un cuptor tradițional și o expoziție dedicată celor 29 de martiri, care conține fotografii, obiecte, documente și acte ce au aparținut victimelor.

În tindă se află o masă, o icoană pe sticlă, două fotografii și o hartă cu România din anul 1940.

Troița Martirilor de la Moisei

Datare: 1998
Amplasare: Troița Martirilor de la Moisei este amplasată în curtea Muzeului Casa Memorială a Martirilor de la Moisei, de pe strada Eroilor, la ieșirea din Moisei spre Borșa, lângă DN 18.
Coordonate GPS: 47°39'13.2"N; 24°35'59.5"E
Proprietate: Primăria Moisei
Istoric:
Troița a fost amplasată de Vatra Românească, filiala Reghin, în memoria celor 29 de martiri uciși la Moisei de trupele horthyste în al Doilea Război Mondial, aflate în retragere.
Descrierea troiței monument:
Troița monument are o înălțime de 315 cm (postament + troiță).
Postamentul este format din beton și are 97X60 cm și 60 cm înălțime.
Troița este confecționată din lemn de stejar de 28,5X8,5 cm, 255 cm înălțime și este acoperită cu tablă.
Pe troiță se află inscripția și scena „*Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos*”.
Inscripția de pe troița monument:

IN MEMORIA CELOR
29 MARTIRI, OMORÎȚI
MIȘELEȘTE DE
HORTIȘTII MAGHIARI
ÎN OCTOMBRIE 1944

RIDICAT DE
VATRA ROMÂNEASCĂ
MUN. REGHIN

Monumentul Martirilor de la Moisei

Datare: 1958
Amplasare: Monumentul Martirilor de la Moisei este amplasat pe strada Eroilor, la ieșirea din Moisei spre Borșa, lângă DN 18.
Coordonate GPS: 47°39'12.8"N; 24°36'01.9"E
Proprietate: Primăria Moisei
Istoric:
În anul 1944, la două săptămâni după împușcarea cei 29 de martiri, au fost înhumați într-o groapă comună de localnici, care au amplasat și o troiță din lemn.
În anul 1958 pe locul unde au fost înmormântați cei 29 de țărani uciși de trupele horthyste s-a construit acest monument.
Monumentul a fost restaurat în anul 1998 și în anul 2019.
Descriere monument:
Monumentul are o înălțime de 450 cm (postament + soclu + monument + cruce).
Monumentul are fundația din beton de 640X600 cm.
Postamentul este din beton și este format din trei trepte: 495X495/15 cm, 440X445/15 cm, 385X386/15 cm.
Soclul este din beton și are 141X141/71 cm.
Monumentul este sub forma unui obelisc, fiind format din trei părți: 91,8X91,8 cm, înălțime de 239; înălțime 36 cm și 10 cm, pe care se află o cruce din andezit de circa 40 cm.
Pe monument sunt amplasate placi de andezit inscripționate.
Monumentul este placat cu plăci de andezit și marmură albă.

Comuna Moisei

Inscripția de pe monument: 2021
(placa din față)

„In memoria martirilor romani asasinati de armata horthysta la 14 octombrie 1944”

„In memoria celor 29 martiri romani omorati miseleste de horthysti in octombrie 1944”

„A la memoire de 29 martyres rumains tues lachement par le horthysts en octobre 1944”

„In the memory of the 29 martyrs cowardly killed by the horthysts in october 1944„

(placa, lateral)

Blaga Toader
Bejan Petru
Curticăpean T. Vasile
Curticăpean V. Vasile
Pop Simion
Sabău Ioan
Sabău Simion
comuna Făgăraș
Boieru Mihai
Pop Ioan
Radu M. Mihai
Radu R. Mihai
Savina T. Vasile
comuna Voivodeni
Hosu Vasile
Pelea Iacob
Pelea Ștefan
Puni Vasile
comuna Sântana
județul Mureș

(placa, lateral)

Buja Lazăr
com. Sângiorgiu de Mureș
Gheorghe Ștefan
com. Șincai
Ghibuțiu Augustin
comuna Voiniceni
Gorea Simion
comuna Crăiești
Judecan Vasile
comuna Riciu
Strete Ioan
com. Sînmarcinul de Cîmpie
Oltean Vasile
Raica Alexandru
comuna Pănet
județul Mureș
Oșorhean Ioan
Săcui Nicolae
com. Fizeșul Gherlei
județul Cluj
Andreica Ioan Vivat
orașul Vișeu de sus
Grad Gheorghe
a Balioaiei
comuna Săcel
Tomoiagă Ștefan
Șlica
comuna Moisei jud. Maramureș

Comuna Moisei

Inscripția de pe monument: în perioada 1958 - 1998.

Aici au fost împușcați 29 de maramureșeni care au luptat împotriva fascismului

Inscripția de pe monument: în perioada 1998 - 2019.
(plăcile din față)

„MARTIRII ROMÂNI
ASASINAȚI DE ARMA-
TA HORTYSTĂ LA 14
OCTOMBRIE 1944”

În memoria celor 29
martiri Români omorați
mișelește de horthiștii
maghiari în octombrie
1944

A la memoire de 29
martyres Roumains
tues lachement par le
horthists hongrois en
Octobre 1944

In the memory of the 29
martyrs cowardly
killed by the Hungarian
horthists in October 1944

DE VATRA ROMÂNEASCĂ
REGHIN 1998

Plăcile cu numele martirilor sunt identice cu cele descrise în anul 2021

Bibliografie:

Gheorghe Coman, *Moisei străveche vatră Românească*, editura Lines, Cluj-Napoca, 2014, pag. 112-120

(plăcile din spate)

PRIN PREOCUPAREA PROF.
COMAN GHEORGHE ȘI CU CHE-
LTUIALA D-LOR ING. HORJ
PAVEL, HORJ PAVEL (PAVĂ-
LUC) TOMOIAGĂ ȘTEFAN ȘLI-
CĂ, TOMOIAGĂ TOADER A
BORȘENCI S-AU FĂCUT PLĂ-
CILE DIN MARMURĂ ȘI SCRIE-
REA NUMELOR MARTIRILOR
DE LA MOISEI

AU RENOVAT
MONUMENTUL
PRIMĂRIA MOISEI
SC HORA REGHIN
VATRA ROMÂNEASCĂ
REGHIN
SC MARCAREX
VIȘEU DE SUS
SC. VIȘEU FOREST
VIȘEU DE SUS

Monumentul și plăcile din spate în perioada 1998-2019

Monumentul Martirilor Români de la Moisei

Monument istoric:
cod LMI (lista monumentelor istorice) MM-IV-m-A-04828
Datare:
1966 – 1972 monumentul din lemn.
1972 monumentul din piatră (travertin).
Amplasare:
Monumentul Martirilor Români de la Moisei este amplasat pe strada Eroilor, la ieșirea din Moisei, spre Borșa, lângă DN 18.
Coordonate GPS:
47°39'09.3"N; 24°35'54.3"E
Proprietate: Primăria Moisei
Istoric:
În anul 1966 sculptorul Vida Gheza, sculptează în lemn, în memoria celor 29 de țărani uciși de trupele horthyste „*Monumentul Țăranilor martiri de la Moisei*". Monumentul era format din 12 statui din lemn, din care 10 reprezentau măști tradiționale maramureșene iar 2 reprezentau chipuri umane.
Sculptorul Vida Gheza spunea despre monument „*în determinarea complexului monumental în formă de cerc am plecat de la cultul soarelui. Forma de cerc, cu cele 12 raze, în care sunt așezate statuile, simbolizează, în concepția mea, cele 12 luni ale anului; și le-am gândit așa pentru că maramureșenii sau cei care trec pe aici, pe la noi, să-și amintească în fiecare lună din an și în fiecare zi din lună de cele petrecute la Moisei*„.

„Modelele sunt măștile. Măștile vechi maramureșene. Expresive. Care redau expresia esențială.” „ Am ajuns la concluzia, spune sculptorul, că acele coloane să simbolizeze personaje din basmele maramureșene, care i-au sprijinit pe patrioți. Astfel, pe un stâlp apare Omul pădurii – care le-a dat ascunziș în codru; Omul nopții – care le-a adus știre; Omul apelor – care le-a dat apă de izvor; Foca – care i-a aprovizionat cu arme. Am mai introdus în aceste coloane (...) Omul care horește ...”.

Din cauza climei umede din zonă, coloanele din lemn s-au deteriorat, iar artistul, în perioada 1971-1972 a sculptat și refăcut monumentul din piatră (travertin).

În anul 1973, monumentul a fost inaugurat.

Monumentul este amplasat pe o colină, și pentru vizitare trebuie să urci 44 de trepte din andezit, care simbolizează anul în care a avut locul masacrul.

Până în anul 1990 monumentul era numit „*Monumentul Țăranilor Martiri de la Moisei*”.

Din anul 1990 monumentul este numit „*Monumentul Martirilor Români de la Moisei*”.

În anul 2013 monumentul este restaurat cu sprijinul financiar al Primăriei Moisei și a Instituției Prefectului Județului Maramureș.

Autor: sculptor Vida Gheza

Descriere monument:

Monumentul este reprezentat de 12 coloane de travertin, din care 10 reprezintă măști tradiționale maramureșene și 2 reprezintă chipuri umane. Coloanele au dimensiunea de 65X65 cm și 450 cm înălțime.

O piatră din travertin de 60X108 cm și 34 cm înălțime, pe care este sculptat simbolul solar.

O piatră din travertin de 60X108 cm și 28 cm înălțime, pe care este sculptat simbolul apei.

Două pietre de travertin de 61X135 cm și 28 cm înălțime.

O piatra din travertin, în centrul monumentului de 150X230 cm și 45 cm înălțime pe care se află un căuș, care s-a distrus și refăcut în anul 2013.

La baza colinei pe o piatră din travertin de 255X110 cm, 42 cm înălțime se află o placă de 101X64 cm și 3 cm grosime pe care se află inscripția.

În anul 2013 a fost amplasată o placă de 60X40 cm și 2 cm grosime pe care se află inscripția cu anul restaurării și instituțiile finanțatoare.

Inscripția de pe monument:

(la baza unei coloane)

VIDA GHEZA
1971

Comuna Moisei

(placa)

S-A RIDICAT ACEST MONUMENT
IN MEMORIA
CELOR 29 DE PATRIOȚI ROMÂNI
UCIȘI MIȘELEȘTE DE HORTYȘTI
LA 14 OCTOMBRIE 1944.
GLORIE ȘI VEȘNICĂ RECUNOȘTINȚĂ
PATRIOȚILOR CARE S-AU JERTFIT
PENTRU LIBERTATEA ROMÂNIEI.

(placa)

MONUMENTUL MARTIRILOR
ROMÂNI
MOISEI

Lucrările de restaurare a
MONUMENTULUI
au fost terminate la data de 21.10.2013,
cu sprijinul Primăriei MOISEI și a Instituției
Prefectului Județului Maramureș

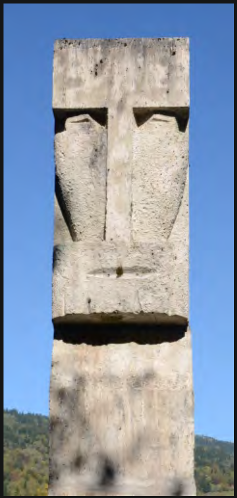

Comuna Moisei

căuș
2013

Vida Gheza și soția
căuș, 1972-2013

Foto: arhiva Muzeului Maramureșan
Sighetu Marmației, nr. inv. 2151; 2152

Foto: Béres Iosif
arhiva Muzeului Maramureșan
Sighetu Marmației, nr. inv. 901 DN

Bibliografie:
Vida Gheza, centenar 1913-2013, editor Marius Porumb, editura Academiei Române, București, editura Mega, Cluj-Napoca, 2013, pag. 37-42

Monumentul Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Ocna Șugatag

Datare: 2001
Amplasare: Monumentul este amplasat în centrul localității, în Piața 1 Decembrie 1918, vizavi de biserica Romano-Catolică.
Coordonate GPS: 47°46'51.3"N; 23°56'12.8"E
Proprietate: Primăria Ocna Șugatag
Asociația Clubul Prieteniei din Ocna Șugatag

Istoric:
Monumentul a fost ridicat de Asociația Clubul Prieteniei din Ocna Șugatag, la inițiativa președintelui Ekkert Mihai. Consiliul local și Primăria Ocna Șugatag a aprobat proiectul și amplasamentul, primar Ivaszuk Mihai.
Pe placa din marmură sunt inscripționate numele a 20 de eroi români și maghiari din Primul și al Doilea Război Mondial.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 321 cm (postament + soclu + monument).

Postamentul este din beton, placat cu gresie și este format din trei trepte de: 227X260/15 cm, 227X229/14 cm și 227X198/14 cm. Pe postament sunt patru jardiniere pentru flori.

Soclul este din beton placat cu marmură și are 95X64/52 cm.

Monumentul este un trunchi de piramidă de 225 cm, pe care se află o cruce din oțel, o placă de marmură albă și una de andezit.

Placa de marmură albă este dreptunghiulară și are100X60 cm. Pe placă sunt inscripționate numele eroilor din cele două războaie mondiale și două cununi de lauri.

Placa de andezit este dreptunghiulară și are 20X60 cm.

Comuna Ocna Şugatag

Inscripţia de pe monument:
(placa de andezit)

ÎN MEMORIA CELOR CARE S-AU JERTFIT
ÎN PRIMUL ŞI AL DOILEA RĂZBOI
MONDIAL
Odihnească-se în pace

(placa de marmură)

AZ ELSÖ ES MASODIK
VILAGHABORU ALDOZATAINAK
EMLEKERC
ANNO DOMINI

ARDELAN ISTVAN
GALLOV LAJOS
HEISZLER ISTVAN
HORVAT ZOLTAN
KEISZ ISTVAN
KIRCHMAJER ISTVAN
KIRCHMAJER LAJOS
KOLOZSVARI GYULA
KOLOZSVARI PUJA
LIMBERGER PETER
MELEGA ISTVAN
MELEGA KAROLY
MULLER GYORGY
MOLNAR SANDOR
PATAKI MIHALY
POHL EMIL
TAMAS SANDOR
ZAHARANSZKI FERENCZ
ZAHARANSZKI GEZA
VIZAUER KAROLY

NYUGODJANAK BEKEBEN
EMELTETTE AZ AKNASUGATAGI
BARATSAG IDOSEK KLUBJA

Traducere:
În memoria celor jertfiţi în primul şi cel de-al doilea război mondial, ANNO DOMINI (anul Domnului).

Să se odihnească în pace.
Ridicat de Clubul Vârstnicilor „Barátság” din Ocna Şugătag.

Bibliografie:
MONUMENTE DIN JUDEŢUL MARAMUREŞ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Troița Eroilor căzuți în al Doilea Război Mondial din Ocna Șugatag

Datare:
Troița veche 1945
Troița nouă 1986
Amplasare: Troița se află în fața Bisericii Ortodoxe Române „*Duminica Tuturor Sfinților*".
Coordonate GPS: 47°47'12.2"N; 23°56'19.6"E
Proprietate: Biserica Ortodoxă Română ”*Duminica Tuturor Sfinților*”.
Istoric:
Prima troiță a Eroilor Căzuți în al Doilea Război Mondial din localitatea Ocna Șugatag a fost ridicată și sfințită în data de 20 septembrie 1945. Placa veche din inox inscripționată cu numele eroilor de pe troiță a fost recuperată și pusă pe actuala troiță.
Troița actuală a fost amplasată în anul 1986 la inițiativa preotului paroh Chirilă Ioan.
Troița a fost executată și donată de preotul Argatu Alexandru din localitatea Boroaia, județul Suceava.
Pe placă sunt inscripționate numele a 30 de eroi din al Doilea Război Mondial.
Autor: preotul Argatu Alexandru
Descriere monument:
Troița monument are o înălțime de 357 cm (postament + soclu + placă + troiță).
Postamentul este format dintr-o treaptă de 180X184/26 cm, care este amplasat pe o fundație din beton de 215X220. Postamentul este din beton și placat cu piatră de râu.
Soclul troiței este din beton placat cu piatră în față, are 82X55 cm și 87 cm înălțime.
Pe soclu se află trei bucăți de andezit care formează o placă de 82X61 cm și 14 cm grosime.
Troița este confecționată din lemn de stejar, are 40X11 cm și 230 cm înălțime.
Lateral de troiță sunt două jardiniere pentru flori de 18X17/28 cm din marmură albă.
Pe troiță în față se află o placă din inox de 24X36,5 cm, inscripționată cu numele eroilor.
Pe spatele troiței se află o placă din inox de 24X37 cm, inscripționată.
Inscripția de pe monument:

Comuna Ocna Şugatag

(placa de inox din faţă)

IN AMINTIREA EROILOR
DIVIZIONULUI 4 TUNURI MUNTE
CAZUTI IN RAZBOIUL DIN ANII
1944 – 1945

URSU FLOREA	CPT	VELOVAN GRIGORE	SOLD
DASCALU CONSTANTIN	SLT	RADULEA DUMITRU	SOLD
PREDESCU IOAN	SLT	CAMPEANU STEFAN	SOLD
GALIN DUMITRU	SLT	POGAN IOAN	SOLD
BABUT ALEXANDRU	PLOT	TATARU VASILE	SOLD
SCARLAT DRAGAN	SRG MAJ	POP IOAN	SOLD
LUCAN IOAN	SRG MAJ	PARASCHIV NICOLAIE	SOLD
MURESAN GHEORGHE	SRG	CAMPEANU GHEORGHE	SOLD
CHINDEANU TRAIAN	SRG	MEDREA ADAM	SOLD
FLOREA ROMAN	CAP	TOADER PETRU	SOLD
BORA TEODOR	CAP	RAIN ARGHIR	SOLD
CROITORUL GHEORGHE	FRT	NICOLAIE TOMA	SOLD
SCHLEIGER WILHELM	FRT	PATRICHI VASILE	SOLD
PANDALAU IOAN	FRT	TAMAS PETRU	SOLD
HORNICU NICOLAIE	SOLD	CIUPEA GRIGORE	SOLD

RIDICATA LA 20 SEPTEMBRIE 1945
OCNA – ŞUGATAG

(placa de inox din spate)

SLAVĂ EROILOR
NECUNOSCUŢI!
POMENEŞTE DOAMNE PE
OSTAŞII ROMANI CĂZUŢI
PE TOATE CIMPURILE DE
LUPTĂ PENTRU APĂRAREA
PATRIEI ŞI INTREGIREA
NEAMULUI
AMIN
OCNA ŞUGATAG

(pe troiţă)
SLAVĂ
EROILOR NOŞTRI
EXECUTATĂ ŞI DONATĂ DE
PREOT ARGATU ALEXANDRU DIN
BOROAIA – SUCEAVA
1986

CRUCII
TALE NE ÎNCHINĂM
HRISTOASE DUMNEZEULE ŞI SFÎNTA ÎNVIEREA
TA
O
LĂUDĂM ŞI O MĂRIM

Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Hoteni

Datare: 1937 - 1939

Amplasare: placa este amplasată pe peretele sudic al bisericii de lemn *„Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil*”.

Biserica este monument istoric, a fost construită în anul 1790 în localitatea Slatina (Ucraina) și mutată în localitatea Hoteni în anul 1898.

Coordonate GPS: 47°46'11.5"N; 23°54'03.2"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română *„Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil*” din Hoteni

Istoric:

Placa a fost amplasată de Asociația „ASTRA*”* (*Asociațiunea pentru Cultura Poporului Român din Maramureș)* și curatorul greco-catolic Tepei Vasile din Hoteni, nr. 88.

Pe placă sunt inscripționate numele a 31 de eroi din Primul Război Mondial.

Descriere placă:

Placa este confecționată din granit și are forma dreptunghiulară de 100X51 cm și 2,3 cm grosime.

Pe placă sunt gravate: o cruce, un soldat mort și un tun.

Inscripția de pe placă:

IN AMINTIREA EROILOR NOȘTRII CĂZUȚI IN RĂZBOIUL MONDIAL
1914-19

BORODI V.
HOTEA V. L. S.
” MIHAI L. P.
” VASILE L. J.
” MIHAI L. T.
” TEODOR L. G.
” JON L. C.
” VASILE L. J.
” GEORGE L. V.
” PINTEA L. J.
” GEORGE L. T.
” STEFAN L. V.
” GEORGE L. M.
” VASILE L. S.

TEPEI G.
TIRAN J.
ȚÂNȚAȘ G.

HOTEA JON L. A.
” AVRINTE L. P.
” VASILE L. M.
” MIHAI L. A.
” GEORGE L. M.
” GEORGE L. J.
” VASILE L. T.
” GEORGE L. G.
” JON L. P.
” MIHAI L. P.
” PETRU L. J.
” VASILE L. J.
” MORAR G.
” SACALÂȘ G

Fie-le țărâna ușoară și memoria bine cuvântată!
„ASTRA”

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr. 693, 1977*

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Sat Şugatag

Datare: 1933-1937
Amplasare: placa este amplasată lângă uşa de la intrare, pe peretele bisericii de lemn „*Cuvioasa Paraschiva*".
Biserica este monument istoric şi a fost construită în anul 1699.
Coordonate GPS: 47°47'59.5"N; 23°54'15.5"E
Proprietate: Biserica Greco-Catolică „*Cuvioasa Paraschiva*" din Sat Şugatag.
Istoric:
Placa a fost amplasată de Asociația „ASTRA" (*Asociațiunea pentru Cultura Poporului Român din Maramureș).*
Descriere placă:
Placa este din marmură albă şi are o formă dreptunghiulară de 69,5X91,5/2,3 cm.
Pe placă sunt inscripționate numele a 42 de eroi din Primul Război Mondial.

Inscripția de pe placă:

CINSTIȚI AMINTIREA CELOR MORȚI ÎN
MARELE RĂZBOI:

Bledea Petru, Bledea Nicoară, Bledea Vasile,
Bledea Petru, Bledea Gavrila, Bledea Ştefan,
Bledea Ştefan, Bledea Vasile, Bohotici Petru,
Țânțaș Dumitru, Țânțaș Ștefan, Țânțaș Vasile,
Doroș Nicorel ofițer, Hotea Iuon, Ioaneș Nicoară,
Ioaneș Petru, Ioaneș Vasile, Ioaneș Vasile,
Ioaneș Gheorghe, Bledea Gheorghe, Pop Vasile,
Cărăian Gheorghe, Mandra Gheorghe, Pop Petru,
Mesaroș Petru, Mesaroș Teodor, Puț Gheorghe,
Mesaroș Gheorghe, Mănăilă Gheorghe, Puț Iuon,
Tincu Petru, Tincu Iuon, Tincu Iuon,
Trufan Petru, Velea Vasile, Velea Vasile,
Velea Gheorghe, Vraja Ștefan, Vraja Mihai,
Vraja Petru, Vișovan Petru, Velea Vasile.

ASTRA

Bibliografie:
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Oncești

Datare: 1996
Amplasare: monumentul este amplasat în curtea bisericii, la intrare, în partea dreaptă a Bisericii Ortodoxe Române „*Bunavestire*” din Oncești.
Coordonate GPS: 47°50'59.1"N; 23°58'38.9"E
Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „*Bunavestire*” din Oncești.
Istoric:
Monumentul a fost ridicat prin contribuția financiară a sergentului major Negrea Ioan, din Regimentul 6 Mihai Viteazul, București.
Pe placă sunt inscripționate numele a 18 eroi din Primul Război Mondial și 18 eroi din al Doilea Război Mondial.
Autor: Negrea Ioan
Descriere monument:
Monumentul are o înălțime de 344 cm (postament + soclu + monument + cruce).
Postamentul este din beton și este format dintr-o treaptă de 147X126/30 cm.
Soclul este din beton și este format din 2 bucăți de 125X115/22 cm, 84X73/17 cm.
Monumentul are baza dreptunghiulară de 78X67 cm și înălțimea de 64 cm pe care se află un trunchi de piramidă în retragere, jos 78X67 cm, sus 27X20 cm și înălțimea de 166 cm. Monumentul este construit din beton și pe el se află 3 cruci de 38/25 cm din marmură albă.
Crucea de pe monument este din marmură albă și are 45 cm.
Pe monument sunt amplasate 4 plăci din marmură albă: 2 plăci de 53X20 cm, o placă de 58X14 cm și o placă de 63X51 cm.
Inscripția de pe monument:

Comuna Oncești

(placa)

ACEST MONUMENT A FOST
RIDICAT ÎN ANUL 1966 DE CATRE
VETERANUL DE RAZBOI, SERGENTUL
MAJOR NEGREA IOAN DIN REGIMENTUL
6 MIHAI VITEAZUL BUCURESTI

(placa)

MORMÎNTUL EROILOR
CAZUȚI ÎN RAZBOIUL
DIN 1941 – 1945

(placa)

MORMINTUL EROILOR
CAZUTI ÎN RAZBOIUL
DIN 1914 – 1918

(placa)

EROII CAZUTI ÎN 1914 – 18	EROII CAZUTI ÎN 1941 – 45
DRAGUS VASILE PENES	NEGREA MIHAI FR. VET.
GRIGOR ILIE IEPAN	MIHNEA PETRU SUB. LOC.
GRIGOR MIHAI IEPAN	GODJA PETRU A DOCHIȚI
GODJA VASILE LUPU IOANE	GRIGOR PETRU IEPAN
DRAGUS NUTU PETRISOR	GODJA P. GHEORGHE
DRAGUS VASILE PETRISOR	GRIGOR PETRU A DIACULUI
PASCU MIHAI ANDRAS	GODJA IOAN A LUI GODJA
NEGREA M. NUTU	GODJA IOAN PATRU BIRAITI
GODJA VASILE	VASALIA MOSULUI GRUI
RUS MIHAI	SAS VASILE GLODEANULUI
RUS GHEORGHE	GRIGOR VASILE CIOROIANU
POP IOAN A FLORI	GRIGOR GHEORGHRE CIOROIANU
POP VASILE A FLORI	GODJA PETRU PETREANU
NEGREA GAVRILA ANDRAS	GRIGOR PETRU CIOROIANU
GODJA IOAN GHE NASTAFI	POP VASILE RÎSCO
GRIGOR IOAN PELE	GODJA VASILE LUI TOADER
GRIGOR VASILE PELE	MURESAN VASILE NICOARA
NEGREA PETRU HUHURET	GODJA ANDRAS

GLORIE EROILOR ARMATEI ROMÂNE

Monumentul în perioada 1996- 2015

Bibliografie:

Chiș V. T., – *Oncești,* Sighetu Marmației, 2012, ISBN 978-973-0-13887-0

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Troița Monument a Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Oncești

Datare: 2019
Amplasare: Troița monument este amplasată la intrarea în localitatea Oncești, lângă DJ 186, pe partea stângă, la 50 m de poarta maramureșeană de la intrare în localitate.
Coordonate GPS:
47°52'04.4"N; 23°55'16.4"E
Proprietate: Primăria Oncești
Istoric:
Troița monument a fost ridicată la inițiativa primarului Godja Matei cu sprijinul financiar al Consiliului Local și al Primăriei Oncești. Troița a fost donată de Petrovan Daniel.
Troița monument a fost sfințită în data de 25.08.2019, cu ocazia Zilei Comunei Oncești „*Dacilor Liberi*”.
Pe placă sunt inscripționate numele a 18 eroi din Primul Război Mondial și a 18 eroi din al Doilea Război Mondial.
Meşter troiță: Petrovan Daniel
Descriere monument:
Troița monument are o înălțime de 463 cm (postament + soclu + monument + cruce).
Postamentul este din beton placat cu plăci de andezit, și este format din trei trepte de: 250X285/26 cm, 208X203/38 cm, 169X102/24 cm.
Soclul este dreptunghiular de 109X82/100 cm și este confecționat din beton placat cu trei plăci de andezit.
Troița are 250 cm, este confecționată din lemn de stejar și este acoperită cu șindrilă.
Pe troiță este reprezentată scena „*Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos*”.
Plăcile sunt din andezit de 109X100/2 cm și 82X1002 cm.
Inscripția de pe monument:

Comuna Oncești

(placa)

Monument ridicat în cinstea eroilor comunei Oncești căzuți în primul și al doilea Război Mondial

Mormântul Eroilor Căzuți în Războiul din 1914 – 1918
DRAGUS VASILE PENES
GRIGOR ILIE IEPAN
GRIGOR MIHAI IEPAN
GODJA VASILE LUPU IOANE
DRAGUS NUTU PETRISOR
DRAGUS VASILE PETRISOR
PASCU MIHAI ANDRAS
NEGREA M. NUTU
GODJA VASILE
RUS MIHAI
RUS GHEORGHE
POP IOAN a FLORI
POP VASILE a FLORI
NEGREA GAVRILA ANDRAS
GODJA IOAN GHE. NASTAFI
GRIGOR IOAN PELE
GRIGOR VASILE PELE
NEGREA PETRU HUHURET

Mormântul Eroilor Căzuți în Războiul din 1941 – 1945
NEGREA MIHAI FR. VET.
MIHNEA PETRU SUB. LOC.
GODJA PETRU a DOCHITI
GRIGOR PETRU IEPAN
GODJA P. GHEORGHE
GRIGOR PETRU a DIACULUI
GODJA IOAN a lui GODJA
GODJA IOAN PATRU BIRAITI
VASALIA MOSULUI GRUI
SAS VASILE GLODEANULUI
GRIGOR VASILE CIOROIANU
GRIGOR GHEORGHRE CIOROIANU
GODJA PETRU PETREANU
GRIGOR PETRU CIOROIANU
POP VASILE RISCO
GODJA VASILE lui TOADER
MURESAN VASILE NICOARA
GODJA ANDRAS

GLORIE EROILOR ARMATEI ROMÂNE

Noi de-aicea am plecat din Onceștiul nostru drag, când ordinul ne-o sosit la război noi am pornit, s-apărăm acest pământ și n-apoi n-am mai venit. Au rămas îndoliați părinții, soții și-ai noștrii frați. Voi cei care citiți luați seama, nu greșiți să trădați pământul sfânt pentru care ne-am jertfit. Voi să vă iubiți ca frații să nu vă umilească alții, nu fiți iubitori de-arginți ca și Iuda să plătiți! Niciodată să nu uitați, dacii liberi aici au stat! Glorie Veșnică Eroilor Neamului!

(placa)

BINE AȚI VENIT
ÎN COMUNA
ONCEȘTI
STAȚIUNE
TURISTICĂ
DE INTERES
LOCAL !

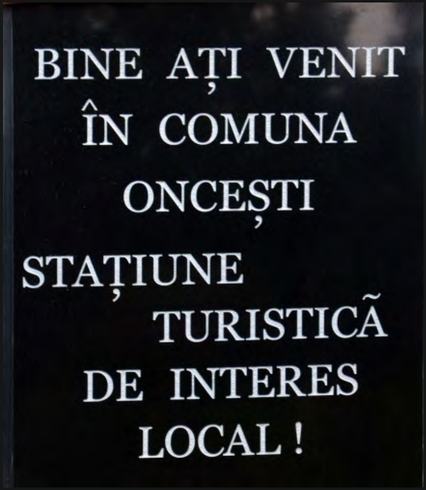

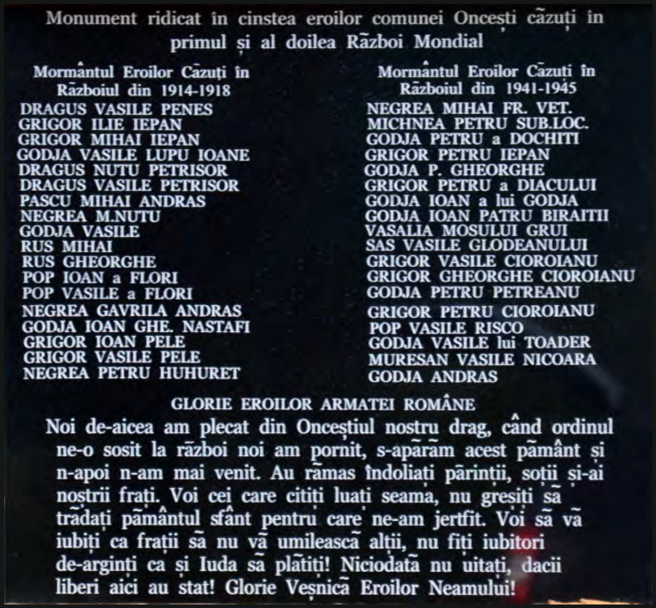

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Troița Eroilor din Primul Război Mondial

Datare:
Prima troiță 1919 - 1995
A doua troiță 1995
Amplasare: în cimitirul Bisericii Ortodoxe Române „*Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul*” din Josani, Petrova. Troița este amplasată lângă mormintele a doi veterani de război.
Coordonate GPS: 47°49'58.0"N; 24°12'31.2"E
Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „*Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul*” din Josani, Petrova.
Istoric:

Tradiția orală menționează că în partea de jos a cimitirului sătesc, au fost înmormântați în gropi comune, militari din armata rusă și armata germană.

După primul război mondial comunitatea locală a ridicat o troiță numită „*Troița Eroilor*” care a fost înlocuită în anul 1995.

Troița actuală a fost amplasată în anul 1995 și a fost finanțată de primarul Dohotar Vasile.

Din 1990, ziua eroilor în localitatea Petrova se organizează în acest loc.

Descriere monument:

Troița monument are o înălțime de 443 cm (postament + troiță).

Postamentul este din beton și este format din două trepte de: 128X128/22 cm și 75X78/21 cm.

Troița are o înălțime de 400 cm, este confecționată din lemn de stejar și este acoperită cu șindrilă.

Inscripția de pe troița monument:
ONOARE. RECUNOSTINTA
SE CUVINE. CELOR CE
SE JERTFESC. PENTRU
TARA. NEAM. SI. CREDINTA

1995

Ridicată de primar Dohotar Vasile

Bibliografie:
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Capela și cimitirul eroilor germani şi austro-ungari din Primul Război Mondial din Poienile de sub Munte

Datare: 1914-1917
Amplasare: Cimitirul este amplasat pe partea stângă a văii Mișica, la baza unei culmi de deal.
Accesul la cimitir se face din centrul localității pe strada Kaplețea.
Coordonate GPS:
47°49'10.6"N; 24°25'49.7"E
Proprietate: Primăria Poienile de sub Munte
Istoric:
Capela și cimitirul eroilor din Primul Război Mondial din Poienile de sub Munte au fost amenajate în memoria ofițerilor și soldaților germani şi austro-ungari din Armata 7, Corpul IV Vânătorii de Munte Karpathenkorps, aflată sub comanda generalului locotenent Richard Heinrich Karl von Conta, care au murit în spitalul militar de campanie „feldlazaret” din Poienile de Sub Munte sau în luptele din Munții Maramureșului.
În cimitir sunt înhumați circa 70 de ofițeri și soldați căzuți în lupte.
Capela din cimitir este numită de localnici: „Kaplețea”, „Caplețea”, „Capliță”.
Descriere monument:
Cimitirul are o suprafață de 0,27 ha și este înconjurat de un zid de piatră, păstrat pe alocuri.
Mormintele soldaților morți sunt amplasate pe terase amenajate în culmea dealului. Mormintele au fost amenajate în funcție de gradul militar, ofițerii fiind înhumați lângă capelă.

La cimitir și capelă se urcă pe trepte din lespezi de gresie, păstrate pe alocuri.
Capela are formă dreptunghiulară de 470X205 cm și 775 cm înălțime, cu pereții groși de 105 cm din piatră (gresie). În față sunt patru trepte de: 554X32/15 cm, 480X33/18 cm, 420X31/16 cm și 355X42/18 cm din piatră (gresie).
În interiorul capelei de 263X157 cm se află o placă inscripționată de 138X72 cm și un goblen ce reprezintă o icoană cu „*Sfânta Maria cu Pruncul*” de 140X190 cm.

Inscripția de pe monument:

(pe placa din capelă)
ERRICHTET IM WELTKRIEGE 1914-1917
FÜR DIE IN TREUE
ZUM
KAISER. KÖNIG UND DEM VALTERLANDE
GESTORBENEN KRIEGER.
HÖS HARCOK UTÁN BÉKÉN NYUGODJATOK.
SZIVÜNK HÁLÁJA ÖRZI ÁLMOTOK

Traducere:
Ridicat în timpul Războiului Mondial 1914 - 1917 pentru războinicii (soldații) care au murit, dând dovada de devotament (loialitate) față de împărat, de rege și de patrie. După luptele eroice, odihniți-vă în pace. În inimile noastre vă păstram visurile voastre cu recunoștință.

(pe placa din aluminiu de pe monument)
PENTRU IERTAREA PĂCATELOR ACEASTĂ CAPLIȚĂ A FOST REPARATĂ DE FAM * D SMECICAȘ, ANA, IOANA ȘI GINERII BILAND MIHAI – ANA PATAICA * BUCIUTA ȘTEFAN – MARIA * CUTH VASILE – IRINA DANCICO ÎN DATA DE 06-05-14-05-2007

Bibliografie:

Alexa Beuca, Cristina Zebreniuc – *Poienile de sub Munte, Maramureș, aspecte monografice*, Editura Ethnologica, Baia Mare, 2007

Alexa Beuca, Cristina Zebreniuc – *Poienile de sub Munte, Maramureș, aspecte monografice*, Editura Enesis, Baia Mare, 2012

Bela Songott – *Comuna Poienile de sub Munte, Maramureș, Monografie*, Editura Țara Maramureșului, Petrova, 2015

Cimitirul eroilor germani şi austro-ungari din Primul Război Mondial de pe Muntele Copilașu din Poienile de sub Munte

Datare: 1914-1917
Amplasare: Cimitirul este amplasat pe Muntele Copilașu în zona „*La Morminte*”.
Coordonate GPS: 47°56'37.9”N; 24°34'46.0”E, altitudine 1317 m.
Proprietate: Primăria Poienile de sub Munte
Istoric:
Pe Muntele Copilașu se află un cimitir a eroilor germani şi austro-ungari din Armata 7, Corpul IV Vânători de Munte Karpathenkorps, aflată sub comanda generalului locotenent Richard Heinrich Karl von Conta din Primul Război Mondial, care au murit în luptele din Munții Maramureșului.
Despre cimitirul eroilor nemți și austrieci sunt informații că se află pe vârful Copilașu acolo unde este o cruce din lemn, sau pe partea vestică a Muntelui Copilașu, în poiana, lângă drumul militar, în locul „*La Morminte*”.
Descriere monument:
Pe Muntele Copilașu, în anul 2009, Poliția de Frontieră a amenajat un mormânt simbolic din beton de 130/70 cm.
La mormântul amenajat a fost pusă o piatră funerară simbolică de 50/34 cm și 9 cm grosime.
Inscripția de pe monument:

(pe piatra funerară)
„LA MORMINTE”,

(pe mormânt)
FLACĂRA MISIUNII ŞI A PATRIOTISMULUI NU SE VA STINGE NICIODATĂ

COMANDANȚII SUBUNITĂȚILOR DE MUNTE
Cms. șef. RĂȚANU DOREL
Cms. șef. PAȘCU SIMION
25 MAI 2009

Bibliografie:
Alexa Beuca, Cristina Zebreniuc – *Poienile de sub Munte, Maramureș, aspecte monografice*, Editura Enesis, Baia Mare, 2012, pag. 84

Cimitirul militarilor ruși din Primul Război Mondial din Poienile de sub Munte

Datare: 1914 -1917
Amplasare: Cimitirul militarilor ruși se află pe partea stângă a văii Cvasnița, la baza dealului, în cimitirul „Prodanskei”.
Coordonate GPS: 47°49'06.2"N; 24°26'54.0"E, altitudine 561 m
Proprietate: Biserica Ortodoxă Ucraineană „*Pogorârea Sfântului Duh*”
Istoric:
În acest cimitir tradiția orală locală menționează că aici au fost înhumați în gropi comune câteva sute de soldați ruși din Primul Război Mondial, care au luptat împotriva Puterilor Centrale.
Soldații care au fost înhumați aici au făcut parte din Armata Imperială Rusă, Armata 8-a, aflată sub comanda mareșalului Alexei Alexeevici Brusilov, care au luptat în Munții Maramureșului. Majoritatea soldaților au murit în spitalul militar din localitatea Poienile de sub Munte.
Descriere cimitir:
Cimitirul are o suprafață de 0,83 ha.
Azi în acest cimitir se află o troiță din lemn și câteva cruci a localnicilor. La marginea cimitirului sunt înhumați momentan localnici din zona Horb, Zacvasnița și Ulița Bisericii.

Bibliografie:
Alexa Beuca, Cristina Zebreniuc – *Poienile de sub Munte, Maramureș, aspecte monografice*, Editura Enesis, Baia Mare, 2012

Monumentul Eroilor Voluntari din Poienile de sub Munte și Repedea din al Doilea Război Mondial

Datare:
Monumentul din lemn 1950 - 1956
Monumentul din beton, placat cu plăci de marmură 1956 - 1995
Monumentul actual din beton, placat cu plăci de andezit 2009
Amplasare: monumentul este amplasat în parcul localității din fața Căminului Cultural din Poienile de sub Munte.
Coordonate GPS: 47°49'21.9"N; 24°26'08.1"E
Proprietate: Primăria Poienile de sub Munte
Istoric:
Monumentul a fost construit în memoria eroilor din localitatea Poienile de sub Munte și Repedea din al Doilea Război Mondial, care sau înrolat în detașamentul de voluntari „Dobrvolții" (Freivelike) din Armata Sovietică (Armata Roșie).

În anul 1950 în parcul localității a fost construit un monument în memoria eroilor voluntari. Acest monument era construit din scândură, vopsit în culoare roșie și avea în vârf o stea roșie.
În anul 1956 monumentul din scândură a fost înlocuit cu altul construit din beton, placat cu plăci de marmură și avea în vârf o stea roșie din beton.
Monumentul a fost restaurat în anii 1963, 1995, 2009.
În anul 2009 monumentul a fost restaurat total, și este din beton placat cu plăci de andezit. În acest an a fost pusă și placa inscripționată cu textul actual.

Monumentul din 2009

Comuna Poienile de sub Munte

Descrierea monumentului din 2009:

Monumentul are o înălțime de 537 cm (postament + obelisc + cruce).

Postamentul are forma pătrată, este din beton, placat cu plăci din marmură și este format din patru trepte de: 590X34/9,5 cm; 530X34,5/15,5 cm; 465X34,5/15,5 cm; 400X34,5/16 cm.

Obeliscul este din beton, placat cu plăci de andezit, are formă piramidală, este format din 3 module de 137X137X67 cm; 143X143X13,5 cm; 120X120X15 cm și un modul piramidal înalt de 335 cm, care are la bază 120X120 cm, sus 64X64 cm.

Crucea de pe monument are 50X30 cm și este confecționată din marmură albă.

Pe monument se află două plăci inscripționate, una din marmură albă de 40X105/2 cm și una de andezit de 30X12,5/2 cm.

În partea de sus a obeliscului este inscripționată o stea roșie.

Inscripția de pe monument:

Вічна слава героям які пролили саою кров проти німецьких загарбників.

Добровольці із Полян і Репеді зачислені до рядів Червоної Армії. Віддвли своє життя в боях проти фашистів у 1944 році. Із села Полян: Смичкаш Іван, Рекало Юрій, Берфела Дмитро, Пістен Сіміон, Бевка Дмитро.

Із села Репеді: Красюк Андрій, Микулайчук Петро, Попович Василь, Дзіцак Іван, Попович Юрій.

Monument construit în anul 1956

Restaurat în anii: 1963, 1995, 2009

Traducere:

Glorie eternă eroilor care și-au vărsat sângele împotriva invadatorilor nemți. Voluntari din Poieni și Repedea au fost înrolați în rândurile Armatei Roșii. Și-au dat viața în luptele împotriva fasciștilor în anul 1944.

Din comuna Poieni: Smecical Ivan, Recalo Gheorghe, Berfela Dumitru, Pistem Simion.

Din comuna Repedea: Crasiuc Andrei, Miculaiciuc Petre, Popovici Vasile, Dzițac Ivan, Popovici Gheorghe

Monumentul în perioada 1950-1956
fotografie din colecția Songott Bella

Monumentul în perioada 1956-1989
fotografie din colecția Pecora Dumitru

Bibliografie:

Alexa Beuca, Cristina Zebreniuc – *Poienile de sub Munte, Maramureș, aspecte monografice*, Editura Ethnologica, Baia Mare, 2007

Alexa Beuca, Cristina Zebreniuc – *Poienile de sub Munte, Maramureș, aspecte monografice*, Editura Enesis, Baia Mare, 2012

Bela Songott, Poienile de sub Munte, Maramureș, Editura Țara Maramureșului, 2015

Crucea Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Poienile Izei

Datare: 2000
Amplasare: Crucea monument este amplasată în curtea Bisericii Ortodoxe *„Sf. Gheorghe”* din Poienile Izei.
Coordonate GPS: 47°41'58.3"N; 24°06'44.5"E
Proprietate: Biserica Ortodoxă Română *„Sf. Gheorghe”* din Poienile Izei.
Istoric:
Crucea monument a fost finanțată și ridicată la inițiativa comunității ortodoxe din Poienile Izei, preot Pop Ioan.
Pe placă sunt inscripționate numele a 13 eroi din Primul Război Mondial și a 7 eroi din al Doilea Război Mondial.
Descriere monument:
Crucea monument are o înălțime de 345 cm (postament + soclu + cruce).
Postamentul este din beton, placat cu marmură albă și are 210X130/50 cm.
Soclul este din beton, placat cu marmură albă și are 150X54/66 cm. Placa de marmură din față, de pe soclu este inscripționată.
Crucea este din marmură albă și are o înălțime de 229 cm.
Pe soclu în stânga și dreapta crucii se află 2 plăci din andezit negru de 60X100/10 cm, inscripționate.
Monumentul are lateral două amenajări construite unde se pun lumânări pentru cei vii și pentru cei morți.

Inscripția de pe monument:
(plăci de andezit)

1914
GHIBAN MIHAI
GIURGI ION
MUNTEAN ION
FLOREA PETRU
DRAGUS PETRU
SAS DUMITRU
BOBOCIA ION
BOBOCEA VASILE
ILIES PATRU
PATRAUS ION
CRACIUN DUMITRU
SAS DUMITRU
GIURGI IOAN

1944
GIURGI GHEORGHE
DRAGUS PETRU
MUNTEAN GHEORGHE
MUNTEAN ION
TOMSA ILIE
PETREUS ION
POPAN ION

(placă marmură)
VEȘNICA POMENIRE EROILOR
LOCALITATII POIENILE IZEI
CAZUTI IN CELE DOUA RAZBOAIE MONDIALE

Bibliografie:
Chiș Vasile Timur – *Poienile Izei*, Sighetu Marmației, 2017
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Troița Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Repedea

Datare: 2003
Amplasare: în centrul comunei, în parcul din fața Căminului Cultural, vizavi de primărie.
Coordonate GPS:
47°49'55.3"N; 24°23'58.4"E
Proprietate: Primăria Repedea
Istoric:

Troița monument a fost finanțată și ridicată de viceprimarul Țudic Pavel.

În data de 10 august 2003, troița a fost sfințită de părintele vicar general Pr. Ion Pițura.

Pe placă sunt inscripționate numele a 38 de eroi din Primul și al Doilea Război Mondial.

Descriere monument:

Troița monument are o înălțime de 322 cm (postament + troiță).

Postamentul este din beton, placat cu plăci de gresie și este format din două trepte de 185X210/22, 120X180/21 cm.

Troița este confecționată din lemn de stejar, are 280 cm înălțime și este acoperită cu șindrilă.

Pe troiță este reprezentată scena „*Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos*”.

În partea stângă și dreaptă a troiței pe postament se află două plăci din marmură albă, inscripționate de 84X31/3 cm.

La baza troiței în centru se află o inscripție pe autocolant.

Inscripția de pe monument:

(placa)
EROII căzuți în
cele două războaie
FEDOR CUCICEA
PAVEL CIN
ȘTEFAN CURAC
ALEXA IACOBCIUC
VASILE POPOVICI
ANDREI CASIUC
GHORGHE POPOVICI
VASILE BEUCA
ONOFREI ȚUDIC
PETRU MICULAICIUC
IOAN CURAC
GHEORGHE CURAC
ANDREI MICULAICIUC
IOAN DZIȚAC
FEDOR POPOVICI
VASILE PRIALA
DUMITRU DACHMAN
TOMA MIȘCO
PAVEL CANIUCA
MIHAI TURCIN
IOAN COȚOREI
MIHAI LAVER

(placa)
NICOLAIE HREZDAC
MIHAI TURCIN
DUMITRU POPOVICI
STEFAN JELEMI
ALEXA CURAC
SIMION LAVER
NICOLAE CRASIUC
IGNAT KIFA
NICOLAE PISTEN
IOAN POPOVICI
VASILE BEJERA
MIHAI BEJERA
VASILE TURCIN
IOAN POP
VASILE CURAC
GHEORGHE
IACOBCIUC

Sponsor
viceprimar
PAVEL ȚUDIC

(inscripție pe autocolant)
???
Această
Sfântă cruce
a fost sfințită
Azi 10 August
AD 2003
de părintele
vicar general
Pr. Ion Pițura

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Rona de Jos

Datare: 1930

Amplasare:

Placa comemorativă este amplasată pe peretele de sud al bisericii de lemn „*Adormirea Maicii Domnului*”.

Biserica de lemn este monument istoric, și a fost construită în anul 1637.

Coordonate GPS: 47°55'36.4"N; 24°00'43.4"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „*Adormirea Maicii Domnului*” din Rona de Jos.

Istoric:

Placa a fost amplasată de Asociaţia „ASTRA”, (*Asociaţiunea pentru Cultura Poporului Român din Maramureș*) și preotul greco-catolic Adrian Lupan.

Pe placă sunt inscripţionate numele a 38 de eroi din Primul Război Mondial.

Descriere placă:

Placa este confecţionată din marmură albă, are o formă dreptunghiulară de 92X69 cm și 2,3 cm grosime.

Inscripţia de pe placă:

CINSTIŢI AMINTIREA CELOR MORŢI ÎN
MARELE RĂZBOI

Florea Vasile, Gaja Petru, Tiodar Vasile,
Tiodar Ioan, Tiodar Alexandru, Oancea Ioan,
Arba Vasile, Ulici Ioan, Marina Gheorghe,
Tiodar Emanuel, Ulici Gheorghe, Ulici Vasile,
Ulici Ioan N., Moldovan Ioan, Ulici Vasile,
Ulici Ioan I, Tiodar Mihai, Ardelean Ioan,
Tiodar Ioan Gh., Rişco Onuţ, Tiodar Gheorghe,
Tiodar Dumitru, Marina Vasii, Boşca Petru,
Tiodar Gheorghe, Botiș Vasile, Ardelean Vasile,
Ulici Teodor, Leordean Vasile, Leordean Ioan,
Ulici Vasile, Oancea Ioan, Ardelean Vasii,
Nan Toma, Marina Ionaș, Negrea Ioan,
Ulici Grigore, Tiodar Gheorghe

ASTRA

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Judeţean de Istorie şi Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidenţă, nr. 693*, 1977

MONUMENTE DIN JUDEŢUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul Soldatului Rus Necunoscut și al Eroilor și Veteranilor de Război din Rona de Sus

Datare:
1945 Monumentul Soldatului Rus Necunoscut
2016 Monumentul Eroilor și Veteranilor de Război din Rona de Sus
Amplasare: în centrul comunei, în parcarea din fața primăriei, pe partea dreaptă a drumului național DN 18.
Coordonate GPS: 47°53'54.3"N; 24°02'14.9"E
Proprietate: Primăria Rona de Sus
Istoric:
În anul 1945 autoritățile locale au amenajat un mormânt și au pus o piatră funerară pentru soldatu rus necunoscut din Armata Sovietică (Armata Roșie), aflat mort în centrul localității. În anul 2016 S.C. Navocsur Impex SRL a restaurat Monumentul Soldatului Necunoscut, administrator Ruscovan Ioan.
În anul 2016 la inițiativa viceprimarului Ruscovan Ioan și a unui grup de consilieri, a fost amplasat Monumentul Eroilor și Veteranilor de Război din Rona de Sus. Monumentul a fost amplasat în spatele Monumentul Soldatului Necunoscut. Monumentul Eroilor și Veteranilor de Război din Rona de Sus a fost executat și donat de S.C. Navocsur Impex SRL, administrator Ruscovan Ioan.

Descriere monument:
Monumentul Soldatului Rus Necunoscut
Mormântul este confecționat din beton și are 265X164/30 cm.
Soclul este din beton placat cu plăci din andezit, și are 82X49/23 cm și înălțimea de 30 cm.
Monumentul (piatra funerară) este din andezit și are 50X12 cm, înălțime la centru 81 cm și înălțime la margine 62 cm.
Monumentul Eroilor și Veteranilor de Război din Rona de Sus
Pe monument sunt inscripționate numele a 64 de eroi din Primul Război și al Doilea Război Mondial.
Monumentul are o înălțime de 229 cm (fundația mormântului + soclu + monument).
Soclul se află pe fundația mormântului, este din andezit și are 120X19/29 cm.
Monumentul este format din 2 plăci de andezit de 170X50X/12 cm și 146X50/12 cm, inscripționate, care prin unire formează o cruce.
Inscripția de pe monument:

Comuna Rona de Sus

(Monumentul Eroilor și Veteranilor de Război)

GLORIE ȘI CINSTE ETERNĂ
EROILOR ȘI VETERANILOR
DE RĂZBOI

TRAISTA MIHAI
BODNARIUC SIMION
LAVIȚA IOAN
LAVIȚA VASILE
GOTECIUC ILIE
GRIJAC IOAN
PETRETCHI IOAN
GRIJAC FEDOR
GRIJAC ION
RUSCOVAN IOAN
CURELEAC MIHAI
BOUT ALEXA
RAHOVAN MIHAI
TRAISTĂ NICOLAIE
LAURIUC IOAN
BODNARIUC ALEXA
MARCIUC GHEORGHE
KVASIUC ALEXA
GOTECIUC VASILE
GRIJAC IOAN
KVASCIUC ANDRAS
GRIJAC NICOLAE
ALMAȘI ANTON
RAHOVAN IACOB
BOICIUC ALEXA
NISTOR MIHAI
ROMANIUC GHEORGHE
FETICO ILIE
OPRIȘAN IOAN
MARCIUC IOAN
BOUT IOAN
ROMANYUC VASILE

ВІЧНА СЛАВА ЧЕСТЪ
ГЕРОЯМ

MAGHIAR MIHAI
RAHOVAN PAUL
BOICIUC ALEXA
BOICIUC NICOLAE
BOICIUC GHEORGHE
GRESCIUC GHEORGHE
FRASIN MIHAI
LEVA VASILE
HUSAR ION
LEVA PAUL
SZEMENYUC NICOLAE
SZEMENYUC ALEXA
BOICIUC ILIE
SEMENIUC GHEORGHE
COPOSCIUC MIHAI
COPOSCIUC IOAN
BODNARIUC ILIE
GRIJAC NICOLAE
SEMENIUC IOAN
SEMENIUC MIHAI
BOBOTĂ ALEXA
PRODANIUC PETRU
PRODANIUC VASILE
ROMANIUC ALEXA
HEREA GHEORGHE
MAGAȘ IOAN
ALBICIUC VASILE
BOUT MIHAI
HEREA MIHAI
POPADIUC PETRE
POPADIUC MIHAI
LAVITA GHEORGHE

(soclu monument)
DONAT
S. C.
NAVOCSUR IMPEX
SRL
8 MAI 2016

(Monumentul Soldatului Rus Necunoscut)

MONUMENTUL
SOLDATULUI
NECUNOSCUT

ПАМЯТНИК
НЕВІДОМОГО
СОЛДАТА

1945

Bibliografie:

Odarca Bout, *Rona de Sus, monografia comunei*, Editura Echim, Sightu Marmației, 2010, pag. 141

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Troița Eroilor Neamului

Datare: 24.05.1988
Amplasare: Troița monument este amplasată în centrul comunei, în curtea școlii din Rozavlea, lângă DJ 186.
Coordonate GPS: 47°44'15.2"N; 24°13'18.5"E
Proprietate: Primăria Rozavlea
Istoric:
Troița monument a fost construită la inițiativa primarului Vișovan Gheorghe.
Postamentul a fost finanțat de Consiliul local și Primăria Rozavlea, iar troița a fost donată de meșterul Ioan Sidău și primarul Vișovan Gheorghe.
Meșter: Ioan Sidău, localitatea Botiza
Descriere troiță monument:
Troița monument are o înălțime de 472 cm (postament + troiță).
Postamentul este dreptunghiular, din beton și are 480X380/82 cm. În fața postamentului sunt 3 trepte de 420X33/21 cm, 420X32/21 cm și 420X32/26 cm.
Troița este confecționată din lemn de brad de 10,5X17,5 cm și 390 cm înălțime.
La baza troiței, pe un postament mic de 100X17 cm, sunt 2 vaze din marmură și o placă din marmură albă de 80X40 cm, inscripționată.
Inscripția de pe placă:

GLORIE VEȘNICĂ
EROILOR NEAMULUI

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr. 4843*

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Comuna Săcel

Monumentul Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Săcel

Datare: 2010
Amplasare: monumentul este amplasat în parcul amenajat din centrul localității, în fața școlii, lângă primărie.
Coordonate GPS: 47°38'09.3"N; 24°26'08.0"E
Proprietate: Primăria Săcel
Istoric:
Monumentul a fost ridicat în anul 2010, la inițiativa col. (r.) Vasile Coman, președintele A.N.V.R. Săcel, de Consiliul local și Primăria Săcel, primar Dologa Gavrilă.
Pe monument sunt menționate numele a 12 eroi din Primul Război Mondial, 15 eroi din al Doilea Război Mondial și numele unui martir.
Descriere monument:
Monumentul are o înălțime de 461 cm (postament + soclu + monument).
Postamentul este din beton armat placat cu plăci de andezit și este format din 3 trepte de: 410X410/19 cm, 335X335/20 cm și 260X260/19 cm.
Soclul este din beton placat cu plăci de andezit, are la bază 132X132 cm, sus 110X110 cm și 99 cm înălțime.
Monumentul este un obelisc din beton placat cu plăci de andezit, are la bază 78X78 cm și 201 cm înălțime.
Obeliscul are în vârf o cruce din andezit de 103 cm.
Inscripția de pe monument:

(placa)
GLORIE JERTFEI EROILOR SĂCELENI

Lăsat-au plugu-n brazdă și-a lor masă
Și-n floarea vârstei, la luptă au plecat,
În față cu dușmanul, în piept cu dor de casă,
Unii răniți, alții schilozi, mulți nu s-au mai
întors în sat
G. Dologa

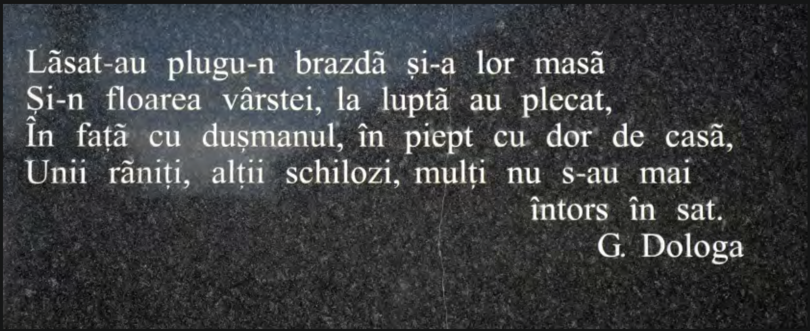

(placa)
Căzuți în PRIMUL
RĂZBOI MONDIAL
1914 – 1918

Brența Vasile
Burnar Todica
Burnar Vasile
Coman Gavrilă
Coman Pricop
Coman Vasile
Pleș Ioan
Pleș Nicolae
Pleș Dumitru
Coman Ioan
Magdău Toader
Țulean Tivadar

Dormiți în pace!

(placa)
Căzuți în cel de-al doilea
RĂZBOI MONDIAL
1939-1945

Bizău Ioan
Bizău Vasile
Câmpan Ioan
Danci Ioan
Danci Ioan
Gaga Grigore
Grad Gheorghe
Grad Gheorghe
Grad Toader
Grad Vasile
Peter Pintea
Pleș Dumitru
Șușca Gheorghe
Șușca Gheorghe
Șușca Petru
Șușca Ileana   martir

Fie-vă jertfa recunoscută

(placa)
„Erou, de mii de ori erou
Acela ce se bate
Și moare pentru brazda lui
Și pentru libertate”
Poezie ostășească 1916

Acest monument s-a ridicat în cinstea eroilor săceleni din primul și al doilea război mondial.

A fost construit în anul 2010 cu implicarea Consiliului local Săcel și a primarului G. Dologa , la inițiativa col. Coman V. președintele A.N.V.R. Săcel

Bibliografie:
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

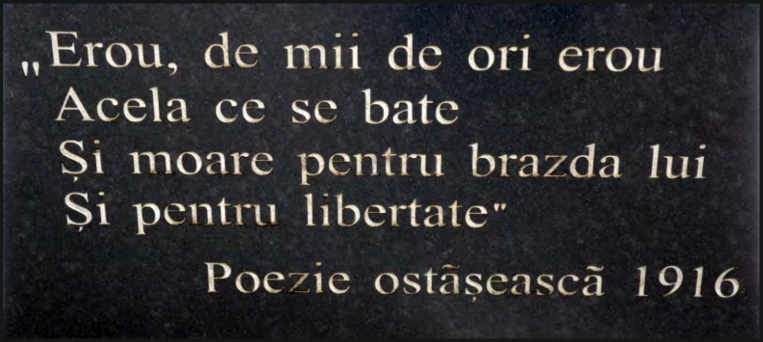

Monumentul Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Săpânța

Datare: 1942

Amplasare: Monumentul este situat în centrul comunei, la intersecția a două străzi, vizavi de Biserica de lemn Greco-Catolica *„Sfânta Maria, Regina Păcii*" din Săpânța.

Coordonate GPS: 47°58'20.0"N; 23°41'49.1"E

Proprietate: Primăria Săpânța

Istoric:

În anul 1942 la inițiativa primarului comunei Săpânța, Stan Ion - Janos zis „*Pătrunjel*", a fost ridicat un monument în cinstea celor 44 de eroi din Primul Război Mondial.

În perioada 1950-1960 s-a adăugat încă o placă de marmură în memoria celor 12 eroi din cel de-al Doilea Război Mondial.

În perioada 1975-1977 au dispărut plăcile de marmură inscripționate cu numele eroilor.

După revoluția din 1989 autoritățile locale au neglijat Monumentul Eroilor, care s-a degradat.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 275 cm (soclu + monument).

Soclul este construit din beton armat, are 128X126 cm și 73 cm înălțime.

Monumentul este construit din beton armat și are forma unui obelisc de 94X94 cm și 202 cm înălțime.

Monumentul este prevăzut cu trei nișe de 88X51 cm, unde erau amplasate cele trei plăci de marmură inscripționate.

Monumentul este placat cu plăci din travertin.

Inscripția de pe monument: nu sunt

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr. 693*, 1977

Chiș V. T., – *Săpânța, Ghid Cultural - Turistic*, Sighetu Marmației, 2011, ISBN 978-973-0-11592-5

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Troița Monument a Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Săpânța

Datare: 1974

Amplasare:

Troița monument este amplasată în cimitirul vechi (ținterim) al Bisericii Ortodoxe Române, aproape de intrare.

Coordonate GPS: 47°58'08.8"N; 23°41'23.8"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „*Nașterea Maicii Domnului*” din Săpânța.

Istoric:

Troița monument a fost confecționată la inițiativa meșterului Stan Ion Pătraș.

Troița a fost restaurată în anul 2015.

Autor: meșter Stan Ion Pătraș, creatorul Cimitirului vesel

Descriere troiță monument:

Troița monument are o înălțime totală de 365 cm (postament + soclu + troiță).

Postamentul este din beton, are forma pătrată de 130X130 cm și 10 cm înălțime.

Soclul este confecționat din beton placat cu plăci de andezit și are două trepte de: 110X98/25 cm, 75X60/15 cm.

Troița este confecționată din lemn de stejar de 35X14 cm, 315 cm înălțime, este acoperită cu tablă și vopsită în stilul crucilor de Săpânța.

Pe troiță în registre sunt reprezentate: scena „*Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos*”, „*Judecata de Apoi*”, „*Adam și Eva*” și „moartea cu seceră și cuțit”.

Inscripția de pe troiță:

EROI CĂZUȚI PE FRONT ÎN CELE DOUĂ
RĂZBOAIE MONDIALE 1914-1939

MIHAI GEORGE ION GEORGE
TOADER GEORGE GEORGE
ION GRIGORE GEORGE ION
DUMITRU ION GEORGE ILIE
GEORGE ILIE GEORGE TIVADAR
ION GEORGE TOADER MIHAI
GEORGE DUMITRU
TOADER ION TOADER ION

CINE FURĂ LA MINE VINE

ADAM EVA ÎNȘĂLAT
ȘI DIN RAI GOI AU FOST DAȚ

ZBICI DE FOC
HRISTOS LA JUDECATĂ
MASA ÎNCĂRCATĂ CEI DREPȚI ÎN RAI
FOCUL PENTRU CEI PĂCĂTOȘ ÎN IAD

ISUS AȘA NEA IUBIT
PENTRU NOI SARĂTIGNIT
ȘI ȘADAT VIAȚA ÎN MÎNI
LA JIDOVILOR PĂGÎNI
NOI AȘA SĂ NEFERIM
CASĂ NU PĂCĂTUIM
SĂNU PLECĂM CAPUL ÎN JOS
CÎND NEA JUDECA HRISTOS
FIE HRISTOS AJUTAT
PE NOI DIN IAD NEA SCĂPAT

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr. 693*, 1977

Chiș V. T., – *Săpânța, Ghid Cultural - Turistic*, Sighetu Marmației, 2011, ISBN 978-973-0-11592-5

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Troița Monument a Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Sarasău

Datare:
Troița veche1980 – 2007
Troița nouă 2007
Amplasare: Troița monument este amplasată în fața Bisericii Ortodoxe Române „*Adormirea Maicii Domnului*".
Coordonate GPS: 47°58'08.8"N; 23°41'23.8"E
Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „*Adormirea Maicii Domnului*", Sarasău.
Istoric:

Troița monument a fost ridicată în anul 1980 la inițiativa preotului Opriș Ilie, prin contribuția financiară a comunității ortodoxe din localitate.

În anul 2007 troița veche este înlocuită cu una nouă la inițiativa preotului Pușcaș Gabriel, prin contribuția financiară a comunității ortodoxe din localitate.

Pe plăci sunt inscripționate numele a 30 de eroi din Primul Război Mondial și 28 de eroi din al Doilea Război Mondial.

Meșter troiță: Conț Vasile, Valea Hotarului, Sighetu Marmației.
Descriere troiță monument:

Troița monument are o înălțime de 395 cm (soclu + troiță).

Soclu din beton are 104X104/84 cm.

Troița are o înălțime de 310 cm, este confecționată din lemn de stejar și este acoperită cu șindrilă. Pe troiță este reprezentată scena „*Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos*".

Pe soclu sunt amplasate 3 plăci din marmură albă, două de 78X48 cm și una de 58X38 cm.

Inscripția de pe monument:

Comuna Sarasău

„DORMIȚI EROI NEÎNCETAT *(placa 1)*
SOMNUL LINIȘTIT ȘI DULCE,
CĂ-N SATUL DIN CARE AȚI PLECAT
VĂ POMENEȘTE SFÎNTA CRUCE !
PR. I. O.

(placa 2) 1914-1918

BLEDEA AUGUSTIN
BLEDEA IOAN
BLEDEA TOADER
BOJE GHEORGHE
BORDIL GHEORGHE
BRANIC DUMITRU
CODREA GHEORGHE
CORNEȘTEAN IOAN
DĂNCUȘ IOAN
DĂNCUȘ TOADER
GHERMAN ROMULUS
GHERMAN TIBERIU
IERIRIMA IOAN
MARCU GHEORGHE
MAXIM ISIDOR
MUREȘAN IOAN
MUREȘAN TRAIAN
MUSCAL IOAN
MUSCAL PETRU
NEMEȘ FLORE
OPRIȘ FLORE
OROS IOAN
POPOVICI VASILE
PRICOP GRIGORE
SABADÎȘ MIHAI
SABADÎȘ VASILE
SPIVAC MIHAI
ȘANDOR GHEORGHE
ȘĂSTAC VASILE
TĂRĂSAN VASILE

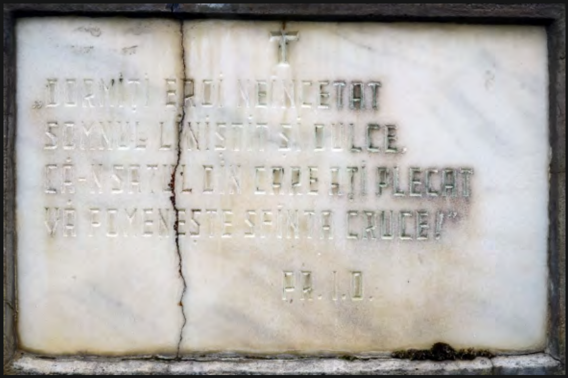

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr. 4981*

Chiș V. T., – *Sarasău*, Sighetu Marmației, 2015, ISBN 978-973-0-20448-3

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

(placa 3) 1940-1945

CPT. DĂNCUȘ VASILE
ATOMI CONSTANTIN
BLEDEA FLORE
BLEDEA VICTOR
BOJE GHEORGHE
BOȘCA IOAN
BOTA GHEORGHE
DUDAȘ FLORE
DUDAȘ IOAN
GHEREBAN VASILE
GHERHEȘ PETRU
IERIMA IOAN
IERIMA MIHAI
LĂCĂTUȘ VASILE
LEMAC ALEXANDRU
MUREȘAN IOAN
MUREȘAN PAUL
NAGHI PETRU
NAGHI TRĂIAN
OFRIM FLORE
OROS IOAN
OROS VASILE
OROS VASILE
POP GHEORGHE
POPȘA MIHAI
SABADÎȘ IOAN
STAN GHEORGHE
ȘOFINEȚ GHEORGHE

(pe troiță)
EROII
1944

Monumentul Eroilor Șieuani căzuți pe Câmpurile de Bătălie

Datare: 2012
Amplasare: monumentul este amplasat în partea stângă a Bisericii Ortodoxe „*Sfânta Treime*” din centrul comunei Șieu.
Coordonate GPS:
47°43'17.8"N; 24°13'24.0"E
Proprietate: Primăria Șieu
Biserica Ortodoxă Română „*Sfânta Treime*” din Șieu.
Istoric:

Monumentul a fost ridicat în anul 2012 la inițiativa primarului Iusco Irina, prin contribuția financiară a Consiliului local și al Primăriei Șieu.

Pe plăci sunt inscripționate numele unui erou căzut în SUA, 7 eroi căzuți până în anul 1914, 56 de eroi din Primul Război Mondial, 12 eroi din al Doilea Război Mondial și 6 eroi care au căzut în timp de pace.

Descriere monument:
Monumentul are o înălțime de 547 cm (postament + monument + cruce).
Postamentul este construit din beton și este format din 3 trepte de: 490X500/10 cm, 300X160/20 cm, 240X100/20 cm.
Monumentul este construit din beton, are o înălțimea de 447 cm și este placat cu plăci de andezit de 2,2 cm grosime. Monumentul este flancat de 2 stâlpi de 315 cm înălțime.
Crucea din vârful monumentului este confecționată din andezit și are 50 cm înălțime.

Comuna Șieu

Inscripția de pe monument:

VEȘNICĂ POMENIRE
EROILOR ȘIEUANI CĂZUȚI PE CÂMPURILE DE BĂTĂLIE.

1862 CPT. DUNCA RADU NICOLAIE – MORT ÎN SUA

…ANA
…GHORGHE
…MARIA
…VASILE

…ANDREI
…ION
…PETRU

1914 – 1918

SAS VASILE DROBASU
GIURGI MIHAI A ILENEI
DUNCA GHEORGHE TIUZU
FLOREA DUMITRU AI NĂSTACA
DUNCA IOAN
BELIA DUMITRU A NUȚULUI
POPAN MIHAI MIELU
GHERMAN PETRU BOJI
CAIA GHEORGHE ȘPITU
DUNCA ȘTEFAN PETEC
VLAD GHEORGHE A VLADULUI
NAN IOAN PALERU
VLAD DUMITRU A LICHII
DEMIAN ION CIORBU
ROȘCA IOAN A LUI GRIGORE
DUNCA GHEORGHE COHITĂ
CHINDRIȘ IOAN LEPU
NAN DUMITRU URSUCA
DUNCA ȘTEFAN BESICA
MOLDOVAN ȘTEFAN
PETREUȘ ȘTEFAN GRUETU
NAN ION URSUCA
TOROSCHI PETRU
NAN IOAN
DUNCA IOAN A PETRII
NAN VASILE TĂRANU
POP IOAN BARNĂU
FAUR GHEORGHE BODIU

PETROVAN GHEORGHE
SAS IOAN A PÂȚULUI
DUNCA DUMITRU DANCIU
POP GHEORGHE A LUI IOSIF
POP ȘTEFAN BARNĂU
DUNCA ȘTEFAN COCOȘ
POPAN ION MIELU
GHERMAN GHEORGHE A CIOISI
VLAD GHEORGHE A LICHII
VERDEȘ DUMITRU SUFLETU
SAS GĂVRILĂ BIZĂU
NAN IOAN DANCIU
COVACI GHEORGHE BUZATU
BELIA ION A NUȚULUI
GIUGI IOAN
VERDEȘ GHEORGHE CĂRĂBAN
BILȚ GHEORGHE HAȘTA
DUNCA ȘTEFAN A CORATĂRULUI
PETREUȘ ȘTEFAN SOMSÂGU
NAN ION ZOROBOC
STOICA ION BORLA
NAN GHEORGHE
GIURGI GHEORGHE JURATU
DUNCA GHEORGHE BORODICI
SAS GHEORGHE A TOMII
PETROVAN GHEORGHE BURICĂU
MARIȘ ȘTEFAN CORABIE
GHERMAN ION CIOISA

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

1939 – 1945

FLOREA ION A LUI ȘANDOR
DUNCA ION IONU LUI VASILE
REDNIC IOAN DULEBANU TATĂ
STOICA GHEORGHE BORLA
ILEA VASILE ILEA
CHINDRIȘ MIHAI PERȚA

DUNCA VASILE IONU LUI ȘTEFAN
DUNCA GHEORGHE GH. SICĂ
REDNIC IOAN DULEBANU FIU
DUNCA ȘTEFAN BEȘICA
SAS ȘTEFAN CHIȘBIRĂU
PETREUȘ ȘTEFAN SOMSÂGU

LA DATORIE DUPĂ 1945

GHERMAN MIHAI
PETREUȘ FLOREA SOMSÂGU
M. ST. M. CHINDRIȘ GHEORGHE BOCRIȚĂ

FLOREA GHEORGHE BURZĂU
IUSCO ȘTEFAN DRODU
FLOREA MIHAI BURZĂU

Troița Monument a Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Slătioara

Datare: 2020
Amplasare: troița se află în cimitirul Bisericii Ortodoxe Române „*Cuvioasa Parascheva*” din Slătioara, comuna Strâmtura.
Coordonate GPS:
47°45'28.4"N; 24°05'39.7"E
Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „*Cuvioasa Parascheva*” din Slătioara.
Istoric:

Troița a fost amplasată în anul 2020 la inițiativa preotului Ilieș Sorin și a fost finanțată de credincioșii ortodocși din Slătioara.

Troița a fost sfințită în data de 10 iunie 2021.

Troița a fost sculptată în atelierul „Moș Pupăză” din Valea Stejarului.

Pe plăci sunt inscripționate numele a 44 de eroi din Primul Război Mondial și 14 eroi din al Doilea Război Mondial.

Autor: meșter Codrea Petru din Valea Stejarului.
Descriere troiță monument:
Troița monument are o înălțime de 500 cm (postament + troiță + acoperiș).
Postamentul este din beton placat și este format dintr-o treaptă de 205X124/25 cm.
Troița este confecționată din lemn de stejar și are 45X30 cm și 470 cm înălțime.
În lateral sunt două cruci din lemn de 150 cm înălțime.
Lângă troiță sunt două plăci din lemn inscripționate de 30X109/2,5 cm.
Inscripția de pe troița monument:

Comuna Strâmtura, sat Slătioara

(placa nr. 1)
1914 – 1918
Ardelean Dumitru
Ardelean Gheorghe
Ardelean Ioan
Ardelean Petru
Ardelean Vasile
Berean Ioan
Buftea Grigore
Dertic Onofrei
Dertic Petru
Dunca Dumitru
Dunca Vasile
Gîltan Ioan
Gîltan Toader
Glodean Gheorghe
Glodean Vasile
Godja Dumitru
Godja Petru
Ilieş Gheorghe
Maftei Vasile
Moisin Gheorghe
Moldovan Petru
Petreuş Gheorghe
Petreuş Ioan
Petreuş Ioan
Petreuş Petru
Petreuş Ştefan
Petreuş Vasile
Pop Ioan
Pop Petru

(placa nr. 2)
Rac Gheorghe
Rac Nicolae
Roman Ioan
Ştiopei Ioan
Tivadar Gheorghe
Tuşnea Ioan
Tuşnea Ioan
Tuşnea Ioan
Tuşnea Ioan
Tuşnea Petru
Tuşnea Petru
Tuşnea Toader
Vasian Ioan
Godja Grigore
Moldovan Gheorghe

1941 – 1945
Ardelean Mihai
Ardelean Ştefan
Cordis Pintea
Dertic Nicolae
Hoza Dumitru
Nan Petru
Petreuş Nicolae
Pop Gheorghe
Pop Ioan
Rac Ioan
Rac Ioan
Sav Ioan
Tivadar Ştefan
Ungurean Mihai

(pe troiță)
Eroii din satul
SLĂTIOARA
căzuți în cele două
războaie mondiale
pentru credință
și libertate

VEŞNICĂ POMENIRE
ŞI RECUNOŞTINŢĂ
EROILOR NEAMULUI

(pe spatele troiței)
FĂCUTĂ DE
ATELIER MOŞ PUPĂZĂ
VALEA STEJARULUI

Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Vadu Izei

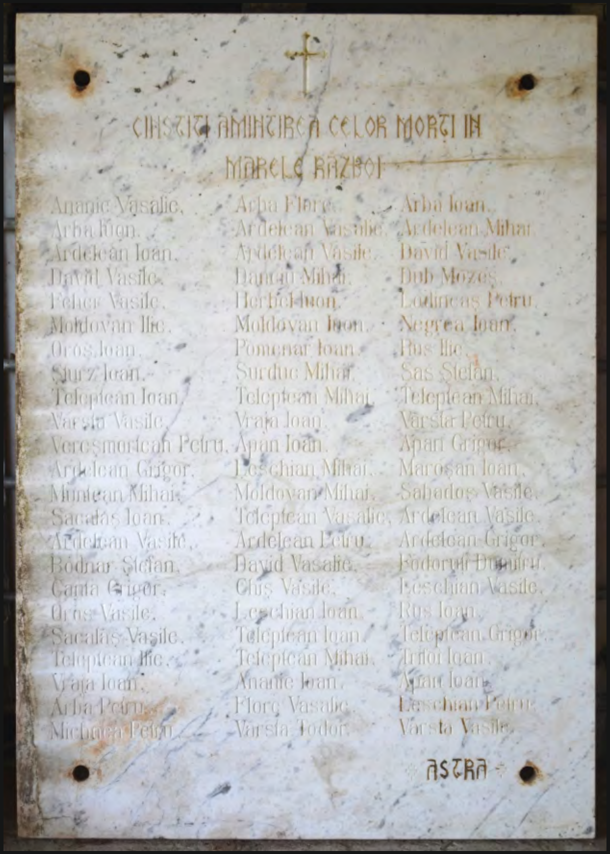

Datare: 1930
Amplasare: placa nu este montată.
Se află la casa parohială a Bisericii Ortodoxe „*Sfântul Apostol Andrei*” din Vadu Izei.
Coordonate GPS:
Proprietate: Biserica Ortodoxă „*Sfântul Apostol Andrei*” din Vadu Izei.
Istoric:
Placa a fost confecționată de Asociația „ASTRA” (*Asociațiunea pentru Cultura Poporului Român din Maramureș)*.
Pe placă sunt inscripționate numele a 69 de eroi din Primul Război Mondial.
Descriere placă:
Placa este confecționată din marmură albă, are forma dreptunghiulară de 87X125 cm și 2,3 cm grosime.
Inscripția de pe placă:

CINSTIȚI AMINTIREA CELOR MORȚI ÎN
MARELE RĂZBOI

Ananic Vasalie	Arba Flore	Arba Ioan
Arba Iuon	Ardelaen Vasalie	Ardelean Mihai
Ardeleam Ioan	Ardelean Vasile	David Vasile
David Vasile	David Mihai	Dub Mozeş
Feher Vasile	Herbel Iuon	Lodincaş Petru
Moldovan Ilie	Moldovan Iuon	Negrea Ioan
Oros Ioan	Pomenar Ioan	Rus Ilie
Şturz Ioan	Surduc Mihai	Sas Ştefan
Teleptean Ioan	Teleptean Mihai	Teleptean Mihai
Vârsta Vasile	Vraja Ioan	Vârsta Petru
Vereşmortean Petru	Apan Ioan	Apan Grigor
Ardelean Grigor	Leschian Mihai	Maroşan Ioan
Muntean Mihai	Moldovan Mihai	Sabadoş Vasile
Sacalaş Ioan	Teleptean Vasalie	Ardelean Vasile
Ardelean Vasile	Ardelean Petru	Ardelean Grigor
Bodnar Ştefan	David Vasalie	Fodoruţi Dumitru
Canta Grigor	Chiş Vasile	Leschian Vasile
Oros Vasile	Leschian Ioan	Rus Ioan
Sacalâş Vasile	Teleptean Ioan	Teleptean Grigor
Teleptean Ilie	Teleptean Mihai	Trifoi Ioan
Vraja Ioan	Ananie Ioan	Apan Ioan
Arba Petru	Flore Vasalie	Leschian Petru
Mihnea Petru	Vârsta Todor	Vârsta Vasile

ASTRA

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr. 693*, 1977

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Comuna Vadu Izei, sat Valea Stejarului

Crucea Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Valea Stejarului

Datare: 2005
Amplasare: Crucea monument este amplasată lângă Biserica Ortodoxă Română „*Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil*”.
Coordonate GPS: 47°52'22.8"N; 23°59'18.4"E
Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „*Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil*” din Valea Stejarului.
Istoric:
Crucea monument a fost amplasată la inițiativa și prin contribuția financiară a preotului Ilieș Ioan.
Pe placă sunt inscripționate numele a 32 de eroi din Primul Război Mondial și 7 eroi din al Doilea Război Mondial.
Meșter: Bora din Vișeu de Sus
Descriere monument:

Crucea monument are o înălțime de 252 cm (postament + soclu + cruce).

Postamentul este din beton placat cu plăci de gresie și are 165X107/22 cm.

Soclul este din beton placat cu plăci de gresie și are 100X55/30 cm.

Crucea este confecționată din marmură albă și are 2 m înălțime.

La baza crucii pe soclu se află o placă comemorativă din marmură albă dreptunghiulară de 105X60 cm și 3 cm grosime.

Inscripția de pe monument:

EROII DIN VALEA STEJARULUI
CĂZUȚI PE CÂMPUL DE LUPTĂ
1914 – 1918

ARBA IOAN	MUNTEAN IOAN
BOSCA PETRU	MUNTEAN PETRU
CIUTA IOAN	MUNTEAN PETRU
FILIMON GRIGORE	MIHNEA PETRU
FILIMON GRIGORE	MIHNEA MIHAI
FILIMON IOAN	MIHNEA STEFAN
FILIMON PETRU	MIHNEA GRIGORE
FILIMON GHEORGHE	MIHNEA GRIGORE
GOGEA GHEORGHE	MIHNEA PETRU
ILIES IOAN	MIHNEA URSU
ILIES GRIGORE	MIHNEA FLOREA
ILIES GHEORGHE	MIHNEA ILIE
ILIES PETRU	MIHNEA IOAN
ILIES IOAN	POP IOAN
MUNTEAN PETRU	TASCAN PETRU
TIVADAR ALEXA	TELEPTEAN PETRU

1941 – 1945

ILIES GHEORGHE	MIHNEA ILIE
MIHNEA GRIGORE	MIHNEA PETRU
MIHNEA IOAN	MIHNEA GRIGORE
MIHNEA GHEORGHE	

VEȘNICA LOR POMENIRE!

Bibliografie:
Chiș Vasile Timur, *Vadu Izei-Valea Stejarului*, Sighetu Marmației, 2014
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial și a celor care au murit sub arme pe timp de pace din Vișeu de Jos

Datare: 2013
Amplasare: Monumentul este amplasat în centrul comunei în parcul din fața primăriei.
Accesul la monument se face printr-o poartă maramureșeană.
Coordonate GPS: 47°43'35.7"N; 24°22'02.4"E
Proprietate: Primăria Vișeu de Jos
Istoric:
Monumentul a fost ridicat în anul 2013 la inițiativa Consiliului local și al Primăriei, primar Șimon Gavrilă.
Pe plăci sunt inscripționate numele a 119 eroi din Primul Război Mondial, 58 eroi din al Doilea Război Mondial și 22 de eroi care au căzut în timp de pace.
Descriere monument:
Monumentul are o înălțime de 311 cm (postament + monument).
Postamentul este din beton placat cu plăci din andezit și este format din 2 trepte de 445X285/13 cm și 305X355/16 cm.
Monumentul este confecționat din două blocuri de andezit și are forma unui obelisc de 48X50/72 cm; 48X25/210 cm.
În partea dreaptă și stângă a obeliscului se află 2 plăci de marmură albă de 98X168/12 cm inscripționate.
Inscripția de pe monument:

Comuna Vișeu de Jos

(placa 1)

1914 – 1918

Ion Repediuc
Ion a Bechi
Gavrila Sâdor
Petru Harasâm
Vasile a Crețului
Ștefan Tecla
Vasile a Braicului
Gheorghe Halean
Nicolae Mariștoc
Ion Mitruțan
Ion Burbulean
Vasile Burbulean
Nichita Istrate
Ion Istrate
Gheorghe Mitruț
Ilie Mitruțan
Vasile Istrate
Gheorghe Mitruțan
Nichita Gazdac
Gheorghe a Onului
Vasile a Onului
Gavrilă Istrate
Ion Buleac
Alexa Budeac
Ion Surdic
Ștefan a Știopului
Vasile a Știopului
Petru Cocean
Gheorghe Ciolpan
Oneț Ciolpan
Nechita Nechiti
Ion Hoc
Ștefan a lui Maftei
Nuțu Bondri
Vasile Flutar
Vasile Ciutu
Gheorghe a Palerului
Gavrilă a Briță
Gheorghe a Coroanului
Ștefan Moisaian

Gavrilă Hlo
Vasile Cerbu
Gavrilă Bucean
Gheorghe a Sfârcului
Ștefan Agod
Ion Agod
Gheorghe Griguța
Ion Rachita
Ștefan Drongoș
Șandor Hucu
Gavrilă Tăutu
Vasile Mâca
Toader Tagas
Gheorghe Muncitu
Ion Iagăr
Grigore Heteoan
Ion Budian
Gheorghe Urfi
Ștefan Derhan
Ion Bâzai
Vasile Bâzai
Ion a Nuțului
Vasile a Nuțului
Adam a Nuțului
Petru a Știopului
Ilie Știrbău
Gavrilă Oveșca
Ștefan Pardon
Gavrilă Gogoloșa
Vasile a Grancii
Gavrilă Vasile Hibăna
Toader Sanson
Nicoară Sanson
Vasile Heredău
Ion a Șchioapei
Gheorghe a Șchioapei
Vasile a Dunchi
Ion Maftei
Maftei a lui Maftei

Vasile Moisaian
Ion Maguță
Ion Mârja
Vasile Purice
Ion Pipelea
Vasile Bașcoianu
Ștefan Cuhean
Ion Boja
Ștefan Samatișa
Vasile a lui Ghiuri
Vasile Cârsnicel
Gheorghe Zvorean
Vasile Ciorna
Gheorghe Cabdici
Gheorghe a Cozmi
Andrei Ghenghe
Ilie Ghenghe
Ion Ignat
Gavrilă a Ileni
Vasile a Tistului
Gheorghe Ciutu
Vasile Grigorean
Grigore a Budoaie
Vasile Borsan
Gavrilă a Iuri
Vasile Bugau
Gheorghe Buteac
Toader Gurban
Dumitru Jupului
Ștefan a Jupului
Vasile Gurban
Gheorghe Franțan
Ion Cășloaie
Petru Hurdului
Vasile Godeu
Ștefan Buteac
Vasile Ciohâdu
Simion Onișor
Mihai Rachita
Toader Toaca

(obelisc)

EROII
NEAMULUI NOSTRU
DIN PRIMUL
ȘI AL DOILEA
RĂZBOI MONDIAL

”Erou este acela care și-a dăruit viața unui lucru mai important ca el însuși ! ”
(*Joseph Cambell*)

”… pentru că o patrie fără eroi e ca o casă fără uși. ”
(anonim)

Comuna Vişeu de Jos

(placă 2)

1941 – 1945

Ștefan Harasâm
Ion Gușu
Gheorghe a Balaurului
Iacob a Rotarului
Gheorghe Condrate
Gheorghe a Nacului
Ion a Câmpanului
Gheorghe Gazdac
Gheorghe Furiș
Petru a Perșoaie
Gavrilă Nica
Ion a Mircii
Ietim a Nică
Gavrilă a Mircii
Dan a lui Dan
Mihai Ciorna
Neșu a lui Grigore lui Ion
Ilie Adam
Maftei a Ciopli
Vasile a Șvabului

Ion Misli
Dan Misli
Vasile Ciucău
Ion Hujdac
Aurel a Berți
Ion Bugău
Vasile Griguța
Gheorghe Brelu
Ion Daboc
Ilie Moloca
Vasile Șvabu
Gheorghe Pârcova
Gavrilă Bucean
Vasile Pribagu
Gheorghe Sărăsăuan
Ilie Gâdale
Vasile Buduna
Ion Adaus

Gheorghe Deje
Ilie Gutfi
Ștefan a Țaroaie
Petru Tivadar
Lazăr Fuifău
Vasile Huhu
Vasile Onciuc
Gheorghe Sanson
Vasile Sanson
Gheorghe Matronel
Ion Burdeț
Gavrilă Tăutu
Ion Matronel
Sava Nuțului
Ilie Ciulu
Gheorghe Vodău
Ștefan Țaranu
Vasile Pecu
Mihai Șimon
Ștefan Simion

Morți sub arme în timp de pace

Gheorghe Dulu
Gheorghe Coitău
Ilie a Axenie
Andrei Lucan
Vasile Sărăsăuan
Grigore Sărăsăuan
Gheorghe Ștefuc
Gheorghe Nistor

Vasile Țădol
Vasile Știrbău
Ștefan Gazdac
Gheorghe Anane
Vasile Jabdian
Ion Matronel
Ilie Dohan

Petru Oneț
Gheorghe Mâca
Gheorghe Misli
Petrică Buduna
Ilie Adaos
Vasile Ciucău
Mihai Dunca

Fie-le țărâna ușoară și
memoria binecuvântată

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Troița Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Vișeu de Jos

Datare: 2012
Amplasare: Monumentul este amplasat pe Strada Valea Morii, pe partea dreaptă a străzii, la un km de DN 18.
Coordonate GPS: 47°44'21.4"N; 24°20'51.9"E
Proprietate: Pașcu Simion a lu' Șteopău
Istoric:
Monumentul a fost finanțat și ridicat în anul 2012, la inițiativa lui Pașcu Simion.
Lemnul pentru troiță a fost donat de Pop Gavrilă a lu' Samatișă.
Monumentul a fost ridicat prin muncă voluntară, de polițiștii de la Poliția de Frontieră din Vișeu de Sus.
Pe placă sunt inscripționate numele a 114 eroi din Primul Război Mondial și 49 eroi din al Doilea Război Mondial.
Meșter troiță: Trifoi Vasile din Botiza
Descriere troiță monument:
Monumentul are o înălțime de 420 cm (soclu + troiță).
Soclul este din beton placat cu piatră de râu și are 2 trepte de: 190X74/77 cm, 110X74/34 cm.
Pe soclu se află o bucată de lemn de stejar de 90X16/19 cm.
Troița este confecționată din lemn de stejar de 26X15,5 cm, 290 cm înălțime și este acoperită cu șindrilă.
Pe troiță este reprezentată scena „*Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos*”, potirul, rozeta și torsada.
În partea stângă se află o bornă de graniță din perioada 1950-1990, confecționată din lemn de stejar de 21X21/200 cm și 2 plăci. Pe bornă este trecut numărul 470.
În partea dreaptă este o bornă de frontieră de pe vechea graniță a României cu Polonia. Borna este din fontă. Pe bornă este trecut anul 1927, 27/5, R (România) și P (Polonia).
Pe soclu sunt trei plăci din dibond inscripționate: una de 76X76 cm și două de 41X41 cm, protejate cu plexiglas.
Inscripția de pe monument:

(placa centru)

EROII DIN VIȘEU DE JOS CĂZUȚI PE CÂMPURILE DE LUPTĂ DIN PRIMUL ȘI AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

Primul Război Mondial

Ion a Bechii
Gavrilă a lu' Sador
Petru a lu' Harasâm
Vasile a Crețului
Ștefan a lu' Tecla
Vasile a Braicului
Gheorghe a lu' Halean
Nicolae a lu' Mariștoc
Ion a lu' Mitruțan
Ion a lu' Burdulean
Vasile a lu' Burdulean
Nichita a lu' Istrate
Ion a lu' Istrate
Gheorghe a lu' Mitruț
Ilie a lu' Mitruțan
Vasile a lu' Istrate
Gheorghe a lu' Mitruțan
Nichita a lu' Gazdac
Gheorghe a Onului
Vasile a Onului
Gavrilă a lu' Istrate
Ion a lu' Buleac
Alexa a lu' Buleac
Ion a lu' Surdic
Ștefan a Știopului
Gheorghe a lu' Buteac
Petru a lu' Cocean
Gheorghe a lu' Ciolpan
Oneț a lu' Ciolpan
Nechita a Nechitii
Ion a lu' Huc
Ștefan a lu' Maftei
Nuțu a Bondrii
Vasile a lu' Flutar
Vasile a lu' Ciutu
Gheorghe a Palerului
Gavrilă a-i Briță
Gheorghe a Corooanului
Ștefan a lu' Moisaian

Gavril a Ilenii
Vasile a Tistului
Gheorghe a lu' Ciutu
Vasile a lu' Grigoreanu
Grigore a-i Badioaie
Vasile a lu' Borșan
Gavrilă a Iurii
Vasile a lu' Bugău
Ion a lu' Repediuc
Vasile a lu' Guban
Gheorghe a lu' Franțan
Ion a-i Câșloaie
Petru a Hurdului
Vasile a lu' Godeu
Dumitru a Jupului
Ștefan a Jupului
Toader a lu' Gurban
Ștefan a lu' Buteac
Vasile a lu' Ciohâdu
Simion a lu' Onișor
Mihai a lu' Ratiță
Toader a lu' Toacă
Gavrilă a lu' Hlo
Vasile a lu' Cerbu
Gavrilă a lu' Bucean
Gheorghe a Șfârcului
Ștefan a lu' Agod
Ion a lu' Agod
Gheorghe a lu' Griguță
Ion a lu' Ratiță
Ștefan a lu' Drongoș
Șandor a lu' Hucu
Gavrilă a lu' Tăutu
Vasile a lu' Mâcă
Toader a lu' Tăgaș
Gheorghe a lu' Muncitu
Ion a lu' Iagăr
Grigore a lu' Heteoan
Ion a lu' Budian

Vasile a lu' Moisaian
Ion a lu' Maguță
Ion a lu' Mârjă
Vasile a lu' Purice
Ion a lu' Pipelea
Vasile a lu' Boșcoianu
Ștefan a lu' Cuhean
Ion a lu' Bojă
Ștefan a lu' Samatișă
Vasile a lu' Ghiuri
Vasile a lu' Cârsnicel
Gheorghe a lu' Zvoreanu
Vasile a lu' Ciornă
Gheorghe a lu' Cabdici
Ilie a lu' Ghenghe
Andrei a lu' Ghenghe
Gheorghe a Cozmii
Ion a lu' Ignat

Gheorghe a Urfii
Ștefan a lu' Derhan
Vasile a lu' Bâzai
Ion a lu' Bâzai
Ion a Nuțului
Adam a Nuțului
Petru a Știrbului
Ilie a lu' Știrbău
Gavrilă a lu' Oveșca
Ștefan a lu' Pardon
Gavrilă a lu' Gogoloșă
Vasile a Graneii
Gavrilă-Vasile a lu' Hidănă
Toader a lu' Sanson
Nicoară a lu' Sanson
Vasile a lu' Heredău
Ion a Șchioapii
Gheorghe a Șchioapii

Al Doilea Război Mondial

Ștefan a lu' Harasâm
Ion a lu' Gușu
Gheorghe a Balaurului
Iacob a Rotarului
Gheorghe a lu' Condrate
Gheorge a Nacului
Ion a Câmpanului
Gheorghe a lu' Gazdac
Gheorghe a lu' Furiș
Petru a-i Perșoaiei
Gavrilă a lu' Nică
Ion a Mircii
Iechim a lu' Nică
Gavrilă a Mircii
Dan a lu' Dan
Mihai a lu' Ciornă
Nețu a lu' Grigore a lu' Ion
Ilie a lu' Adam
Maftei a Ciopii
Vasile a Șfabului
Ion a lu' Misli
Dan a lu' Misli
Vasile a lu' Ciucău
Ion a lu' Hujdac
Aurel a Berții

Ion a lu' Bugău
Vasile a lu' Griguță
Gheorghe a lu' Brelu
Ion a lu' Daboc
Ilie a lu' Moloca
Vasile a lu' Șvabu
Gheorghe a lu' Pârcova
Gavrilă a lu' Bucean
Vasile a lu' Pribagu
Gheorghe a lu' Sărăsăoan
Ilie a lu' Gâdale
Vasile a lu' Budună
Ion a lu' Adaos
Gheorghe a lu' Deje
Lazăr a lu' Fuifău
Ștefan a-i Țăroaie
Petru a lu' Tivadar
Ilie a lu' Gudfii
Vasile a lu' Huhu
Vasile a lu' Onciuc
Gheorghe a lu' Sanson
Vasile a lu' Sanson
Gheorghe a lu' Matronel
Gavrilă a lu' Tăutu

DUMNEZEU SĂ-I ODIHNEASCĂ ÎN PACE

Comuna Vișeu de Jos

(placa dreapta)

A te cunoaște pe tine însuși este cea dintâi cerință a cunoașterii
pe care ne-o poruncește rațiunea.
Dar cunoașterea strămoșilor, a istoriei neamului este însăși temelia înțelepciunii.
Dacă vrei să te cunoști pe tine însuți trebuie să-ți cunoști obârșia: părinții, înaintașii,
poporul din care te-ai născut, eroii neamului.
Eroul nostru nu a luptat pentru slavă deșartă, pentru gloria și nemurirea sa,
ci doar pentru „nemurirea” alor săi, pentru gloria și eternitatea neamului,
căruia vroia să-i lase moștenire nu amintirea sa, ci libertatea și demnitatea.

Români am fost când am luptat
Până la urmă, neclintit,
Creștini suntem, căci am iertat,
Dormind acuma liniștiți

Și după câte le-am făcut,
Noi am simțit un singur dor;
Al celor care s-au trecut
Și n-au văzut isprava lor.

Și fiindc-am fost tot ce v-am fost
Când ne-am făcut al vieții rost
În bucuria voastră, frați;
Nu ne uitați

Nicolae Iorga

Cine-o făcut drumu-n munte,
Dumnezău să nu-i ajute,
S-o dus buni, s-o dus șî răi
S-o dus șî feciorii mnei!
Că nu mni i-o pus la masă
Ci-n tranșăia-ntunecoasă.
O pticat on plumb de brand,
În pădure supt on brad,
Eu i-aștept să zie acasă,
Două rădăcini nu-i lasă.
Ei departe îs de mine,
Îngropați cine ști unde?
Cui nu i-o murit fecior,
N-are jale, n-are dor,
Da' mnie doi mni-o murit,
Cu doru mărg în mormânt.
Că mni arsă inima,
Nici în lut nu i-oi uita.
C-așă 'mni zină câteodată,
Să dau moarea-n judecată,
Că mni-o luat doi feciori
Mândri ca șî două flori.

Cântec de jale cules din Vișeu de Jos

(placa pe borna din fontă)

Bornă de frontieră
Din timpul ”României Mari”
între anii 1918 – 1940
Eroii noștri au murit
pentru apărarea
granițelor țării
noastre, delimitate
de aceste semne
de frontieră

(placă pe borna din lemn)

STÂLP DE FRONTIERA
DIN PERIOADA
REGIMULUI COMUNIST
DIN ROMANIA,
ATUNCI CÂND IN MUNTII
MARAMURESULUI ERA
FRONTIERA CU U.R.S.S.

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

(placa stânga)

Dumnezeu să le ajute și să le răsplătească
celor care au contribuit la ridicarea acestei troițe
în memoria și cinstirea ostașilor români din comuna
Vișeu de Jos căzuți pe câmpurile de luptă pentru
apărarea țării și întregirea neamului românesc:

Pașcu Simion a lu' Șteopău
Pașcu Gheorghe a lu' Șteopău
Năsui Grigore a lu' Biroșagu
Tomoiagă Ioan a lu' Pardon
Pop Gavrilă a lu' Samatișă
Pop Vasile a lu' Oanță
Pop Ion a lu' Ratită
Pop Gavrilă a lu' Sacurice
Trifoi Vasile din Botiza
Andreica Ioan din Vișeu de Sus
Andreica Ștefan din Vișeu de Sus
Șimon Vasile din Vișeu de Sus
Mihali Ioan din Moisei
Herbel Valentin din Sighet
Iuga Ioan din Săliște
Vlad Vasile din Săliște
Brana Ioan din Vișeu de Sus

EROII DIN COMUNA VIȘEU DE JOS CĂZUȚI PE CÂMPURILE DE LUPTĂ
DIN PRIMUL ȘI AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

Primul Război Mondial | Al Doilea Război Mondial

DUMNEZEU SĂ-I ODIHNEASCĂ ÎN PACE !

Crucea Monument a Ostașilor Eroi căzuți pe câmpurile de luptă

Datare:
1993 - 2006 Troița Monument, a fost dezvelită în data de 08.09.1993
2006 - 2020 Crucea Monument
Amplasare: Troița Monument și Crucea Monument erau amplasate pe Str. 1 Decembrie 1918 lângă Primăria orașului Dragomirești.
Coordonate GPS: 47°40'04.2"N; 24°17'48.4"E
Istoric:
În anul 1993 primăria orașului Nivelles din Belgia finațează troița monument, care a fost sculptată de meșterul Alexandru Perța - Cuza din Târgu Lăpuș. Troița avea 650 cm înălțime.
În anul 2006, troița este înlocuită cu Crucea Monument a Ostașilor Eroi căzuți pe câmpurile de luptă, la inițiativa preotului Antal Gheorghe și a primarului Iusco Vasile.
Crucea Monument a fost sfințită în anul 2006 de Înaltpreasfinția Sa Iustinian Chira, Episcop al Maramureșului și Sătmarului.
În anul 2020 Crucea Monument a fost demontată, pentru că în acest loc s-a construit Căminul Cultural. Crucea a fost amplasată în fața casei parohiale a Biserici Ortodoxe Române. Plăcile inscripționate nu au mai fost montate.
Descrierea Crucei Monument din perioada 2006 - 2020
Crucea monument avea o înălțime de 382 cm (postament + soclu + cruce).
Postamentul era din beton de 143X78/12 cm.
În fața postamentului se afla o jardinieră de 143X44/12 cm, unde erau plantate flori.
Soclul era din beton placat cu plăci de andezit, format din 2 trepte de: 105X58/50 cm, 50X98,5/30 cm.
Pe soclu, în față erau 2 plăci de andezit inscripționate
Crucea era confecționată din andezit de 31X19 cm și 290 cm înălțime.
Pe cruce era reprezentată scena
„*Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos*”.
Inscripția de pe crucea monument 2006-2020:
ÎN MEMORIAM
CU VREREA TATĂLUI, CU
AJUTORUL FIULUI
ÎMPREUNĂ CU LUCRAREA

SFANTULUI DUH S-A RIDICAT ACEASTA SFÂNTĂ
CRUCE ÎN ANUL DOMNULUI 2006, IN MEMORIA
OSTAȘILOR EROI ROMÂNI CĂZUȚI PE CÂMPURILE
DE LUPTĂ PENTRU APĂRAREA PATRIEI
REINTREGIREA NEAMULUI ȘI DEMNITATEA POPORULUI
ROMÂN. SĂ LE FIE ȚĂRÂNA UȘOARĂ ȘI MEMORIA BINE
CUVÂNTATĂ. ÎNSCRIE DOAMNE ÎN CARTEA VIEȚII TALE
PE OSTENITORII ȘI CREDINCIOȘII PAROHIEI NOASTRE.

Inscripția de pe troița monument:
1993
PRIN CRUCE LA LUMINĂ
INRI
ÎNĂLȚATĂ IN MEMORIA
FIILOR DRAGOMIREȘTIULUI
CARE AU LUPTAT ȘI S-AU
JERTFIT PENTRU PROPĂȘIREA
NEAMULUI.
ȘI SEMN DE RECUNOȘTINȚĂ
LOC. DIN NIVELLES - BELGIA
PENTRU SPRIJINUL UMANITAT
ACORDAT DUPĂ REVOLUȚIA
DIN DEC. 1989 APRILIE 1993.
FIULE NU UITA
ÎNVĂȚĂTURILE MELE ȘI
PĂSTREAZĂ ÎN INIMA TA
SFATURILE MELE. PROV. 3-1

Bibliografie:
Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr.* 4810, 1994
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul „ARIPI” dedicat Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial

Datare: 2005 - 2021
Amplasare: Monumentul era amplasat în centrul comunei în fața sălii de sport, lângă DJ 186.
Coordonate GPS: 47°44'16.6"N; 24°13'17.6"E
Proprietate: Primăria Rozavlea
Istoric:
Monumentul a fost construit în anul 2005 la inițiativa primarului Vișovan Gheorghe și a fost finanțat de Consiliul local și Primăria Rozavlea.
În anul 2021 monumentul a fost demolat.
Descriere monument:
Monumentul avea o înălțime de 460 cm (postament + monument).
Postamentul era din beton placat cu bucăți de andezit și era format din 3 trepte de 1100X352/20 cm; 1100X326/20 cm; 1100X300/20 cm.
Monumentul era reprezentat de 2 aripi din beton placate cu plăci de andezit, care aveau 90X26/400 cm.
În centru pe soclu de 88X62/57 cm se afla o cruce de 230 cm înălțime, placată cu plăci de andezit.
Pe monument erau 2 plăci de 87X40 cm din marmură albă inscripționate.
Pe soclu era o placă de 80X50 cm din andezit inscripționată.
Monumentul era agrementat de două tunuri antiaeriene de calibru 57mm, fabricate în Rusia (URSS) în 1949.
Inscripția de pe monument:
(placa)
DORMITI
IN PACE
BRAVI EROI CONSATENI

„AM LASAT SATU SI
MAMA
AM PLECAT SĂ-MI
APĂR ȚARA,,

(pe soclu) GLORIE ETERNA
EROILOR
NEAMULUI

Bibliografie:
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

CUPRINS

Municipiul Sighetu Marmației
Monumentul pentru cinstirea Eroilor din Primul Război Mondial 5
Monumentul Ostașului Român 7
Statuia Generalului Leonard Mociulschi 10
Cimitirul Eroilor Germani și Maghiari din Primul și al Doilea Război Mondial 12
Monumentul Eroilor Armatei Sovietice din al Doilea Război Mondial 14
Cimitirul Eroilor Armatei Sovietice din al Doilea Război Mondial 18
Monumentul Partizanilor Antifasciști 21
Troița Eroilor ridicată în memoria soldaților Vasile și Ion Gherman din Iapa 24
Orașul Borșa
Monumentul și cimitirul eroilor germani şi austro-ungari din Primul Război Mondial din Borșa 25
Cimitirul eroilor germani şi austro-ungari din Primul Război Mondial din Muntele Hășmașul Mare, Munții Maramureșului 27
Cimitirul eroilor germani şi austro-ungari din Primul Război Mondial din Pasul Prislop, Munții Rodnei 29
Monumentul Eroilor Romano-Catolici din Primul și al Doilea Război Mondial din Băile Borșa 30
Orașul Dragomirești
Monumentul Martirilor și Luptătorilor Anticomuniști și al Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Dragomirești 31
Orașul Săliștea de Sus
Troița Monument a Eroilor Sălișteni din Primul și al Doilea Război Mondial 33
Orașul Vișeu de Sus
Monumentul „FLACĂRA" a Eroilor Vișeuani căzuți pentru Neam și Țară 34
Troița Martirilor Bisericii Române Unite cu Roma și a Eroilor Neamului 35
Placă Comemorativă a Eroilor Romano-Catolici din Primul Război Mondial din Vișeu de Sus 36
Soldații români din Primul Război Mondial înhumați în cimitirul Osoi, Biserica Ortodoxă Română „Buna Vestire", Vișeu de Sus 37
Cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial din Vișeu de Sus 38
Cimitirul eroilor germani din Primul Război Mondial de pe Muntele Lutoasa, Munții Maramureșului 45
Cimitirul eroilor germani din Primul Război Mondial de la Făina, Valea Vaser, Vișeu de Sus 46

Cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial de la Miraj, Valea Vaser, Vișeu de Sus 48
Cimitirul militarilor ruși din Primul Război Mondial de la Hemei, Valea Vaser, Vișeu de Sus 62
Cimitirul militarilor ruși din Primul Război Mondial de la Bardău, Valea Vaser, Vișeu de Sus 63
Cimitirul militarilor maghiari din al Doilea Război Mondial din Vișeu de Sus 64
Crucea și cimitirul martirilor din Preluca Martirilor, Dosul Tăului, Vișeu de Sus 66
Comuna Bârsana
Troița Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Bârsana 67
Comuna Bistra, Sat Bistra
Monumentul Eroilor din Bistra 72
Comuna Bistra, Sat Crasna Vișeului
Monumentul Eroilor din Crasna Vișeului 73
Comuna Botiza
Troița Eroilor căzuți în al Doilea Război Mondial din Botiza 74
Comuna Budești
Crucea Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Budești 75
Comuna Călinești, sat Călinești
Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Călinești 77
Comuna Călinești, sat Văleni
Monumentul Închinat Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Văleni 79
Comuna Câmpulung la Tisa
Placă Comemorativă a Eroilor Maghiari din al Doilea Război Mondial din Câmpulung la Tisa 82
Comuna Desești
Troița Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Desești 83
Troița Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Desești 85
Comuna Giulești, sat Berbești
Crucea Monument a Eroului Jon și a Berbeștenilor căzuți în Primul Război Mondial 87
Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Berbești 88
Mormântul și Troița Eroilor Legionari Polonezi și a Berbeştenilor care s-au jertfit în Primul Război Mondial pentru întregirea neamului Românesc 89
Grupul statuar al celor patru delegați cu Credențional: Dr. Ilie Lazăr, Protopop Petru Bîrlea, Gheorghe Moiș și Dr. Gheorghe Bîrlea, participanți la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918 92
Comuna Giulești, sat Giulești
Casa Memorială Dr. Ilie Lazăr 95
Statuia Dr. Ilie Lazăr din Giulești 96

Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Giulești 97
Placă Comemorativă a Eroilor din al Doilea Război Mondial din Giulești 98
Comuna Ieud
Monumentul Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Ieud 99
Troița Martirilor și Eroilor Neamului Românesc 102
Monumentul familiei marelui patriot și dascăl Petru Bilțiu Dancuș din Ieud 103
Comuna Leordina
Monumentul Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Leordina 107
Cimitirul eroilor germani şi austro-ungari din Primul Război Mondial din Leordina 109
Cimitirul militarilor ruși din Primul Război Mondial din Leordina 110
Comuna Moisei
Monumentul Eroilor Moiseieni din Primul și al Doilea Război Mondial 111
Troița Martirilor și a Eroilor Moiseieni de la Izvorul lui Dragoş, căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial 113
Pictura cu Monumentul Martirilor Români de la Moisei din Biserica Ortodoxă „*Înălțarea Domnului*" de la Izvorul lui Dragoş, Moisei 114
Casa Memorială a Martirilor de la Moisei 116
Troița Martirilor de la Moisei 117
Monumentul Martirilor de la Moisei 118
Monumentul Martirilor Români de la Moisei 121
Comuna Ocna Șugatag
Monumentul Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Ocna Șugatag 125
Troița Eroilor căzuți în al Doilea Război Mondial din Ocna Șugatag 127
Comuna Ocna Șugatag, sat Hoteni
Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Hoteni 129
Comuna Ocna Șugatag, Sat Șugatag
Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Sat Șugatag 130
Comuna Oncești
Monumentul Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Oncești 131
Troița Monument a Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Oncești 133
Comuna Petrova
Troița Eroilor din Primul Război Mondial 135
Comuna Poienile de sub Munte
Capela și cimitirul eroilor germani şi austro-ungari din Primul Război Mondial din Poienile de sub Munte 136
Cimitirul eroilor germani şi austro-ungari din Primul Război Mondial de pe Muntele Copilașu din Poienile de sub Munte 139
Cimitirul militarilor ruși din Primul Război Mondial din Poienile de sub Munte 140
Monumentul Eroilor Voluntari din Poienile de sub Munte și Repedea din al Doilea Război Mondial 141

Comuna Poienile Izei
Crucea Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Poienile Izei 143
Comuna Repedea
Troița Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Repedea 144
Comuna Rona de Jos
Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Rona de Jos 146
Comuna Rona de Sus
Monumentul Soldatului Rus Necunoscut și al Eroilor și Veteranilor de Război din Rona de Sus 147
Comuna Rozavlea
Troița Eroilor Neamului 149
Comuna Săcel
Monumentul Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Săcel 150
Comuna Săpânța
Monumentul Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Săpânța 152
Troița Monument a Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Săpânța 153
Comuna Sarasău
Troița Monument a Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Sarasău 155
Comuna Șieu
Monumentul Eroilor Șieuani căzuți pe Câmpurile de Bătălie 157
Comuna Strâmtura, sat Slătioara
Troița Monument a Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Slătioara 159
Comuna Vadu Izei, sat Vadu Izei
Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Vadu Izei 161
Comuna Vadu Izei, sat Valea Stejarului
Crucea Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Valea Stejarului 162
Comuna Vișeu de Jos
Monumentul Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial și a celor care au murit sub arme pe timp de pace din Vișeu de Jos 163
Troița Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Vișeu de Jos 166
Monumente mutate și desființate
Orașul Dragomirești
Crucea Monument a Ostașilor Eroi căzuți pe câmpurile de luptă 169
Comuna Rozavlea
Monumentul „ARIPI” dedicat Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial 170

Harta monumentelor închinate eroilor și martirilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Țara Maramureșului

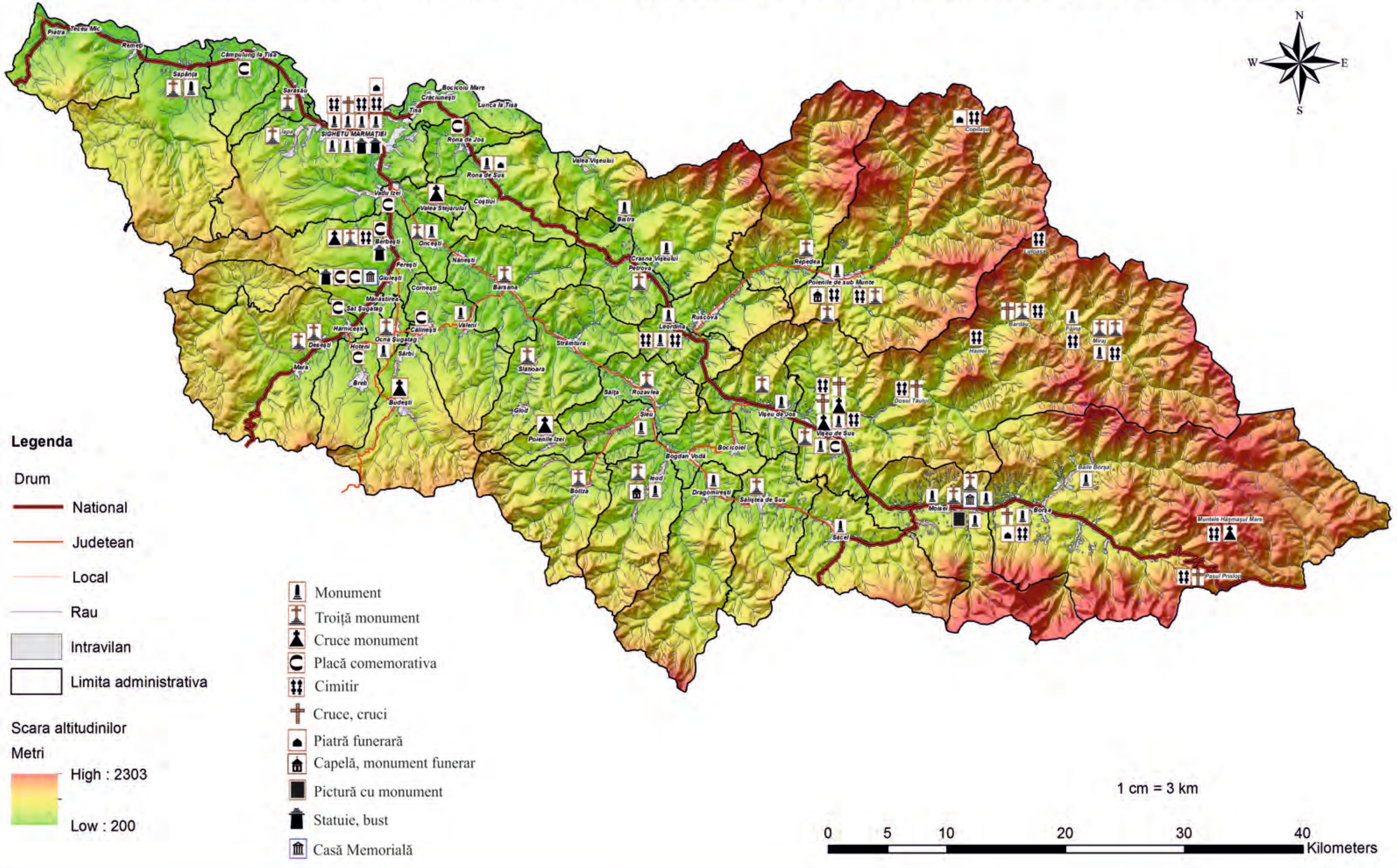

ISBN 978-606-94701-2-1